

საქართველოში დესი | დარი გმსოფილი

info@geworld.net

ნოდარ

ჯაფანიშვილი:

ჩვენ გვყავს მტერი, ბანდითი, კორუმპირებული ხელისუფლება

6

14

ერევანში მინისტრ
ვაშაძეს სულ
«იეს ჩემ ასელ»
აქანებინეს

რამაზ კლიმიანაშვილი:

მხოლოდ სააკაშვილსა
და მის ზედამხედველებს
სჭირდებათ ქართველი
ბიჭების ავღანურ
სასაქლოზე
გაშვება

4

მერაბ ჯიბლაძე:

რეფორმებით
ამერიკისკენ კი
არ მივდივართ,
არამედ
ამერიკელების
ბრძანებით –
აფრიკის
ქვეყნებისკენ

9

გარგმინაროთ

ილია II, უნმინდესი და უნეტარესი, სრულიად საქარტველოს კათოლიკოს-პატრიარქი:

ადამიანმა ლუკმაჰურისთვის არ უნდა დატოვოს სამშობლო. ასეთი ადამიანი უფრო მეტს კარგავს, ვიდრე იქნის. კარგავს ჩვენი წინაპრების მფარველობასა და ლოცვას.

„კვირის პალიტრა“

მიხეილ სააკაშვილი, საქარტველოს პრეზიდენტი:

ჩვენ ერთდროულად გვყავს პოლიტიკური პარტნიორები და ოპონენტები. ისინი პარტნიორები არიან მთავარ საკითხებში, მაგრამ ძალიან მწვავედ გვაკრიტიკებენ სხვა საკითხებში. მათი ძირითადი სიძლიერე იმაშია, რომ შეუძლიათ, მთავარ ჩარჩოში ჩვენთან ერთად იყვნენ და თამაშის ერთი წესით ვითამაშოთ. ამიტომაც აქვთ მათ დიდი შანსი, მოგვიგონ. თუმცა, როცა შენ ჭადრაკს ეთამაშები ვინმეს, ის კი შაშს გეთამაშება, ცხადია, ვერასოდეს მოგიგებს... აქ, რა თქმა უნდა, პოლიტიკურ ჭადრაკს ვგულისხმობ და არა ნონა გაფრინდაშვილს.

პირველი

ედუარდ შევარდნაძე, ექსპრეზიდენტი:

რუსეთის გარეშე აფხაზეთსა და ოსეთს ვერ დავბოძებთ. ამიტომ ურთიერთობა როგორც უნდა დავლაგდეს. ამ ურთიერთობის აღდგენა მარტო პრეზიდენტზე არ უნდა იყოს დამოკიდებული. ჩვენ უნდა დავარწმუნოთ რუსი ხალხი, რომ მათთან მეგობრობა, მეზობლობა გვინდა, მიუხედავად იმისა, უნდა თუ არა ეს ჩვენს პრეზიდენტს.

„ასავალ-დასავალი“

ნინო ბურჯანაძე, „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქარტველოს“ თავმჯდომარე:

ჩვენ გავაკეთებთ ყველაფერს იმისათვის, რომ არ ვაწვინოთ ქვეყანას და უახლოეს მომავალში მაქსიმალურად უმტკივნეულოდ გავათავისუფლოთ იგი სააკაშვილისა და მისი რეჟიმისგან. რაც მეტი ადამიანი გამოვა ქუჩაში, მით ნაკლები იქნება ხელისუფლების მხრიდან ძალადობის საფრთხე. ასე ათას კაცს ქუჩაში ვერც ერთი პოლიციელი ვერ დაუპირისპირდება, შეიძლება ვანოს პირადი გვარდია — 300 კაცი დაუპირისპირდეს, ისიც ვერ გაბედავს.

„ყველა სიახლე“

თინა სიდაშვილი, რესპუბლიკური პარტიის ერთ-ერთი ლიდერი:

ეს არის დამარცხებულის პოზიცია, როცა პოლიტიკური პარტიები ითხოვენ, მიშა სააკაშვილს აეკრძალოს პრემიერის პოსტის დაკავება. ამ ქვეყნის პრობლემა მარტო მიშა სააკაშვილი კი არა, მთელი „ნაცმოძრაობაა“. ჩემთვის არაფერი არ შეიცვლება ამით, მომავალ არჩევნებში თუ ისე „ნაცმოძრაობა“ გაიმარჯვებს და სააკაშვილის ნაცვლად მერაბიშვილი ან გიგი უგულავა გახდება პრემიერ-მინისტრი, ან „ნაცმოძრაობიდან“ ამოზრდებიან ახალი ლიდერი.

„ალია“

ზურაბ ტყეშელაშვილი, „მრეწველთა“ ლიდერი:

თუ ეროვნულ ბანკს აქვს საშუალება, ეროვნული ვალუტის კურსი დაიჭიროს, რატომ არ იჭერს? როცა ინფლაციაა, ვალუტის გამყარება რას ნიშნავს? თუ ინფლაციაა და საქონელი ძვირდება, ლარი როგორღა მყარდება?! ერთი ეს გამაგებინეთ!

„ყველა სიახლე“

თამაზ გვიანიანი, ედუარდ შევარდნაძის ყოფილი მრჩეველი:

ამერიკელებმა სააკაშვილი განირეს და, ეს მგონი, უკვე სააკაშვილმაც იცის, მიუხედავად იმისა, რომ სულელია!.. საქმეს ისეთი პირი უჩანს, სააკაშვილს ჩემზე დიდი გულშემტკივარი აღარ ჰყავს, რადგან ჩემ გარდა არავინ ეუბნება: მიშა, გაანებე თავი ყველაფერს და იმკურნალე! ჩვენც გვეშველება და იქნებ შენც გვეშველოს რაზე!

„ასავალ-დასავალი“

ფორუმის სორუმი და სააკაშვილის კოშმარი

„ასე გაგრძელება აღარ შეიძლება“, — მიუხედავად იმისა, რომ ეს ფრაზა ძალიან ხშირად გვესმის, ყველაფერი ისევე ძველებურად გრძელდება. შემოდგომა, რომელიც, ოპოზიციის წარმომადგენელთა ადრინდელი განცხადებების თანახმად, სამართლიანობისთვის ბრძოლის აპოგეად უნდა ქცეულიყო, დიდი ხანია, დადგა, თუმცა არანაირ ვულკანის ამოფრქვევას, მეტიც, ჩაიდნის რამდენადმე შესამჩნევ ადუღებასაც კი ადგილი არ ჰქონია. საინტერესოა, რას აპირებს რადიკალური ოპოზიცია, თუ, რა თქმა უნდა, რაიმეს საერთოდ აპირებს.

ფორუმის სორუმი

შემოდგომაზე პოლიტიკური ბრძოლის გამწვავებას ორი პოლიტიკური ძალა გვემთხვევა: „ეროვნული ფორუმი“ და „დემოკრატიული მოძრაობა“ — ერთიანი საქარტველო. ნინო ბურჯანაძის ხელმძღვანელობით. ორივემ სექტემბერში გარკვეული ნაბიჯები გადადგა, თუმცა კითხვაზე, რამდენად შეესაბამებოდა ეს ნაბიჯები საპროტესტო ელექტორატის მოლოდინს, ერთმნიშვნელოვანი პასუხი, ალბათ, არ არსებობს.

„ეროვნული ფორუმი“ ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში თითქოსდა წინასწარ გაუფრთხილებლად ალგორითმის მიხედვით მოქმედებდა: ჩატარდა შეხვედრები რეგიონებში, შეგროვდა ხელმოწერები საარჩევნო გარემოს გაუმჯობესების მოთხოვნით, აღნიშნული მოთხოვნა პარლამენტში შეიტანეს და სწორედ ამ ეპიზოდის შემდეგ „ფორუმმა“ მოძრაობის ტრანექტორია ისე მკვეთრად შეცვალა, როგორც ტერორისტების მიერ გატაცებული თვითმფრინავი იცვლის ხოლმე. მოულოდნელად გამოცხადდა, რომ იწყება მოსახლეობასთან შეხვედრების ახალი ეტაპი, რომელიც (სხვადასხვა ინფორმაციით) 1,5-2 თვის განმავლობაში გაგრძელდება.

თუ დღევანდელი მიღგომა უსლოს მომავალი არ შეიძლება, ნოზის ლიმიტი „ფორუმის“ მიმართ საკმაოდ სწრაფად ამოიწურება

ამავე მომენტიდან „ფორუმის“ ლიდერების გამოსვლაზე მადლიანი სანთლით სააკაშვილი განხილავს, სწორედ მათი საუბრები სამომავლო გეგმებზე ფრინად გულისხმობს შენიშნა. ძველი სცენარი, რომლის თანახმად პარლამენტში ხელმოწერების შეტანის შემდეგ „ფორუმს“ უნდა ნაყენებინა ულტიმატუმი ხელისუფლებისადმი და წარმოდგენილი წინადადებების სასწრაფო განხილვა მოეთხოვა (იგულისხმებოდა, რომ უარს მასშტაბური საპროტესტო აქციები მოჰყვებოდა), როგორც ჩანს, უარყოფილ იქნა ან მისი განხორციელება გადაიდო. დიდი ხანია, არაფერი ისმის ყრილობის ჩატარებაზეც. არადა, ივნისში გამართულ კონფერენციაზე გაკეთებულ მოვლენად მიიზარებოდა. სახეზეა აშკარა ცვლილება: როგორც მომავალი დღის ტაქტიკაში, ისა

საინფორმაციო პოლიტიკაში. ბოლო ორი კვირაა ინფორმაციას „ფორუმის“ ამჟამინდელი მოქმედების და სამომავლო გეგმების შესახებ მხოლოდ ძლიერ დაინტერესებული ადამიანი თუ მოიპოვებს. თავად „ეროვნული ფორუმის“ მესვეურები ამ ვითარებას, ხანდახან იმით ხსნიან, რომ ხელისუფლების განთავიანთ გეგმებს საგულდაგულოდ მალავენ და ისე ნიბთავენ, ნებისმიერ გამოცდილ მხვერავს რომ შეშურდება (ცნობილი ანგელოტიც არ იყოს: შტირლიცი რაისსტაგთან ნითელარმიელის ფაფახით რომ დაბოდილობდა და გარმონზე უკრავდა), თუმცა ოტელოსავით ეჭვიან საპროტესტო ელექტორატს მისევე შესაბამისი კითხვები გაუჩნდა: ხომ არ გვიღალაშნა? ხომ არ გავინფინა?

რატომ უნდა გვეგებოს შენიშნვის აუცილებლობა სრულიად არ ნიშნავს იმას, რომ საზოგადოება გაურკვეველობაში უნდა დატოვო და მასთან კომუნიკაციის პროცესში ელემენტარული წესები უგულვებლყო. ფაქტია, თუ დღევანდელი მიღგომა უსლოს მომავალი არ შეიძლება, ნოზის ლიმიტი „ფორუმის“ მიმართ საკმაოდ სწრაფად ამოიწურება (უახლოეს მომავალში ეს ტენდენცია შეიძლება აშკარად გამოკვეთილი გახდეს). რასაკვირველია, კომუნიკაციის პროცესში აქტიურობის შემცირება დასაშვებია და ხანდახან აუცილებელიც კი, თუმცა არა იმ მოლოდინებით აღსავსე ემოციურ ფონზე, რომელიც საპროტესტო ელექტორატში შემოდგომასთან დაკავშირებით გაჩნდა, მის გაღვივებაში კი ერთ-ერთი ნამყვანი როლი სწორედ „ფორუმს“ ეკუთვნის. სხვა საქმეა, თუ „ფორუმის“ ხელმძღვანელობამ დაინახა, რომ მისი პირვანდელი სამოქმედო გეგმა

მოქალაქე

კონსტიტუცია — სამოქალაქო დაპირისპირების საფუძველი

„თავისუფალი აზრის სახლის“ მიერ მომზადებულ პეტიციაში ნათქვამია, რომ ახალი კონსტიტუცია ქვეყანას ავტორიტარული მიმართულებით მიაქანებს. ეს კი, შესაძლოა, სამოქალაქო დაპირისპირების საფუძველი გახდეს. ამის თავიდან ასაცილებლად არასამთავრობო ორგანიზაციების თაოსნობით, პარლამენტის შენობასთან უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოდან კონსტიტუციის ახალი პროექტის განხილვასთან დაკავშირებით საპროტესტო აქცია გამართა. აქციის მონაწილეებმა საზოგადოებას მოუწოდეს, ბოიკოტი გამოუცხადონ ქვეყანაში მიმდინარე საკონსტიტუციო რეფორმას. აქციაში 50-მდე არასამთავრობო ორგანიზაცია და 500-მდე ადამიანი მონაწილეობდა. მათგან უკლებლივ ყველას იმედი აქვს, რომ კიდევ მრავალი ადამიანი შეუერთდებათ.

ადვილად მოსაწვავი საქარტველო

პრეზიდენტმა სააკაშვილმა კიდევ ერთი ხმაურიანი ინტერვიუ ამჯერად უკრაინულ „ბულვარ გორდონას“ უსახსოვრა და განაცხადა, რომ მისი ქვეყანა ევროპული სახელმწიფოებისათვის ადვილად მოსაწვაველია. „ფვიქრობ, რომ ნატოსა და ევროკავშირში აუცილებლად შევალთ. საქარტველო პატარა ქვეყანაა. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენზე ყურადღება რუსეთთან მტკივნეული ურთიერთობების გამოა გამახვილებული, სინამდვილეში, ევროპული სახელმწიფოებისთვის ადვილად მოსაწვაველი ვართ. ამასთან, უძველესი ქრისტიანული კულტურა გვაქვს, რომელიც ევროპულ ღირებულებებს სრულიად იზიარებს, ამიტომაც ვფიქრობ, რომ ნატოსა და ევროკავშირში იმაზე ადრე შევალთ, ვიდრე ზოგიერთები ფიქრობენ“, — განაცხადა პრეზიდენტმა.

საქართველო

საერთო, გაგზავნილი თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

არ მუშობს და, უბრალოდ, არაფერი აქვს სათქმელი ან, თუ კრიზისი საკუთრივ ამ პოლიტიკური ძალის შიგნით შეიქმნა, თუმცა ამაზე ერთი შეხედვით არაფერი მინიშნებს. სხვა არაფერი დაგვრჩენია, გარდა იმისა, რომ დაველოდოთ „ეროვნული ფორუმის“ შემდგომ ნაბიჯებს და მხოლოდ ის აღვნიშნოთ, რომ გადაწყვეტილება ტაქტიკური მონახაზის შეცვლის შესახებ, შესაძლოა, სწრაფად, სპონტანურად იქნა მიღებული (რატომ?), რამაც საინფორმაციო პოლიტიკის შესაბამისი კორექტირებისთვის, უბრალოდ, დრო არ დატოვა. ნაშთში კი სულ ორი ვარიანტი გვრჩება: ან „ეროვნული ფორუმი“ პოტენციური დასახული მიზნების მიღწევას არ ჰყოფნის, ან საქმე, უბრალოდ, თანამდებრივ გასვლასთან და შესაბამისად გავწილ პოლიტიკურ აგონიასთან გვაქვს. თუმცა ბაზირირებული არც ისაა, რომ „ფორუმმა“ რეალურად გადაწყვიტა ხელისუფლების აღიარება და ამოცანის ბაზირირება დაუწყებდა.

საერთოდ, რევოლუციების (ნარმატიკული თუ ნაკლებად, მნიშვნელოვანი არ აქვს) წინა პერიოდში იმ პარტიებს, რომლებმაც ხელისუფლებაში მოსვლა გადაწყვიტეს, ყოველთვის ფუნქციონირების განსაკუთრებულ რეჟიმში გადასვლა და გარკვეული ამბივალენტურობა ახასიათებთ, თუმცა ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ეს კონსპიროლოგიური ვერსია ბევრმა ადამიანმა გაიზიაროს.

ვიდრე „ეროვნული ფორუმის“ მოგზაურობა ბერძნულის სამკუთხედში გრძელდება, ფილარმონიაში გადაინაცვლოთ, სადაც 29 სექტემბერს „ნარმატიკული მონახაზის“ სახალხო კრების“ მოსამზადებელი კონფერენცია გაიმართა, და თვალის გადავლოთ ნინო ბურჯანაძის ოპოზიციონერებს, რადგან ამ თავყრილობის მთავარ ორგანიზატორად სწორედ ის მოიაზრება.

Мадам, уже падают листья

თავად ღონისძიება ფილარმონიაში კარგად ჩატარდა, თუმცა საინფორმაციო სივრცეში ის ვერ გახდა ისეთი მასშტაბის მოვლენა, როგორც უნდა გამხდარიყო მის მომზადებაზე დახარჯული დროისა და რესურსების გათვალისწინებით. აქ საუბარი არა იმდენად უშუალო გაშუქებაზეა, რამდენადაც საინფორმაციო „კვალზე“, იმაზე, თუ რამდენად მყარად ჩარჩა საზოგადოების მეხსიერებაში ეს ღონისძიება და მასზე გაუქმებული იდეები. პლიუსად შეიძლება ჩაითვალოს ის, რომ ფილარმონიაში საზოგადოების უფრო მეტი საინტერესო ნარმატიკული გამოჩნდა, ვიდრე მოსალოდნელი იყო, მინუსად კი ის, რომ სხვა პარტიების ნეგატიური დამოკიდებულება ამ თავყრილობის მიმართ

ღენს «ალიანსი» ფორუმად არ არსებობს, თუმცა მისი ჩაენიება 2012 წლის არჩევნებისთვის სავსებით რეალური ჩანს

საკმოდ მკაფიოდ გამოითქვა. „ნარმატიკული მონახაზის“ ჩატარება ნორმალური ბოლოს გადაწყვედა, შუალედში გაიმართება კიდევ ერთი მოსამზადებელი შეხვედრა ბათუმში. როგორც ცნობილია, იქ ჩატარებულ ნებისმიერ აქციას ხელისუფლებამ ძალზე მტკიცე უფლად აღიქვამს, შესაბამისად, გარკვეული ექსცესების აღბათობა არ უნდა გამოვლინდეს.

რამდენად ადეკვატური იყო ფილარმონიაში ჩატარებული ღონისძიება იმ მოლოდინისა, რომ ეროვნული საპარტიო კონფერენცია არსებობს? (იგულისხმება ზოგადი მოლოდინი და არა — კონკრეტულად ნინო ბურჯანაძის თანდასწრებით), ანაბრად, ნაკლებად, რადგან ის გაცილებით მკაფიო ფორმულირებებსა და სამოქმედო გეგმებს მოითხოვს, თუმცა კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა გაეთვალისწინოთ ის გარემოება, რომ პრეტენზია ყოველისმომცველ პასუხებზე ბურჯანაძეს არ ჰქონია. ეს ჯერ განაცხადია, ერთგვარი ტესტი, რომელიც მთლიან სტრატეგიაში ერთ-ერთი პირველი ნაბიჯია (თუ ეს სტრატეგია, რასაკვირველია, არსებობს და საქმე უბრალოდ ტესტური, ტაქტიკური ნაბიჯების ერთობლიობასთან არ გვაქვს), ისევე, როგორც „ფორუმის“ შემთხვევაში შეიძლება შეიქმნას შთაბეჭდილება, რომ ნინო ბურჯანაძე ელოდება დროის რაღაც პერიოდს ან რაღაც იმპულსს უახლოეს მომავალში და გადაწყვეტს მოქმედებაზე მხოლოდ ამის შემდეგ გადასვლას. ჯერჯერობით კი მობილიზაციას ახდენს, რაც აშკარად იგონება. მობილიზაცია თავისთავად, პრეფერანსის „მიზერი“ არ არის, რომელიც შეიძლება გამოაცხადო მამის, როდესაც მოგეხასიათება, გერმანელი ფელდმარშლები რომ იტყოდნენ, „მობილიზაცია ეს (უკვე) ომია“ და სააკაშვილის ხელისუფლება ამას, როგორც ჩანს, მშვენივრად აცნობიერებს.

მიუხედავად იმისა, რა დამოკიდებულება გვაქვს პერსონალურად ნინო ბურჯანაძესთან, სამართლიანობისთვის უნდა აღინიშნოს, რომ მისივე საპარტიო კონფერენცია, სავარაუდოდ, ყველაზე მეტად სწორედ მისივე ინიციატივით და ამათ რამდენიმე ფაქტორი განაპირობებს. ის სააკაშვილს „მოხარულს“ იცნობს და იოლად შეუძლია ამა თუ იმ მოქმედებაზე მისი რეაქციები გათვალისწინოს. ბურჯანაძეს, აგრეთვე, შეუძლია სავსებით ადეკვატური იყოს საერთაშორისო ასპარეზზე, იგი კვლავ ინარჩუნებს სერიოზულ კონტაქტებს უცხოეთში. ამასთანავე, მას მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი ხელისუფლებაში დაბრუნება; ბევრი ოპოზიციური პარტიის ნარმატიკული განსხვავებით, მან ხელისუფლების გემო, ფასი და არსი, ასე თუ ისე, იცის. ამას უნდა მივუბნოთ მყარი კავშირები ძველი და ახალი ელიტის წამყვან ნარმატიკულლებთან (თუ გნებავთ, სიტყვა ელიტას მივუწეროთ ე. წ., თუმცა ამით არაფერი შეიცვლება). თუ სააკაშვილს ენევა, რომ მის ზურგს უკან ვიღაც დგას (საშინელებათა ფილმებში არის ხოლმე ასეთი ეპიზოდი), მისი ნარმატიკული, საკარგოდ, კარნახობს, რომ ეს ნინო ბურჯანაძეა.

გასული წლის განმავლობაში ბურჯანაძის პოზიციები, ასე თუ ისე, გამყარდა. თუ ათვლის ნერტილად ოპოზიციის იმ მიტინგებს ავიღებთ, სადაც იგი არასასურველი სტუმარი იყო, ვნახავთ, რომ გარკვეული პროგრესი სახეზეა, თუმცა, მისი ყოფილი თანაგუნდელები რომ იტყვიან, „გასაკეთებელი კიდევ ბევრია“, თანაც იმდენად ბევრი, რომ სათუთა, ჩასატარებელი სამუშაოები წლევანდელი შემოდგომის ჩარჩოებში ჩაეტოს.

თუ ნინო ბურჯანაძის გარშემო შემოკრებილი ძალები და „ეროვნული ფორუმი“ ხელისუფლებას კომბინირებულ დარტყმას მიაყენებენ (თუნდაც ნოემბერში), მათ ნარმატიკული შანსები ნამდვილად ექნებათ, თუმცა ამ დარტყმის რეალურ შესაძლებლობაზე ჯერჯერობით არაფერი მინიშნებს. უცნობია ისიც, აქვთ თუ არა ამ ორ ძალას მომავლის ერთიანი ხედვა და არსებობს თუ არა მათ შორის კოორდინაცია.

ალიანსი-1, ალიანსი-2, ალიანსი-2012

ვიდრე, „გარდევის ძალები“ (სამხედრო ტერმინოლოგიას თუ ვიხმართ) ნოემბრისათვის ემზადებიან, სხვა ოპოზიციური პარტიები თავს

მეტ-ნაკლებად კომფორტულად გრძობენ. მმართველი ძალის თემატური კრიტიკა დღევანდელ პირობებში ფრიალ მომგებიანი საქმეა, რადგან ხელისუფლება ძალისხმევას ნამდვილად არ იშურებს და გართულებული ეკონომიკური სიტუაციის ფონზე არაპოპულარული ნაბიჯებს ერთი მეორის მიყოლებით დგამს. ეს, რა თქმა უნდა, ძალზე სახალისოა, თუმცა ამგვარად ჩვენ გვიანტერებს ქართული ოპოზიციური პარტიების ზოგადი პერსპექტივები. უყურადღებოდ, ალბათ, არც ის ძალები უნდა დავტოვოთ, რომლებიც ადეკვატური არჩევნების დროს „ალიანსი“ ფორმალურად არ არსებობს, თუმცა მისი რეანიმაცია 2012 წლის არჩევნებისთვის (შესაძლოა, ოდნავ განსხვავებული შემადგენლობით) სავსებით რეალური ჩანს.

ნარმატიკული ასეთი სცენარი: რადიკალური ოპოზიციის, რომელიც უახლოეს მომავალში ნარმატიკების მიღწევას ქუჩის აქციებით შეეცდება, დამარცხდა და ბრძოლის ეს მიმართულება საპროტესტო ელემენტარის თვალში უპერსპექტივო გახდა. ეს ხელს შეუწყობს იმას, რომ 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებში „ალიანსმა“ საქართველოსთვის „2 წლევანდელ არჩევნებთან შედარებით მეტი ხმა მიიღოს. ამის შემდეგ, გამორიცხული არაა, რომ მიახლოებით მკაცრი მეთვალყურეობის ქვეშ თანდათან ჩამოყალიბდება ისეთი სისტემა, რომლის ფარგლებში ამომრჩევლის ნების გამოხატულებად ნარმატიკული იქნება ორი ძირითადი ძალა: დღევანდელი მმართველი და (პირობითად) „ალიანსის“ (შეგვიძლია საერთო სურათს ანტირაჟისთვის „ქრისტიან-დემოკრატები“ და სხვა აქსესუარები დაუმატოთ). ამ სისტემის ფარგლებში იქნება კოალიციები, კრიზისები, კონსულტაციები, შესაძლოა, „ხვედროვანი გადატრიალებებიც“ კი, მაგრამ არ იქნება არჩევანი, როგორც ასეთი, რადგან ამ ძალებს საქართველოს საგარეო ორიენტაციაზე იდენტური ხედვა აქვთ, ხოლო საქართველოს ეკონომიკის, განათლების და ა.შ. განვითარებაზე — თითქმის იდენტური. უბრალოდ, ერთ-ერთი მათგანი მეორეზე ციფილურად (ჯერჯერობით) გამოიყურება.

ეს ყველაფერი უკვე იყო ნიკარაგუაში, სალვადორში, ჰონდურასში, მოკლედ, ყველა იმ ქვეყანაში, რომლებშიც აშშ-ის კონტროლს ექვემდებარებოდა. ეს არჩევანის ერთგვარი ილუზიაა, რომ (ან სამ) ძალას შორის, რომელთაც საბოლოო ჯამში ერთი ორიენტაცია და მსოფლმხედველობა აქვთ. ალბანური სცენარი საკმაოდ რეალური განსახილველია და ამასთანავე, რაიმე ფაქტორი არ აიძულებს აშშ-ს, საპარტიოებს გაკონტროლებას უარი თქვას.

ლიბიტი მონიავა

მამრეზაძე

კახა კაციტაძე, სამხედრო ექსპერტი:

ამ ბოლო დროს ხშირად გაიგონებთ, საქართველოს დავით აღმაშენებელი სჭირდება! არა, ბატონებო! საქართველოს დღეს დავით აღმაშენებელი კი არა, ქართული ფსიქიატრიული სკოლის დამფუძნებელი — მიხეილ ასათიანი სჭირდება.

„ასავალ-დასავალი“

ვალერი გელვახიანი, პოლიტიკურ ემიგრაციაში მყოფი ცნობილი იურისტი:

ახლა თუ სააკაშვილმა ჯარი გამოცხვანა, ხალხს იარაღით დაერია და სისხლი დაღვრა, იგი ჩაუშესკუსავით დაამთავრებს და თუ ამას გადაურჩა, როგორც მინიმუმ, მილოშევიჩის ბედი გარანტირებული ექნება — მას ჰაავის ტრიბუნალი გაასამართლებს, ამაში გარანტია!

„ასავალ-დასავალი“

ირაკლი ალასანი, ჩვენი საქართველო — თავისუფალი დემოკრატების ლიდერი:

ის მოსახლეობა, რომელიც გმირულად რჩება საზღვრისპირა ზონაში და ამყარებს ქართულ სახელმწიფოებრიობას ადმინისტრაციულ საზღვართან, უკიდურეს სიდუხჭირეში ცხოვრობს. ნიქოზს, ისევე როგორც სხვა სოფლებს, არა აქვს ელემენტარული პირობები თავის სარჩენად. მთავრობამ დაუყოვნებლივ უნდა გამოიყოს თანხა, რათა არ დაიკარგოს სოფლები. მიხეილ სააკაშვილი ვალდებულია, ჩავიდეს და დაამშვიდოს ხალხი.

„კვირის პალიტრა“

კობა არაპშვილი, მწერალი:

ნონა გაფრინდაშვილის გამოჩენა ბევრს არ აწყობს. ის არის მეტად სახიფათო ფიგურა პოლიტიკის „საჭადრაკო დაფაზე“. ეს მტკიცე, მშვიდი და ჭკვიანი ქალბატონი არ ჩამოუვარდება არც პილარი კლინტონს, არც ანგელა მერკელს, გნებავთ, არც ტიტჩერს. ვიტყვოდი, კიდევაც აღემატება მათ. იგი ბრძენია და გმირი. მას შეუძლია სწორი „საჭადრაკო სვლის“ მოფიქრება ამ რთულ ვითარებაში. ნონა გაფრინდაშვილი შეცვლის ისტორიის მდინარებს და ძალიან ბევრ ოპოზიციონერს თუ პოზიციონერს დაამამათებს!

„ასავალ-დასავალი“

სულხან მოლშვილი, კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარე:

ყველაზე დიდ საშინელებათა ფილმებში ვერ ნახავთ იმას, რაც პენიტენციარულ სისტემაში ხდება. მომაკვდავი პატიმრები ერთ რამეს ნატრობენ მხოლოდ — მათი ცხედრები გაუხრწნელი და შეურყვნიელი გადასცენ მათ ჭირისუფლებას!

„ასავალ-დასავალი“

ანდეას გომე რასგუსენი, ნატოს გენერალური მდივანი:

ნატოსა და ევროკავშირთან რუსეთის მომავალი თანამშრომლობა დადებითად მესახება. ჩემი მიზანია რეალური ევროატლანტიკური უსაფრთხო გარემოს შექმნა, სადაც საქართველო და რუსეთი მშვიდობიანად და პარმონიულად იცხოვრებენ.

„კვირის პალიტრა“

ეკა ბესელია, მოძრაობა „სოლიდარობა უკანონო პატიმრებს“ ლიდერი:

2004 წლიდან, ანუ „ვარდების რევოლუციიდან“ დღემდე, 100 ათასზე მეტი ადამიანია სისხლის სამართლის წესით გასამართლებული. 150 ათასზე მეტი ადამიანია ადმინისტრაციული წესით დასჯილი. რამდენიმე ათეული ათასი ადამიანია ან ქონებაჩამორთმეული, ან სხვადასხვა დისკრიმინაციული გადაწყვეტილებების ქვეშ მოქცეული... ხელისუფლება მიზანმიმართულ პოლიტიკას ეწევა, რომ ქართველი ერი გამოაცხადოს კრიმინალურ მასად.

„ალია“

გაგრილებული არაა, რომ მიახლოებით მკაცრი მეთვალყურეობის ქვეშ თანდათან ჩამოყალიბდება ისეთი სისტემა, რომლის ფარგლებში ამომრჩევლის ნების გამოხატულებად ნარმატიკული იქნება ორი ძირითადი ძალა: დღევანდელი მმართველი და (პირობითად) „ალიანსის“ (შეგვიძლია საერთო სურათს ანტირაჟისთვის „ქრისტიან-დემოკრატები“ და სხვა აქსესუარები დაუმატოთ). ამ სისტემის ფარგლებში იქნება კოალიციები, კრიზისები, კონსულტაციები, შესაძლოა, „ხვედროვანი გადატრიალებებიც“ კი, მაგრამ არ იქნება არჩევანი, როგორც ასეთი, რადგან ამ ძალებს საქართველოს საგარეო ორიენტაციაზე იდენტური ხედვა აქვთ, ხოლო საქართველოს ეკონომიკის, განათლების და ა.შ. განვითარებაზე — თითქმის იდენტური. უბრალოდ, ერთ-ერთი მათგანი მეორეზე ციფილურად (ჯერჯერობით) გამოიყურება.

ლიბიტი მონიავა

პატივსაცემი

დავით უსუფაშვილი,
რესპუბლიკური პარტიის
თავმჯდომარე:
ჩემთვის დღემდე გაურკვეველია
„ეროვნული კრების“ ორგანიზატორების
მიზნები, გეგმები და სქემა...
„ალია“

ვასილ მალაფარიკა,
მცხეთა-მთიანეთის
ყოფილი გუბერნატორი:
სასამართლო დარჩება ისეთივე,
როგორც არის, მხოლოდ პასუხის-
მგებლობა გადავა სახელმწიფოდან
უბრალო ადამიანებზე.
„ყველა სიახლე“

თინათ სიგუა,
ყოფილი პრემიერ-მინისტრი:
მთელს აჭარაში, იცით, რამდენი
სანოლია? 7700 მხოლოდ. როგორ მი-
იღებ 2 მილიონ ტურისტს? ხომ თქვა,
გაისად აჭარა ორ მილიონ ტურისტს
მიიღებო. ერთ ლოგინში თუ ხუთ ტურისტს ჩაან-
ვენ, კი, ბატონო. ანდა, ახლა რომ გამოაცხადეს,
ქობულეთთან დაკავშირებით, 15 წლით ვათავისუფ-
ლებო, ოღონდ სასტუმროები ააშენონო. კი, ბატონო,
ააშენონ, მაგრამ 3-4-მილიონიანი სასტუმროე-
ბი ეს არის 30-40-კაციანი სასტუმრო. ის ვერანაირად
ვერ გაზრდის მნიშვნელოვნად სანოლების რა-
ოდენობას. ამიტომ ეს ყველაფერი არის ბლეფი.
„ალია“

ნასტან კირთავა,
ლეიბორისტული პარტიის
ერთ-ერთი ლიდერი:
დღეს, ერთიან ქართულ სახელმ-
წიფოს შანსი წარმეული აქვს და ის
მხოლოდ ისტორიული შანსის ამა-
რაა დარჩენილი...
„ალია“

ზურაბ აბაშიძე,
პოლიტოლოგი:
მე ქალბატონ ნონა გაფრინდაშვი-
ლის ძალიან დიდ პატივს მივაგებ,
მაგრამ მას, როგორც პოლიტიკოსს,
არ ვიცნობ და მასთან პოლიტიკურ
დებატებში არ შევალ!..
„ალია“

ეკატერინე მესხიძე,
მსახიობი:
საკაპული რომ ნაყინის გამყიდ-
ველის ამპლუაში დაეინახო, ფარუ-
ლი კამერა არ მეგონება. მიშა ისეთი
აქტიურია, ხან თვითმფრინავს მოახ-
ტება და ხანაც მსუველი რგოლით ზღვაში შერბის.
ერთხელ ავტობუსის საჭეს მიუჯდა და დიდი ამბავი,
თუ ნაყინსაც გაყიდის.
„ყველა სიახლე“

გზურთ სააკაშვილს და მის ჯედაგხედველებს სჭირდებათ ქართული ბიჭების ავღანურ სასაქლაოზე გაშვება

პროკავიკოპი თუქეთის შედეგ თუ მიგვიღებენ (ე.ი. არასოდეს), ნატოში — რუსეთის შედეგ!

„მინდა, გაცნობოთ მეტად არასასიამოვნო ამბავი — ჩვენთან ჩამოდის რევიზორი!“ — ალბათ, ასე, XIX საუკუნის დიდი უკრაინელი მწერლის სიტყვებით, მიმართა სააკაშვილმა თავის სავერონიკოსს, რომ თბილისში რევიზიისა და ინსპექციისთვის ჩამოდიოდა ნატოს მდივანთუხუცესი. არადა, სააკაშვილის ტელევიზიებმა ნატოს ეს ინსპექტორი ლამის მსოფლიო ლიდერად წარმოგვიჩინეს.

სინამდვილეში, ისევე, როგორც ყველა მდივნის, რასმუნდის პირდაპირი მოვალეობა არის ნატოს ასამბლეისა თუ სამიტისთვის დოკუმენტების მომზადება და მისი ქსეროასლების დარიგება. რას იზამ, მასზე უფრო მაღალი თანამდებობის პირები სააკაშვილს აღარ კადრულობენ და მისმა ტელეარხებმა ვიღაც ხომ უნდა გააპიარონ! მაღალი თანამდებობის ხალხი ივნისში გვესტუმრენ და სააკაშვილს მშვიდობიანი წასვლა შესთავაზეს, მან კი ანჩხლი და უზნეო ბავშვივით თავისი გრძელი ფეხები გაფარჩხა და იკვილა „არ ნავალ!“.

სამიტის მასალები. მარშალის ასამბლეის დღის წესრიგში შეტანილია ალიანსის გაფართოება-არაგაფართოების პარამეტრები და რასმუნდის სწორედ იმითი რამდენად დასაბუთოს საკითხის უზადოდ გადადების აუცილებლობა. ლისაბონში უშაღლესი დონის სამიტზე კი პრეზიდენტი მედვედევიცაა მინვეული და იგი იქ სიტყვით გამოსვლას გეგმავს. არადა, დასავლეთ ევროპაში სულ უფრო ხმამაღლა გაისმის მოთხოვნა ნატოში რუსეთის განწევრების შესახებ, რასაც ამერიკა და ყოფილი კომუნისტური ქვეყნები ეწინააღმდეგებიან. მედვედევი თანახმაა, ხოლო პუტინის პოზიცია ჯერჯერობით უცნობია. ამ ფონზე სააკაშვილის მოთხოვნა, რომ ნატოს ამ სამიტზე განიხილონ ავღანეთის სამხედრო ომის შედეგები, მურმანის ეკალივითაა.

ამერიკაში ბოლო ვიზიტის დროს ბაქრადე აქტიურად ლობირებდა სააკაშვილის აკვიტებულ სურვილს, რომ ნატოს სამიტის დოკუმენტებში ტერმინი „ოკუპაცია“ ეხსენებინათ, მიუხედავად კუმენრის დამცინავე კომენტარისა. მაგრამ, ცხადია, რომ, როდესაც ნატოს სამიტი ასე ცდილობს რუსეთის მოთხოვნას და ნატოში შეტყუებას, ასეთ რამეს იქ არ გააკეთებენ. რაც მის-პარტი, ნატოს ამ სამიტზე უნდა გადაწყვიტოს ამ სამხედრო-პოლიტიკური ალიანსის სტრატეგია შედეგები ათწლეულის განმავლობაში.

ბაჩინა, თუმცა ევროკავშირში განწევრებაზე განაცხადი უკვე შეიტანა. ისევე, როგორც ეს გააკეთეს ევროპის ყველაზე წარმატებულმა ქვეყნებმა, ფინეთმა და ავსტრიამ, რომლებიც ევროკავშირის წევრებია, მაგრამ ნატოზე უარი თქვეს. ნატოს საერთო სტრატეგიას თანდათან გამოეთიშა თურქეთი. ის განწყენებულია ევროკავშირის წევრობაზე მიღებული მტკიცე უარით. მას რეგიონში ყველაზე მძლავრი და ნატოს სტანდარტებით აღჭურვილი არმია ჰყავს და ნატოს კოლექტიური „სამხედრო ქოლგა“ ნამდვილად აღარ სჭირდება. თურქეთი თანდათანობით აძლიერებს ზეგავლენას ოსმალეთის იმპერიის ყოფილ წევრებსა და რუსეთის იმპერიის თურქულენოვან ქვეყნებზე და ამიტომ უკვე დამსახურეს ტერმინი „ნეოოსმალეთი“. აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ სწორედ მხოლოდ თურქეთი იყო

ზურაბ აბაშიძე და მანინც რატომ გვესტუმრა ნატოს გენერალური მდივანი ანდრეს ფოგ რასმუნდის? საქმე ისაა, რომ სწორედ მისი მოვალეობაა, მოამზადოს ვარშავაში 12 ნოემბერს დაგეგმილი ნატოს 56-ე ასამბლეისა და 19 ნოემბერს ლისაბონში უშაღლესი დონის

მოკლად

კაკი გიძევიჩი კულტურის ანგარიშს მიიტოვებს

პრეზიდენტმა სააკაშვილმა მმართველ გუნდსაც და ოპოზიციასაც განუცხადა, რომ „ახალი რედაქციის კონსტიტუციით გათვალისწინებული სისტემა ბევრად უფრო დახვეწილ პოლიტიკურ კულტურას მოითხოვს“ და ამისთვის მომზადება დაავალა. „ჩვენ ბევრად უფრო რთულ სისტემაზე გადავდივართ იმ გაგებით, რომ ეს რამდენიმე სახელისუფლო ცენტრზე გადაინაწილებული საკონსტიტუციო მოდელია და არა ერთ ცენტრზე კონცენტრირებული. შესაბამისად, ეს სისტემა ბევრად უფრო დახვეწილ პოლიტიკურ კულტურას მოითხოვს“ — განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა და დააკონკრეტა, „ამას, პირველ რიგში, „ნაციონალური მოძრაობის“ გასაგონად“ ვამბობო. როგორც ჩანს, ყველაზე ნაკლები პოლიტიკური კულტურა სწორედ იქ ეგულდება.

თარგამაქე დავით კეპერონს უხვდა

„ქრისტიან-დემოკრატების“ ლიდერი გიორგი თარგამაქე დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრს დევიდ კემერონს შეხვდა და პირადად მოულოცა გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის მეთაურობა, შემდეგ კი მადლობა გადაუხადა საქართველოსთვის განეული დახმარებისთვის და 2008 წელს, რუსეთ-საქართველოს ომის დროს, მხარდამჭერი ვიზიტისთვის. გიორგი თარგამაქე და პარტიის საერთაშორისო მდივანი გიორგი რუხაძე ქალაქ ბერლინში „კონსერვატიული პარტიის“ ყრილობაზე იმყოფებიან. ყრილობის ფარგლებში დაგეგმილია მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის მემარჯვენე და ცენტრისტული პარტიების ლიდერთა შეხვედრები, რომლებშიც ქართველი „ქრისტიან-დემოკრატებიც“ მიიღებენ მონაწილეობას.

ნუმი გვირგვინი

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს აშკარა წინსვლა აქვს — აქამდე თუ ბაყაყებისა და მლოკოკინების ექსპორტზე აგებდა ქვეყნის მომავალს, ახლა ნუმი გაახსენდა. „ნუმის სამშობლო საქართველოა. სწორედ ამიტომ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ დაინტერესებულ ფერმერებთან ერთად ფრანცისკო ვარგასი, როგორც ნუმის კულტურის ერთ-ერთი საუკეთესო მცოდნე მკვლევარ-მეცნიერი, მიიწვია. ამასთან, ნუმი კაკლოვანთა შორის მსოფლიო ბაზარზე ერთ-ერთი ყველაზე მოთხოვნილი პროდუქტია და მისი ფასი ყოველწლიურად იზრდება. ამიტომ საქართველოში მისი მოყვანა რეკომენდებულია როგორც მარკეტინგის, ისე რენტაბელობის თვალსაზრისით“, — აცხადებენ სამინისტროს წარმომადგენლები.

ჯონდია ბაიჯიძე

საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტის მეორე მოსმენისას „ქართული დასის“ აღფრთხილებულმა ლიდერმა ჯონდია ბაღათურიამ დაასკვნა, რომ ხელისუფლება პრეზიდენტის ინსტიტუტის მიზანმიმართულ შესუსტებას ცდილობს. მას შემდეგ, რაც მთელი საქართველო საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტის ანალიზური შეფასების ტალღამ ათასჯერ მაინც წაუკა, ბაღათურიამ, როგორც იქნა, შეექმნა შთაბეჭდილება, რომ „საპარლამენტო უმრავლესობამ კარგად იცის, მათი კანდიდატი მავალ საპრეზიდენტო არჩევნებზე ვეღარ გაიმარჯვებს და ამიტომ დაწყებს მინიმუმამდე პრეზიდენტის უფლებები“. სამწუხაროდ, ბატონ ჯონდის არ განუმარტავს, რატომ ვერ გაიმარჯვებს მომავალ არჩევნებზე „მათი“ კანდიდატი.

მეზღვრები

შალვა ნათელაშვილი, ლეიბორისტული პარტიის თავმჯდომარე:

მიშა არის ჩვენი შემარცხველი და დამლუპველი, გაიგეთ. ახლა ამერიკაში რომ იყო წასული, თავდაყირა იდგა თურმე და ერთი რესტორანი არ დატოვა, რომ არ ექეფა. ორი სპეციალური რეისი გააკეთა ლას-ვეგასში, კაზინოების ქალაქში. ეს არის გახრწნილი არსება, რომელიც სასწრაოდ არის დასაპატიმრებელი. ჩვენს ბიუჯეტს ყრია იმ კაზინოებში, აბა, ბებიაში-სი მზიას ბიუჯეტს ხომ არ დახარჯავდა?!

„ალია“

გუგული მალრაძე, ქალთა პარტიის თავმჯდომარე:

ადამიანებმა უნდა გააცნობიერონ, რომ სოლიდარობისა და სამართლიანობის გარეშე არანაირი მომავალი არა გვაქვს არც ჩვენ და არც ჩვენ, შვილებს და ვიქნებით ასე, ჩამორჩენილი და ვიღაცა ჯგუფის ხელში სათამაშო ქვეყანა.

„ალია“

ბორის რომიძე, სამხრეთ ოსეთის დე ფაქტო პრეზიდენტის წარმომადგენელი პოსტკონფლიქტური დარეგულირების საკითხებში:

სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიაზე არანაირი საოკუპაციო ძალები არ არსებობს. სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიის ნაწილი ოკუპირებული 2008 წლამდე იყო, მაგრამ ეს იყო ქართული საოკუპაციო ძალები. საბედნიეროდ, რუსეთის წყალობით ჩვენ მათგან გავთავისუფლდით და დღეს რუსეთის ჯარები მშვიდობისა და სტაბილურობის გარანტია... უკვე დროა, საქართველომ გაიგოს, რომ დემარკაციას ახორციელებენ არა ჯარები, არამედ კომისია, რომელიც უმაღლესი პოლიტიკური სტრუქტურების გადანაცვლებით იქმნება.

პირველი

კრისტიან ვულფი, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტი:

ექვტარეშეა, რომ კრისტიანობა და იუდაიზმი გერმანიის ნაწილია. ეს ჩვენი უდიდესი-კრისტიანული ისტორიაა, მაგრამ ახლა გერმანიის ნაწილი ისლამიც გახდა.

afp.com

ლუკა კურტანიძე, ფალავანი, ორგზის მსოფლიო და ხუთგზის ევროპის ჩემპიონი, პარტია „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოს“ წევრი:

მივმართავ მას, ვინც დღეს პრეზიდენტად ჰყავს საქართველოს: შე დალოცვილიშვილო, შენმა შვილებმა ედუარდმა და ნიკოლოზმა, მინდა, რომ ჩვენს შვილებთან ერთად ლაღად და ბედნიერად იცხოვრონ. შენ რა გინდა? შენი არასწორი მართვით ქვეყანა ილუპება.

„ასავალ-დასავალი“

რამაზ კლიშვილი, პოლიტოლოგი:

რომელიმე ქვეყანაში ამხელა მსხვერპლი რომ ყოფილიყო, თუ მთავრობა შესაბამის ზომებს არ მიიღებდა და უარს არ იტყობდა სამხედრო ოპერაციაში მონაწილეობაზე, ოპოზიცია აუცილებლად გამოვიდოდა ხელისულების წასვლის მოთხოვნით, ხალხი ჩამოაგდებდა მთავრობას. ერთადერთი არის ჩვენი ლაქია ხელისუფლება, რომელიც ბედნიერია ქართველი ბიჭების დალუპვით, რადგან ამით ერთგულებას უმტკიცებს ამერიკას და ხალხს ატყუებს, ნატოში გვიღებენო.

„ასავალ-დასავალი“

კახა კუხავა, „კონსერვატორების“ ერთ-ერთი ლიდერი:

არ მჯერა, რომ „სახალხო კრება“ არის გზა, რომელიც რაიმე პოლიტიკურ შედეგს ან ხელისუფლების შეცვლას მოიტანს.

„ალია“

ნოდარ ჯავახიშვილი:

ჩვენ გვყავს მტერი, ბანდიტი, კორუპციული ხელისუფლება

ნოდარ ჯავახიშვილი 15 წლის წინათ შექმნილი, საქარე მინა დაბზარული, საკმაოდ შელახული „ჟიგულით“ რომ მოვიდა დანიშნულ დროზე, დანიშნულ ადგილზე, გითხრათ, გამიკვირდა-მეთქი, არ ვიქნები მართალი. არ ვიქნები მართალი იმ შემთხვევაშიც, თუ დაგიმალავთ ჩემს ანტიპათიურ დამოკიდებულებას გუშინ გამომცხვარი მინისტრების მიმართ, რომლებიც თავიანთ მსოფლიოებს საქვეყნო ასპარეზზე უძვირფასეს ავტორიტეტებს შექმნილი იყვნენ. მაშინ, როცა ნოდარ ჯავახიშვილი ეროვნული ბანკის პრეზიდენტად მუშაობდა, სხვა დრო იყო და სხვა ეთიკური ნორმები მოქმედებდა? მაგრამ ამ ახალ დროებში საკუთარი კეთილდღეობის მოწყობა ხალხის სამსახურად, ნორმად რომ ითვლება, ესაა ეთიკურად ღირებული და კორუფციის დამარცხების ნიშანი? რა მოგახსენოთ! მოგახსენებთ კი იმას, რომ

რომელიც პირწმინდად მოსპეს და გაანადგურეს! ჩვენი ხორბლით მაქსიმუმ 9 პროცენტით ვართ უზრუნველყოფილი. დანარჩენი შემოგაქვს. ასეთ ვითარებაში, რა თქმა უნდა, ნებისმიერი რყევა მსოფლიო ბაზარზე შესაბამის გავლენას მოახდენს ქართულ ეკონომიკასა და ბაზარზე. ეს ყველაფერი ადვილად აღსაქმელია და პრინციპულად ნორმალური ვითარებაა იმ სიტუაციისთვის, როცა არანორმალურად იმართება ქვეყანა.

ეგში ჩახედული პრეზიდენტი რომ ლაპარაკობს, მსოფლიოში პურზე ფასი გაიზარდაო, რატომ არაფერი უთქვამს მაშინ, როცა მსოფლიოში ხორბალი გაიფხვრა, ჩვენთან რატომ არ დაეცა ფასი? მაგალითად: (პირწმინდად ლარებში ვიანგარიშოთ) ორი ლარი გახდა მსოფლიოში სანვაკი (პიკია), შემდეგ დაეცა ფასი ერთ ლარამდე და შემდეგ მოემატა 20 პროცენტი. ეს მომატება არც ერთ ქვეყანაში არ აღიქმება დიდ უბედურებად — იყო ორი, გახდა ლარი და 20 თეთრი. ჩვენთან 2 ლარიდან ლარამდე არ გაიფხვრულა და, მატების ტენდენციის თანახმად, 20 თეთრით გაძვირდა, ანუ 2 ლარი და 20 თეთრი გახდა.

ნოდარ ჯავახიშვილი არასოდეს იკადრებდა იმ უზნობას, რასაც დღევანდელი ცხვირმოუხოცავი ბობოლები კადრულობენ. იგი პატიოსანი კაცია და შეკითხვებსაც პატიოსნად გასცემს პასუხს. დაეინყოთ.

გამოდის, რომ, თუ მსოფლიო მასშტაბის ცვლილებებზე დამოკიდებული ჩვენი კეთილდღეობა, მართვის სიავკარგე მეორადია?

— არა. საქმე ის არის, რომ ფასების ზრდა საქართველოში არ არის არც მსოფლიო ფასების რყევით გამოწვეული და არც რაიმე სხვა ეკონომიკური პრობლემით. მთავარი აქ არის ჩვენი ხელისუფლების უსაზღვრო კორუპციულობა.

რატომ აკშირებენ პურს?

— ჩვენი ხელისუფლება და ბევრი ავტორიტეტული საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტი გამუდმებით ხაზს

რატომ აკშირებენ პურს? ჩვენი ხელისუფლება და ბევრი ავტორიტეტული საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტი გამუდმებით ხაზს

ესენი ასეთ დამოკიდებულებას გააგრძელებენ, სანამ კულის რიკამდე არ გაატყავებენ ადამიანებს, საკუთარ მოქალაქეებს. ჯობია, ახლავთ ამოვიღოთ ხმა და გავრეკოთ ესენი კისრისტეხით!

ფასების ზრდა საქართველოში არ არის არც მსოფლიო ფასების რყევით გამოწვეული და არც რაიმე სხვა ეკონომიკური პრობლემით. მთავარი აქ არის ჩვენი ხელისუფლების უსაზღვრო კორუპციულობა.

ვის ელოდება კატასტროფა?

— ბატონო ნოდარ, გაძვირების ის ციკლი თუ ცუნამი, რომლის პირველმა ტალღამ ფრიად მტკივნეულად დაგვარტყა, როგორც ჩანს, სრულ კატასტროფამდე მიგვიყვანს, აპოკალიფსამდე. ეს ჩემი ემოციური შეფასებაა. როგორია თქვენი, პროფესიონალის თვალთ დანახული სინამდვილე? გამოფრეთ, თუ შეიძლება.

— შეკითხვის ბოლო ნაწილიდან დავიწყებ. კატასტროფა არავითარ შემთხვევაში არ იქნება. თუ ესენი ასევე გააგრძელებენ, ბოლოსდაბოლოს, ყველა გაიგებს, რომ ქართველებს სხვაინდელი დღე აღარ აქვს და ხალხი დაიბრუნებს თავის დაკარგულ უფლებას საკუთარ სახელმწიფოზე და კინისკვრით გაყრის ამ მედროვეებს. კატასტროფა და აპოკალიფსი მათთვის დადგება.

ახლა ფასების მომატების შესახებ. დავიწყებ იმით, რომ გაძვირება არც ერთ ქართველს არ უნდა უკვირდეს. არაერთხელ მითქვამს, განმიცხადებია მასმედის საშუალებით, რომ ქვეყანა, რომელიც ფაქტობრივად არაფერს აწარმოებს, ძალიან მგრძობიარეა

ნებისმიერი ცვლილების მიმართ, რომელიც მსოფლიო ეკონომიკაში ხდება. იმ დღეს რაღაც შოუ რომ მოგვიწყობს პრეზიდენტმა თავის პრემიერ-მინისტრთან და სოფლის მეურნეობის მინისტრთან ერთად — თურმე ხორბლის წარმოება ახლა უნდა დავიწყოთ, პირველი ორი ათასი ტონა ხორბლის თესლი უკვე შემოუტანიათ, ამ თესლიდან შემდეგ უფრო მეტ სათესელ მასალას მივიღებთ და უნდა შევუდგეთ ხორბლის მოყვანას. ეს ლათიები იმას ხომ არ მიგვანიშნებს, რომ 7 წლის განმავლობაში ქვეყნის პრეზიდენტმა, პრემიერ-მინისტრმა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა პირველად ახლა გაიგეს, რომ პურს, რომელსაც ყოველდღე ჭამდნენ რესტორნებსა თუ შინ, მოყვანა სჭირდება? რომ ეს არის უაღრესად რთული, შრომატევადი დარგი, ტრადიციული საქართველოსთვის,

უსვამს იმას, რომ კორუფციის დონე საქართველოში მნიშვნელოვნად არის შემცირებული. პირდაპირ ვაცხადებ, რომ დღეს შექმნილი ვითარება არის კორუფციის აპოგეა: იმპორტის ყველა პოზიციის წილი ზის სააკაშვილი და მიხი ხელისუფლება.

მაქცეით ყურადღება: ფინანსური კრიზისის პერიოდში ფასების მნიშვნელოვანი ვარდნა დაფიქსირდა მსოფლიოში. ამან გამოიწვია ის, რომ საქართველოში იმპორტიორების შემოტანილი პროდუქციის შემოტანის ღირებულება მნიშვნელოვნად, ზოგადად ეკონომიკისთვის კატასტროფულად დაეცა, მაგრამ ფასები არ შემცირებულა! ყველა სხვა ქვეყანაში გამოცოცხლებასთან ერთად ფასები თანდათან იზრდება, მაგრამ პიკს აღარ აღწევს.

ჩვენი ღრმად პატივცემული და ეკონომიკის სიღრმე-

მიგაჩნიათ, რომ ხალხი მზადაა სამისოდ?

— სამსუხაროდ, საზოგადოების საკმაოდ მნიშვნელოვანი ნაწილი ასე განსჯის: დღეს ხომ გვაქვს პური და ამიტომ მოვითმინოთ. და ელოდება, როცა ამოთლა არ ექნება პური... იყო დრო, როცა საშუალო ქართველი უპრობლემოდ მიირთმევდა ხიზილალას, ზუთხს და ა.შ. თანდათან უკან-უკან წავიდეთ, დავედით კარტოფილზე. ახლა პურზე დავრჩით. ამიტომ არის ასე მტკივნეული პურის გაძვირება. პურის გაძვირება ჩვენწინა ქვეყანაში ავტომატურად ინვესტ ფასების ზრდას ყველა დანარჩენ პროდუქტზე... პურია ჩვენი რაციონის მთავარი პროდუქტი.

ოფიციალურ სტატისტიკას თუ დავუჯერებთ, 2009 წელს თურმე 8 პროცენტით შემცირებულა პურის ფასი. საქართველოში ვერავინ გაიგო, — ისე. ილუზიონისტები არიან ეს მამაცობნებულები, გენიალურად გვატყუებენ.

დავუშვათ, მართალია ამათი სახელმწიფო სტატისტიკა, მაშინ აგვისნან, რატომ შემცირდა 8 პროცენტით და არა ორმოცით, როგორც მთელ მსოფლიოში?!

რატომ ამაზე არ ლაპარაკობს ჩვენი ხელისუფლება?!

— ჩვენ რატომ არ ვლაპარაკობთ, ვინც უშუალოდ განიცდიდა ამ ყველაფერს?! ასეთი სპეციფი-

გამოდის ტელევიზიით სოფლის მეურნეობის მინისტრი და ახსნადას, აღმოვაჩინეთ საპატრო დეფიციტის დაბალანსების საკითხის საშუალება, გაყვანილი უნდა მოვახერხოთ. შე გააბაღლო, ქროსა განვიტა, ღორი და ხხარაი განვიტა, ქათამი განვიტა და გაყვანილი გინდა შეხვალო?

საქართველო

საერთო, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

კური საკითხების შესახებ კი არა, იმაზეც ვფიქრობთ, რომ არსად, არც ერთ მალაზიაში გასაყიდ პურს არ ადევს ფასის მაჩვენებელი. რადგან, თუ გამოდებენ ფასის მაჩვენებელს, მაშინ წონაც შესაბამისი უნდა იყოს...

— არა მარტო წონა. ყველა პროდუქტი უნდა იყოს ეტიკეტირებული, ანუ მარკირებული და უნდა ეწეროს ყველაფერი, მათ შორის, შემადგენლობა, საფურარის ქიმიური დანამატების არსებობა პურში, რათა ადამიანმა იცოდეს, რა საწარმოვსაა გვაჭმევს. მაგრამ ეს რომ დაანეროს, ვიღაც ნახავს ამას, წაიკითხავს და იტყვის, რომ ამ საქონელში ფული კი არ უნდა გადაიხადოს, არამედ მინიმუმ დაიჭიროს, თუ არ მოკლას იმ წუთის ის, ვინც თავის ხალხს ასე იმეტებს.

პური ჩვენთან არ ძვირდებოდა, პურის წონა მცირდებოდა, ნახევარი კილოგრამი იყო ჩვენ რომ კილოგრამი გვეგონა კარგა ხანს. ახლა სამასი გრამია.

— ასეთი მაქინცია კი მილიონობით ლარის შოვნის უტყუარი საშუალებაა.

— რასაკვირველია! ჩვენ ახლა ხორბალზე ვლაპარაკობთ, მაგრამ ყველა პოზიციაში ასეა — სანავი, ხორცი და რძის პროდუქტები, ყველაფერში ასეა. თითო ლიტრი გაყიდული სანავიდან 50 თეთრი სააკაშვილს მიაქვს. რასაკვირველია, იგი თვითონ არ დადის ჩემოდნით და არ აგროვებს ფულს. აქ დახვეწილი, მრავალსაფეხურიანი სქემა ფუნქციონირებს. ეს ფარული სისტემაა, თორემ წარმოებაში ამკარა მენილები არიან და არც მალავენ ამას.

— ესე იგი, ბატონო ნოდარ, საქართველოს მოქალაქეებს ისე დაგვრჩენია, რომ ახლავთ გავიქცეთ მალაზიებში და დაივსოთ პროდუქტების შესყიდვა, სანამ კიდევ უფრო არ გაძვირდება?

— არა, ბატონო, არა! ეს გამოსავალი არ არის. ერთ მშვენიერ დღეს მაინც მივალთ შიმშილის ზღვარზე. მაგრამ პრობლემა უფრო დიდია, — ჩვენი უბედურება ისაა, რომ ხელისუფლება ამ ეკონომიკური მეთოდითაც ცდილობს, პატივი და ღირსება აუპაროს ქართველ ხალხს. ასე გრძელდება უკვე რამდენიმე წელიწადია. საქმე იქითკენ მიდის, რომ ერთ მშვენიერ დღეს ისეთ მდგომარეობაში ჩავვარდებით, ოღონდ პურის ნატეხი ვინმემ გადმოვტვიფდოს და მზად ვიქნებით, ერთგულად ვემსახუროთ „მონყალეების“ გამცემს.

უკანასკნელი არჩევნები, გაყალბებისთან ერთად, ამის მაჩვენებელი არ იყო?

სადამდე მივდივით! მახსენდება ჯანსუღ ლეიჯილიას „სული აღმაშენებელი“ — რა მდგომარეობა იყო საქართველოში დავით აღმაშენებლის გამეფების წელს: თბილისში არაბი ამირა იჯდა და კმაყოფილი ქართველები „ბედნიერად“ ცხოვრობდნენ, არც ერთი არ გრძნობდა საკუთარ თავს ღირსებააყრილად და შეურაცხყოფილად. დღესაც

უნდა მიხვდეს ხალხი, რომ ესანი ასეთ დამოკიდებულებას გააბრკელებენ, სანამ კულის რიკამდე არ გაატყუებენ აღაშიანებს, საკუთარ მოქალაქეებს. ჯობია, ახლავთ ამოვიღოთ ხმა და გავკარგოთ ესანი კისრისტანით!

იგივე ხდება: ნახეთ — ყოველ საღამოს რესტორნები სავსეა, ქეიფობენ კმაყოფილი ქართველები. ესაა ჩვენი ყველაზე დიდი სადარდებელი დღეს. თორემ ბოლოს და ბოლოს, ადრე თუ გვიან, ჩვენ თუ ვერ მოვიცილებთ, ისინი თვითონ მოგვცილებიან. ეკონომიკასაც დაგვყენებთ ფეხზე. მაგრამ დაგვრჩება კი ქართველი კაცი?

გადით და ჰკითხეთ ახალგაზრდებს — რა დამოკიდებულება აქვთ პრეზიდენტის მიმართ. მოსწონთ! მის ზნეობაში ხინჯს ვერ პოულობენ! ხელიდან გვეცლება ქართველთა თაობა.

ბაყაყაბით დაბალანსებული დეფიციტი

— ბატონო ნოდარ, ჩვენ დღევანდელი ყოფის გაძვირება-გაიაფებას მაინც ობიექტურად ვაფასებთ. საკითხავია, გვაქვს კი სახელმწიფო სტრატეგია ეკონომიკის განვითარების? — ჩვენ? ვინ ჩვენ? მე ძალიან მწყინს, თუ მე და თქვენ გავთანაბრდებით ამ სახელმწიფოსთან. ამ ხელისუფლებას

ამათ, რა თქმა უნდა, აქვთ პროგრამა: ქართველი ერის ეკონომიკური დაბეჭავების ქართველები. ესაა ჩვენი ყველაზე დიდი სადარდებელი დღეს. თორემ ბოლოს და ბოლოს, ადრე თუ გვიან, ჩვენ თუ ვერ მოვიცილებთ, ისინი თვითონ მოგვცილებიან. ეკონომიკასაც დაგვყენებთ ფეხზე. მაგრამ დაგვრჩება კი ქართველი კაცი?

გადით და ჰკითხეთ ახალგაზრდებს — რა დამოკიდებულება აქვთ პრეზიდენტის მიმართ. მოსწონთ! მის ზნეობაში ხინჯს ვერ პოულობენ! ხელიდან გვეცლება ქართველთა თაობა.

7 წლის განმავლობაში ქვეყნის პრაზიციანობა, პრაზიცი-მინისტრად და სოფლის მეურნეობის მინისტრად პირველად ახლა გაიხსნა, რომ კარს, რომელსაც ყოველდღე ჭაბუნა ჩისტორანებს თუ შინ, მოყვანა სჭირდება?

ლანსების საუკეთესო საშუალება, ბაყაყები უნდა მოვაშენოთ. მე მამაძაღლო, ძროხა განყვიტე, ღორი და ცხვარი განყვიტე, ქათამი განყვიტე და ბაყაყით გინდა შეცვალო? ერთი უორნახალიტი მირეკავს ახლახან და მეუბნება, რამდენიმე ათასი დოლარის ღირებულების ბაყაყი უკვე გაუყიდათო. ვუუბნებთ: შვილი, არითმეტიკა იცი? კიო.

ეს ერთი. მეორე. იმათი ბაყაყის ერთი ბარკალი ჩვენი ბაყაყის ხელაა. ვის ჭირდება ეს შენი ბაყაყი?! — მტერი, მტრობა ახსენეთ და აქედან გამომდინარე — ასეთი შეკითხვა: რუსეთმა რომ შეწყვიტა თავისი ხორბლის ექსპორტი, ეს მოგვანადგობს, როგორც ჩვენი მტრების თავდასხმა საქართველოზე და სწორედ

7 წლის განმავლობაში ქვეყნის პრაზიციანობა, პრაზიცი-მინისტრად და სოფლის მეურნეობის მინისტრად პირველად ახლა გაიხსნა, რომ კარს, რომელსაც ყოველდღე ჭაბუნა ჩისტორანებს თუ შინ, მოყვანა სჭირდება?

ლანსების საუკეთესო საშუალება, ბაყაყები უნდა მოვაშენოთ. მე მამაძაღლო, ძროხა განყვიტე, ღორი და ცხვარი განყვიტე, ქათამი განყვიტე და ბაყაყით გინდა შეცვალო? ერთი უორნახალიტი მირეკავს ახლახან და მეუბნება, რამდენიმე ათასი დოლარის ღირებულების ბაყაყი უკვე გაუყიდათო. ვუუბნებთ: შვილი, არითმეტიკა იცი? კიო.

ცა ჩვენ ისტორიულად ხორბლის ექსპორტიორი ქვეყანა ვიყავით? ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 60-იან წლებში ჩვენს მოთხოვნილებას მთლიანად ვაკმაყოფილებდით. მართალია, მინა გვაქვს ნაყოფიერების თვალსაზრისით ცოტა შეღავათი, მაგრამ ჩაიხედეთ ოფიციალურ სტატისტიკაში: რამდენი ჰექტარი სავარგული გვექონდა მოხსნული და დათესილი 2003 წელს და რამდენია დღეს? დაინახავთ, რომ ერთი მესამედიც არ გვაქვს დამუშავებული. ხორბალი, კარტოფილი, სიმინდი, ხლი, ყურძენი, ჩაიზე აღარ ვლაპარაკობ, ციტრუსები და ასე შემდეგ, ყველაფრის მოსავალი კატასტროფულად არის შემცირებული მას შემდეგ, რაც ესენი მოვიდნენ.

თუმცა არც გვატყუებენ, არც გვიმალავენ, რომ მაინც და მაინც ასე აკეთებენ, რადგან ასეთია მათი მიზანი. როცა გეუბნებიან, სინგაპურად უნდა ვაქციოთ საქართვე-

გამდინდებული ქართველი და რუსი მილიონერები ხომ არ არიან, გაუნათლებელი ადამიანები... როცა ქვეყანას ხარისხის კონტროლის არავითარი სტრუქტურა და საშუალება არ აქვს და ოფიციალურად, კანონით, ხარისხის კონტროლის ამოქმედება 2015 წლამდე გადაინიშნება, ასეთ ქვეყანას ენდობა ვინმე? აქ ჩამოვა და თავს მოანამლინებს იმიტომ, რომ ანაწურის ციხე ნახოს ან ჩამონეროლი მუსიკოსების კონცერტებს დაესწროს ბათუმში?!

საკაშვილი კი მილიონი ტურისტის ჩამოსვლით გვაბოლებს. როდემდე უნდა დავბოლდეთ?

806 პარანაობა სააკაშვილს ასეთ პოლიტიკას?

— აიღეთ დალესის დოქტრინა, წაიკითხეთ და, თუ ვინმე აღმოაჩენს, რომ თუნდაც ერთ მუხლში ასცდება დალესის დებულებები ჩვენს რეალობას, ჩვენი ხელისუფლების პოლიტიკას, შემომილანუნოს სახეში. მე მივუბრუნებ და ვაკოცებ ლოყაზე.

წაიკითხოს, ვისაც ჯერ არ აქვს წაკითხული და ნახავს, როგორაა ყველაფერი ზუსტად განჭრილი: პატარა და ღირსეული ერი როგორ უნდა აქციონ უღირსად განათლების რეფორმიდან დაწყებული, სოციალური პრობლემების, ეკონომიკის მოშლით გაგრძელებული და მისი ამონყვეტით დამთავრებული.

ეს პოლიტიკა ყველა სფეროს ეხება, მათ შორის, სპორტსაც. სულ ახალი მაგალითი: ჩვენი ძიუდოსტების მწვრთნელი, რომელიც ევროპაში, თუ არ ვცდები, ოთხჯერ აღიარა, რამდენჯერმე — მსოფლიომ, როგორც საუკეთესო მწვრთნელი, ცუდი მწვრთნელობის გამო ამათ გაათავისუფლეს თანამდებობიდან.

შოთა ხაბარელიც, რომელსაც მოპოვებული ჰქონდა უდიდესი წარმატებები, სანამ არ გააგდეს, არ მოისვენეს.

ეს და ბევრი ასეთი მაგალითი ერთადერთ რამეზე მიგვიბრუნებს: ამათ ყველაფრის წარხოცვა და მოსპობა სურთ. ისეთი ქვეყანა უნდა, სადაც ალმა ათის „კაირატი“ თბილისის „დინამოს“ ხუთით ნოლს მოუგებს, სადაც თამარ მეფეს ვიღაც მუნუკვიანი მწვრთნელი ისე წარმოგედგენს, რისი გამეორებაც კი მკრეხელობაა, ილია ჭავჭავაძის წარმომავლობა და ახლა ჩვენს ქვეყანაში, ილია ჭავჭავაძის ძეგლი, რომელიც 10 მილიონი... ამ ბიზნესის განვითარებაზე რას იტყვი?

— ამერიკელი მილიონერი ჩამოვა იმიტომ, რომ, ვთქვათ, ანაწურის ციხე ნახოს და გენომოდიფიცირებული, პესტიციდებით სავსე თურქული პროდუქტია ჭამოს აქ? მდიდარი კაცი ყველაზე მეტად თავის ჯანმრთელობას უფრთხილდება და ამ მიმართულებით სრულად ფლობს ინფორმაციას. ისინი შემთხვევის წყალობით, სახელმწიფო ქონების მითვისების ხარჯზე

ესაუბრა არაჟ სანაბლიძე

აიღეთ დალესის დოქტრინა, წაიკითხეთ და, თუ ვინმე აღმოაჩენს, რომ თუნდაც ერთ მუხლში ასცდება დალესის დებულებები ჩვენს რეალობას, ჩვენი ხელისუფლების პოლიტიკას, შემომილანუნოს სახეში.

გზურთ, გაგზიხაროთ თქვენი მოსახრებები? დაგზიხარეთ: 34-32-95, ან მოგზიხარეთ: info@geworld.net

საქართველო

საქართველოს მილიონ-ნახევარი მოქალაქე დღეში დოლარ-ნახევრით «ირჩენს თავს»

აშშ-დან დაბრუნებულ „გადაღლილ“ მიხეილ სააკაშვილს დასვენებაც არ აცალეს, საქართველოს ნატოს გენერალური მდივანი ანდერს ფოგ რასმუსენი ეწვია. სტუმარმა გაგვაშინა, დაგვაიმედა, რომ საქართველო აუცილებლად გახდება ნატოს წევრი და ასე „დაიმედებული“ დაგვტოვა. სააკაშვილის აშშ-ში ვიზიტზე, მის გამოსვლებსა და რასმუსენის სტუმრობის მნიშვნელობაზე პოლიტოლოგი ჰამლეტ ჭიპაშვილი გვესაუბრება.

ჰამლეტ ჭიპაშვილი: მიხეილ სააკაშვილის გამოსვლა გაეროს გენერალურ ასამბლეაზე იყო ერთი დიდი ტყუილი

— ზატონო ჰამლეტ, როგორ შეაფასებთ მიხეილ სააკაშვილის აშშ-ში ვიზიტს, მის გამოსვლას გაეროს გენერალურ ასამბლეაზე?

— ეს იყო ერთი დიდი ბლეფი, დიდი ტყუილი. სიტყვა, რომელიც სააკაშვილმა გაეროს ასამბლეაზე წარმოთქვა, მისი ამერიკელი თანამშემოებების დასწრებით. არაფერი ქართული მასში არაა. სააკაშვილს არაფერი ესაქმება რუსეთის უფროსი სტიკოსთან და ადამიანის უფლებების დამცველებთან. მან თქვა, რომ რუსებმა მოკლეს პოლიტოვსკაია, ასტემიროვა. არანაირი უფლება არ აქვს სააკაშვილს, ამ თემებზე ისაუბროს. ვითომ საქმე გააკეთა. ბოლო ხანებში აშშ-ის ადმინისტრაციამ შეწყვიტა საუბარი რუსეთში ადამიანის უფლებების დარღვევებზე. მაგრამ აყვირებს ისეთ ტიპაჟს, როგორც არის სააკაშვილი. სააკაშვილი ამერიკელების დაქირავებულია და აუღერებს იმას, რაც ამერიკელებს სურთ.

ერთმა სახელმწიფომ ასეთი უშვერი სიტყვებით ლანძღოს მეორე სახელმწიფო. მით უმეტეს, როდესაც იმ მეორე სახელმწიფოს ხელშია ფაქტობრივად შენი მომავლის ბედი.

— სამაგიეროდ, ამერიკის მიმართ გამოხატა სააკაშვილმა დიდი სიმპათია, თანაც არა ერთხელ...

— მისი დამოკიდებულება ამერიკელებისადმი უკიდურესად მლიქვნელური იყო, რაც არც ერთი ქვეყნის ხელმძღვანელს არ ეკადრება. არაფერი შეცვლილა. თუ წინათ ჩრდილოეთს „უძვრებოდა“ ჩვენი ხელისუფლება, ახლა გეოგრაფია შეიცვალა და ცხრა მთას იქით, რამდენიმე ათასი კილომეტრით დაშორებულ ამერიკელს ეპირფერება. გარდა ამისა, გაკეთდა არასერიოზული განცხადებები; კერძოდ, საქართველოში სიღარიბის დაძლევაზე, რითაც

რი. პენსიონარის საშუალო შემოსავალი თვეში 80 ლარს არ აღემატება. ამავე დროს, სახელმწიფოში რევიზიონატორად საარსებო მინიმუმად მიჩნეული ამაზე ორჯერ და სამჯერ მეტი თანხა. მაშ, როგორ დაძლია სიღარიბე? ეს არის საკუთარი ხალხის შურადაცხყოფა. გაეროს კვლევის შედეგებით, საქართველოს მილიონ-ნახევარი მოქალაქე

ნას კორუფციასთან ბრძოლა არ მოუგია. ეს არის ჭეშმარიტება. კორუფციის გამო ბევრი ქვეყნის ხელმძღვანელი ზის ციხეში, ასევე მოუწევს სააკაშვილსაც მას შემდეგ, რაც პრეზიდენტის პოსტს დატოვებს. საქართველოში პრეზიდენტი ერთი ლარის პირობით ჩამოვიდა, მაშინ, როცა ხალხს უფლება მილიონობით დოლარს იწიბავს. დღეს კორუფციაში მილიონ-ნახევარი მოქალაქე

— გასულ კვირას საქართველოში იმყოფებოდა ნატოს გენერალური მდივანი ანდერს ფოგ რასმუსენი. მან საკმაოდ დამაიმედებელი განცხადებები გააკეთა ნატოში საქართველოს განწევრების თაობაზე. რამდენად მნიშვნელოვანი იყო ეს ვიზიტი ჩვენი ქვეყნისთვის?

— არანაირი მნიშვნელობა ამას არ აქვს. ამით უფრო ღიზიანდება რუსეთი. საქართველოს ნატოში არ შეიყვანენ. რასმუსენმა განაცხადა, რომ საქართველო აუცილებლად გახდება ნატოს წევრი, მაგრამ ამას ის პირობებიც მოაყვალა, რომლებიც საქართველომ უნდა შეასრულოს. ამ პირობებს კი საქართველო ვერასდროს ვერ შეასრულებს იმიტომ, რომ კონფლიქტური სიტუაცია აქვს თავის მეზობელ რუსეთთან. საქართველოში არ არის სასამართლო სისტემა ისეთი, როგორც საჭიროა, ჯარი არ არის იმ პარამეტრების, როგორც ნატოს ესაჭიროება და ა.შ.

საქართველო ჯარისკაცების რაოდენობით ერთ-ერთი პირველია ავღანეთში. გასულ კვირას

საქართველოს ნატოში გაწევრიება კი დამოკიდებულია ნატოს წევრ ქვეყნებზე და არაპირდაპირად — რასმუსენზე. ამის შესახებ არს რასმუსენი უნდა გვატყუავდეს და არც ვიღაც აპატურაი და ვიღაც სიმონიბი. არც საქართველოს მოსახლეობამ უნდა მოიტყუოს თავი ამ სისულელეებით. სანამ ბერამანი, საფრანგეთი, ესპანეთი, სხვა სერიოზული ქვეყნები არ დაუჭირებენ მხარს საქართველოს ნატოში გაწევრიებას, საქართველო ნატოს წევრი ვერ გახდება! ამ ქვეყნებს კი სხენებაც კი არ უნდათ არც სააკაშვილის და არც საპარტიველონი.

— სააკაშვილმა აშშ-ში გამოსვლების დროს ბევრი ისაუბრა რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებზე...

— თუ საქართველოს სურს რუსეთთან ურთიერთობის გამოსწორება, მიხეილ სააკაშვილმა იმ ტონით რუსეთის ხსენებას, რა ტონითაც აშშ-ის ტრიბუნებიდან საუბრობდა, თავი უნდა დაანებოს! ეს კიდევ უფრო ძაბავს და ამწყვავებს ურთიერთობას. მისი ყველა გამოსვლა იყო რუსეთის ზღვარგადასული ლანძღვა-გინება. არ შეიძლება

თავი მოიწონა ჩვენმა პრეზიდენტმა. ეს იყო სააკაშვილის მიერ ნათქვამი ყველაზე დიდი სისულელე და ტყუილი, რაც კი აქამდე უთქვამს.

როდესაც სააკაშვილი აცხადებს, რომ საქართველოში დაძლია სიღარიბე, მანინტარკანა, რა ამახს მხედველობაში. საქართველოში არის 800 ათასზე მეტი პენსიონა-

ლაქე დღეში დოლარ-ნახევრით „ირჩენს თავს“. ამის ცოდნა, ეჭვობა, ჩვენს პრეზიდენტს არ უნდა! ეს არის სიღარიბის დაძლიება და მილიონ-ნახევარი მოსახლეობა?

დიდი ოვაციით ისაუბრა სააკაშვილმა იმაზეც, თუ როგორ გეგმობდა საქართველოში კორუფციასთან ბრძოლაში. მსოფლიოში არც ერთ ქვეყან-

ან ჩართულნი. სააკაშვილის გამოსვლაზე აშშ-ში არის თავიდან ბოლომდე სიჩქარე და საპარტიველონი შეუდგებოდნენ. ჩვენთან რომ ოპოზიცია სათანადოდ დონეზე იყოს და საზოგადოებასაც ქვეყნის მიმართ პასუხისმგებლობა გააჩნდეს, პრეზიდენტი ვერ გაბედავდა ამდენი ტყუილის თქმას უმაღლესი ტრიბუნებიდან.

იმ 4 სამხედრო დავებზე და, კიდევ სადამდე გაგრძელდება ქართველი გიჟების ავღანეთში ჩასოცვა, არავინ იცის.

ის ქვეყნები, რომლებიც ავღანეთში იბრძვიან, ამბობენ, რომ უნდა გამოიყვანონ საკუთარი ჯარები. მართალია, დღეს უკვე ოპოზიციამ ინიციატივა ატარებს, მაგრამ მისმა ახალმა ლიდერმა ედვარდ მილიბენდმა რამდენიმე დღის წინათ განაცხადა, რომ ინგლისმა შეცდომა დაუშვა ავღანეთში შესვლით.

საკაშვილს სულაც არ აინტერესებს 1000 კაცი დაიღუპება იქ თუ 5000. მისი მთავარი მიზანია, აშშ-ის ადმინისტრაციასა და ნატოს ასამბლეას რასმუსენიც იმიტომ ჩამოხრძანდა საქართველოში, რომ კაი ბიჭები ხართო, შეაქოს; თან უთხრას, რომ თქვენ აუცილებლად შეხვალთ ნატოში, მაგრამ რასმუსენს ვინ ეკითხება საქართველოს ნატოში შესვლას? რასმუსენი არის ნატოს შტაბ-ბინის ჩინოვნიკი. საქართველოს ნატოში განწევრება კი დამოკიდებულია ნატოს წევრ ქვეყნებზე და არაერთარ შემთხვევაში — რასმუსენზე. ამის შესახებ არც რასმუსენი უნდა გვატყუებდეს და არც ვიღაც აპატურაი და ვიღაც სიმონიბი. არც საქართველოს მოსახლეობამ უნდა მოიტყუოს თავი ამ სისულელეებით. სანამ ბერამანი, საფრანგეთი, ესპანეთი, სხვა სერიოზული ქვეყნები არ დაუჭირებენ მხარს საქართველოს ნატოში გაწევრიებას, საქართველო ნატოს წევრი ვერ გახდება! ამ ქვეყნებს კი სხენებაც კი არ უნდათ არც სააკაშვილის და არც საპარტიველონი.

ასეთ დროს რა მნიშვნელობა აქვს, რას დაჰპირდება რასმუსენი საქართველოს?! ვერ შევა საქართველო ნატოში, კიდევ დიდხანს მოუწევს პაპუტაობა!

ესაუბრა
თეო ტაბატაძე

მოკლად

ქართული ჩაი კონსერვაციონარო

მიუხედავად იმისა, რომ ქართული ჩაის წინააღმდეგობრივ ბაზარზე ორჯერ გაიზარდა, მას უცხოური ჩაისისთვის კონკურენციის განწევა მიიწვევს. ყველაფერი ამჯერადაც მოსახლეობის დაბალ მსყიდველუნარიანობას და არასაკმარის პოპულარიზაციას დაბრუნდა. საქართველოს ჩაის ასოციაციის ხელმძღვანელის, თენგიზ სვანიძის თქმით, გაჭირვებულ მოსახლეობას საზღვარგარეთიდან შემოტანილი საღებავებით გაჯერებული იაფფასიანი ჩაის ყიდვა ურჩევნია. არადა, ფასში სხვაობა არც ისე დიდია — დღეისთვის 100 გრამი ქართული ჩაის ფასი ბაზარზე 2 ლარიდან იწყება, საზღვარგარეთიდან შემოტანილისა — 1,5 ლარიდან. სამწუხაროდ, არავის უთქვამს, როგორ აპირებენ ან, საერთოდ, აპირებენ თუ არა ამ პრობლემების გადაჭრას.

ყვალაზე ხობა ინვესტიციის

მართალია, პრეზიდენტი სააკაშვილი საუკეთესო ბიზნესგარემოს შექმნას იბრძობებს, მაგრამ ინვესტიციები საქართველოში ფულის დაბანდებას რატომღაც არ ჩქარობენ. კავკასიის რეგიონში ინვესტიციების შემოდინების მხრივ კვლავ ბოლო ადგილზე ვართ. აზერბაიჯანში იანვარ-აგვისტოში 1,37 მილიარდი დოლარის ინვესტიცია განხორციელდა, სომხეთში იანვარი-ივნისის მონაცემებით — 327,5 მილიონი დოლარის, ხოლო საქართველოში წლის პირველი ნახევარში მხოლოდ 273 მილიონი დოლარი დაბანდეს. ციფრებიდან აშკარად ჩანს, რომ რეგიონში ლიდერის პოზიცია ისევ აზერბაიჯანს უჭირავს და ისეთი უმსხვილესი ქვეყნები, როგორც ბრიტანეთი და ამერიკა, ფულს იქ აბანდებენ; ჩვენგან კი, როგორც ექსპერტები ირწმუნებიან, შემოტანილი კაპიტალიც გააქვთ.

ორი ქორაი ვერ მოკიდდა

სამხრეთ და ჩრდილოეთ კორეას შორის უკანასკნელი ორი წლის მანძილზე პირველად განახლებული სამხედრო მოლაპარაკებები, რომლებიც სასაზღვრო პუნქტ პხანმუნჯომის დემილიტარიზებულ ზონაში იმართებოდა, უშედეგოდ დასრულდა. განხეთქილების მიზეზად იქცა სეულის მოთხოვნა ფხენიანისადმი, ბოდიში მოეხადა 26 მარტს ყველაზე ზღვაში ჩაძირული სამხრეთკორეული კორეაგისა და მის ბორტზე დაღუპული 46 სამხედრო მეზღვაურის გამო. ფხენიანმა კატეგორიულად უარყო ამ ამბავთან საკუთარი კავშირი და ყველაფერს „სეულისა და ვაშინგტონის პროვოკაცია“ უწოდა. განსახილველი თემა ორ კორეას შორის სადავო ყვითელი ზღვის სასაზღვრო ზოლი უნდა ყოფილიყო და შედეგად სეული დაძაბულობის ნაწილობრივ მაინც შეზღუდვას იმედოვნებდა.

რა ღირს ევროკავშირის წევრობა?

ევროკავშირის გათვლით, თითოეული გადასახადების გადამხდელი ბრიტანელი ქვეყნის ევროკავშირის წევრობისთვის წელიწადში 440 ფუნტს იხდის, დაახლოებით 312 ფუნტი კი სუბსიდიების სახით უკან უბრუნდება. ამასთან, ბრიტანეთის წლიური ევროკავშირის ბიუჯეტში 6,7 მილიარდი ფუნტი სტერლინგს შეადგენს და მხოლოდ საფრანგეთის, გერმანიის, იტალიისა და ესპანეთის ხვედრის ნილებს ჩამორჩება. შედარებისთვის: პოლონეთის წლიური ევროკავშირის ბიუჯეტში სულ 2,4 მილიარდია, მაგრამ პოლონელები სუბსიდიის სახით წელიწადში გადახდილზე 166 ფუნტით მეტს იღებენ. ამ ყველაფრიდან გამომდინარე, ბრიტანეთში დამოუკიდებლობის პარტიის ლიდერი ნაიჯელ ფარაჯა უკვე ეჭვობს, სჭირდებათ კი ეს გაერთიანება ბრიტანელებს?

როსა არჩევანი არ გაქვს, მხოლოდ აჯანყება გრჩება

რამდენად შესაძლებელია ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით?

არსებული ხელისუფლების პირობებში ვადამდელო საპრეზიდენტო არჩევნების დანიშვნის პერსპექტივებზე სასაუბროდ „საქართველო და მსოფლიო“ ოპოზიციის წარმომადგენლებსა და საზოგადოებისთვის ცნობილ ადამიანებს დაუკავშირდა და ერთადერთი კითხვა დაუსვა: რამდენად შესაძლებელია ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით?

მანანა ნატყვაშვილი, „ახალი მემარჯვენეები“:
— გვინდა თუ არა, ჩვენი „ახალი მემარჯვენეების“, იდეოლოგია ითვალისწინებს, რომ ხელისუფლების შეცვლა უნდა ხდებოდეს მხოლოდ და მხოლოდ მშვიდობიანი ფორმით. ვინაიდან, რამდენადაც მოსალოდნელია რევოლუცია, იმდენადაც ძველად უარსი შედეგი მიიღო. სწორედ აქედან გამომდინარე მიგაჩნია, რომ დღეს ჩვენ ხელისუფლების შეცვლის სხვა გზა, გარდა არჩევნებისა, არ გვაქვს. მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ პოლიტიკური პარტიები არ უნდა აწყობდნენ აქციებს და არ უნდა მიმართავდნენ ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლის იმ ფორმას, რასაც საპროტესტო გამოსვლები ჰქვია.

თეიმურაზ გვიანიანი, მოძრაობა „თეთრები“:
— არაერთხელ მითქვამს და კვლავ ვიმეორებ, რომ დღევანდელ პირობებში, ვგულისხმობ ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით, შეუძლებელია. დღეს სააკაშვილსა და მთლიანად მის გარემოცვას აქვს ელიტარული კორუფციის ისეთი დონე, რომ, თუ მთელი ერი ფიქსზე არ დადგება და რაღაც არანაშუად მხარდაჭერა არ ეძებნის, არც ერთი არჩევნების გზით არ შეიძლება ხელისუფლების შეცვლა. რადგან ემინიათ, რომ ხელისუფლებიდან ნასვლის შემდეგ ფარდა აეხდებოდა ყველა მათ დანაშაულებრივ ქმედებას, კორუფციულ გარიგებას, რის გამოც პირადად სააკაშვილს საბრალდებო სკამი არ ასცდება. არ ვამბობ, რომ არჩევნების გზით ხელისუფლება ვერ შეიცვლება, უბრალოდ, იმის თქმა მინდა, რომ, სანამ საზოგადოება გონს არ მოვა და არ მიხვდება, რომ ფულზე ხმების გაყიდვა ჩვენთვის და ჩვენი ქვეყნისთვისაა საზიანო, ეს შეუძლებელია.

ილიზბარ ჯავახია, აკადემიკოსი:
— რაც უნდა გაუმჯობესდეს და გაჯანსაღდეს საარჩევნო გარემო, სანამ ქვეყნის სათავეში მიხილ სააკაშვილი და ვანო მერაბიშვილი არიან, ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით გამორიცხებულია. ეს ფაქტია და ამაში არაერთხელ დაფრწუნდით. მაგრამ, თუ არ გვინდა ამის დაჯერება, სხვა საკითხია... დღეს რადიკალურად ნოდებელი ოპოზიციის ლიდერების მთავარი სალაპარაკო თემა საარჩევნო გარემოს გაუმჯობესებაა, ვინაიდან მათ მიაჩნიათ, რომ, თუ ეს პრობლემა მოგვარდება, ხელისუფლების შეცვლა ადვილად მისაღწევი იქნება. თამამად შემიძლია განაცხადო, რომ ეს ადამიანები შეკრულები არიან „ნაციონალისტთან“, რადგან შეუძლებლად მიმაჩნია, დღეს სალად მოაზროვნე ადამიანს გულწრფელად სჯეროდეს, რომ ამ ხელისუფლების პირობებში არჩევნების გზით რამის მიღწევა შეიძლება.

დავით უსუფაშვილი, რესპუბლიკური პარტია:
— იმ მრავალგზის გაყალბებული არჩევნების შემდეგ, რაც დღემდე ქვეყანაში ჩატარებულა, საზოგადოების ბარაკეულ ნაწილს, გუნებრივია, დაკარგული აქვს იმის რწმენა, რომ არჩევნების გზით ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებელია. მაგრამ ამ პირადად ეს სავსებით რეალურად მიგაჩნია იმ შემთხვევაში, თუკი ოპოზიციის წევრები და არ გაიმეორებს იმ შეცდომებს, რაც მან აქამდე არაერთხელ დაუშვა...

ლავა ჩხარაძე, კონსერვატიული პარტია:
— დღევანდელი საარჩევნო კოდექსისა და პოლიციური რეჟიმის პირობებში, რაც უნდა მოვიდომოთ, ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით შეუძლებელია. მაგრამ, თუ ჩვენ მივალთ საარჩევნო გარემოს გაუმჯობესებას, პოლიციის ზედმეტ შევიწროებას და, რაც მთავარია, მაღლის თავისუფლების სარისხის რეგულაცია, რა თქმა უნდა, ეს რეალური გახდება და საზოგადოებას მიეცემა იმის საშუალება, რომ ხელისუფლება მშვიდობიანად შეცვალოს.

გიორგი გუგუა, ლეიბორისტული პარტია:
— ხელისუფლება არჩევნების გზით იცვლება იქ, სადაც არჩევნები ტარდება, მაგრამ, როდესაც ქვეყანაში არჩევნებად ნოდებულ პროცესს ხელმძღვანელობს შინაგან საქმეთა სამინისტრო და მთელი მისი რეპრესიული მანქანა, ამაზე ლაპარაკი კი შეუძლებელია. გვინდა თუ არა, ეს რეალობაა, რომელშიც დღეს ვიმყოფებით, თუმცა, სამწუხაროდ, ოპოზიციის ზოგიერთი წარმომადგენელი ამას არა თუ ვერ ხედავს, მიაჩნია, რომ ხელისუფლების შეცვლის ერთადერთი საშუალება სწორედ არჩევნებია. ბევრჯერ მითქვამს და კვლავ ვიმეორებ, რომ მე მათ არ ვთვლი ნამდვილ, ჭეშმარიტ ოპოზიციონერებად, რადგან ყველა ის პოლიტიკური აქტა თუ ცალკეული სუბიექტი, რომელიც დაჟინებით ამტკიცებს და განიხილს, არსებული მდგომარეობიდან ერთადერთი გამოსავალი არჩევნებიაო, შეპირულია სააკაშვილთან, მერაბიშვილთან და მთლიანად იმ განდევნილ ხელისუფლებას, რომელიც „ნაციონალური მოქარაობა“ ჰქვია.

კობა დავითაშვილი, ხალხის პარტია:
— იმის ილუზია, რომ ხელისუფლება არჩევნებში დამარცხებას შეეგუება და ამ ფორმით შეიცვლება, ნამდვილად არ უნდა გვქონდეს. მაგრამ, მეორეს მხრივ, არჩევნები აუცილებელია იმისთვის, რომ, თუკი ხელისუფლება მის გაყალბებას შეეცდება, რაშიც, ალბათ, ეჭვი არაა. არაა ეპარება, ამას მასობრივი პროტესტი და მღელვარება მოჰყვება, რაც, სხვა თუ არაფერი, კიდევ ერთხელ დააანახებს თუნდაც დასავლეთს, რომ ეს ხელისუფლება არ არის დემოკრატიულად არჩეული და, შესაბამისად, არ არის ლეგიტიმური.

ნოპრი ქანთარია, „ქართული აკადემია“:
— არჩევნების გზით რომ ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებელი ყოფილიყო, მე მგონი, ეჭვი არაა ეპარება იმაში, რომ დღეს საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი არ იქნებოდა. მაგრამ, სამწუხაროდ, დღევანდელი ჩვენი საარჩევნო კოდექსი გათვლილია იმაზე, რომ სააკაშვილი და მისი „ნაციონალური მოქარაობა“ რაც შეიძლება დიდხანს იყოს ხელისუფლების სათავეში. აქედან გამომდინარე, სანამ არ მოხდება რაიმე სერიოზული გარღვევა, მნიშვნელოვანი ცვლილება საარჩევნო კოდექსში, რა თქმა უნდა, არჩევნების გზით ხელისუფლების შეცვლა შეუძლებელია მიგაჩნია.

ლელიკო ჯავახია, სახალხო-მართლმადიდებლური მოძრაობა:
— იმ კანონმდებლობის, კონსტიტუციის პირობებში, რომელიც დღეს გვაქვს, ასევე, ათასჯერ რომ ჩატარდეს არჩევნები, ეს იქნება ისევე და ისევე სააკაშვილისა და მერაბიშვილის ნება-სურვილს მორგებული რაღაც ანომალური პროცესი, რითაც, ბუნებრივია, რამე შედეგს ვერასოდეს მივალწვეთ. ასე რომ, დემოკრატიულ არჩევნებად მხოლოდ მაშინ შეიძლება ვილაპარაკოთ, როცა ქვეყანა საბოლოოდ განთავისუფლდება ამ ავტორიტარული რეჟიმის წინააღმდეგ; მანამდე კი ეს წარმოუდგენელია. ის პოლიტიკოსები, ვგულისხმობ ოპოზიციის წარმომადგენლებს, რომლებიც აცხადებენ, ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით დღევანდელი კანონმდებლობის პირობებში შეიძლება, ნებით თუ უნებლიეთ ემსახურებიან იმ მიზანს, რომ სააკაშვილს, რაც შეიძლება დიდხანს შეუნარჩუნდეს ძალაუფლება და ლეგიტიმაცია, რისი პრობლემაც ამ ხელისუფლებას ქვეყნის სათავეში მოსვლის დღიდანვე ჰქონდა.

რამო მიშვილი, მწერალი:
— სიმართლე გითხრათ, მიმაჩნია, რომ დღესდღეობით საერთოდ არ უნდა ჩნდებოდეს ასეთი კითხვა, იმიტომ, რომ ამ რეჟიმის პირობებში ეს არა თუ რეალური არ არის, არამედ ოცნებაც კი ზედმეტია ამაზე. ერთადერთი, ვისაც ეს შესაძლებელია მიგაჩნია, ოპოზიციის წევრებთან, რომლებიც თუთიყუშავივით იგორობენ, არჩევნები ჩვენი ერთადერთი ხსნა და გამოსავალიაო. სინამდვილეში თვითონ ყველაზე კარგად იციან, რომ ასე არ არის, მაგრამ საქმე გვაქვს გაყიდულ პოლიტიკურ ძალებთან, მედროვეებთან, რომელთათვისაც არ არსებობს არანაირი პრინციპი, ღირსება და თავმოყვარეობა. არსებობს მხოლოდ ფული და პირადი კეთილდღეობის ინტერესი, რისთვისაც მზად არიან, ხალხს თვალში ნაცარი შეაყარონ და შავი თეთრად მოაჩვენონ.

დავით ჩხარაძე, მოძრაობა „7 ნოემბერი“:
— ქვეყანაში, სადაც არ არსებობს დამოუკიდებელი სასამართლო და კანონის უზენაესობა, ქვეყანაში, სადაც კონსტიტუცია მთლიანად მორგებულია ერთი ადამიანისა და მისი გარემოცვის ინტერესებს, მე ვერ წარმოვიდგენია, როგორ უნდა ჩატარდეს თავისუფალი არჩევნები. ეს არ მოხდება, რადგან ტირანია და ავტორიტარიზმი გამორიცხავს დემოკრატიას, თუმცა შეუძლებელი არაფერია და, თუ ქართველი ხალხი ოპოზიციასთან ერთად ბოლომდე სწორი სტრატეგიით იბრძობენ საარჩევნო გარემოს გასაუმჯობესებლად, რა თქმა უნდა, ხელისუფლების შეცვლა არჩევნების გზით შესაძლებელი იქნება.

ნანა კაკაბაძე:

ნაშეზა და არაადამიანური მოპყრობა პენიტენციური სისტემის გარეშის ფორმას

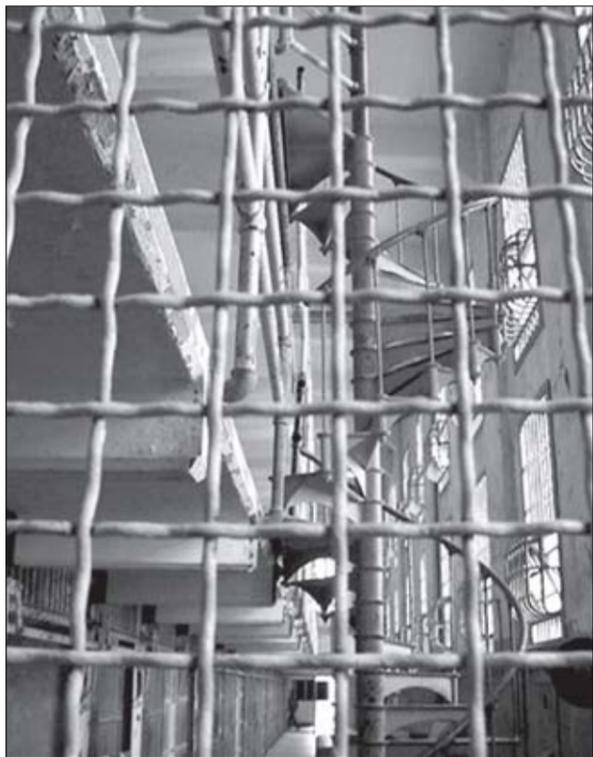
პენიტენციური სისტემაში რომ სერიოზული პრობლემებია, ამაზე უკვე საერთაშორისო ორგანიზაციებიც ღიად საუბრობენ. საზოგადოებისთვის უცხო არაა, რომ ნამებებსა და არაადამიანურ მოპყრობას ციხეებში არც თუ ისე იშვიათად მიმართავენ. გარდა იმისა, რომ ციხეებში გაუსაძლისი მდგომარეობაა, არ არსებობს ჯანდაცვის სისტემა, ამას მალე ისიც დაემატება, რომ პატიმრებს განათლების უფლებასაც ჩამოართმევენ. სასჯელაღსრულების სისტემაში დღევანდელ სიტუაციაზე სასაუბროდ ნანა კაკაბაძეს მივმართეთ.

— შემოდის კანონი, რომ სასჯელაღსრულების დაწესებულებებში პატიმრებისთვის გადარიცხული ფული 12%-ით დაიბეგრება. უნდა აღინიშნოს, რომ საპატიმრო ადგილებში დასაქმებული პატიმრების საშემოსავლო განაკვეთიც 12%-ს შეადგენს. რას ფიქრობთ ამასთან დაკავშირებით?

— ხელისუფლება ისეთ ხელგამლილობას იჩენს საკუთარი კეთილდღეობისთვის, რომ სულაც არ ადარდებს უაზრო ხარჯებს. ახალი ინოვაციები შემოდის გახარული ბიუჯეტის შესავსებად და განსაკუთრებული ზენოლა თავისუფლებაზე ზღუდულ ადამიანებზე ხორციელდება. ის დაბეგრები, რაზეც თქვენ მეკითხებით, ზღვაში წვეთია იმასთან შედარებით, რასაც ხელისუფლება დღეს ამ ადამიანებს უკეთებს. ისინი ხშირ შემთხვევაში უკანონოდ იმყოფებიან სასჯელის ქვეშ და მხოლოდ იმის გამო, რომ დამნაშავეებად არიან მიჩნეულნი, მათზე რეკეტს ახორციელებენ. თუკი გარეთ მყოფი ადამიანი იმაზე დავობს, რატომ მოიმატა ფასებმა, ციხეში მყოფი ადამიანი იმაზე დავობს, რატომ მოხდა იქ. ამიტომ აღარავინ აქცევს

ყურადღებას ამ პრობლემაზე.

ამ ბოლო დროს ადამიანს ერთადერთი საფიქრალი აქვს: გისოსებს მიღმა არ აღმოჩნდება. საკმაოდ გამარტივდა კანონი იმისთვის, რომ ნებისმიერი ადამიანი სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში აღმოჩნდეს. თუ გინდათ, ავიღოთ ცვლილებები, რაც ახლა შედის პოლიციის შესახებ კანონში. ადამიანი თურმე შეიძლება გონივრული ეჭვის საფუძველზე გააჩერო და დაათვალიერო, რაც ჩხრეკვას ნიშნავს. აბა, ისე როგორ უნდა შეატყუო ადამიანი, რა უდევს ჯიბეში, თუ არ გაჩხრეკე?! გამოდის, შეგიძლია ამ ჩხრეკის დროს ჩაუდო მას ისეთი რამ, რაც კანონდარღვევად ითვლება, არა? რადგან თუ გონივრული ეჭვი არ გამართლდა, გამოდის, ეს უგუნური ეჭვია და მან შეიძლება გაჩხრეკის გამო სასამართლოში გიჩვილოს. ადამიანი ისეთი მდგომარეობაში ჩააყენებს, პოლიციის დაწესებულებაში უნდა გარკვევას. თუ მიიპარა პოლიცია, აღმოჩნდება ციხეში. შიშობა საზოგადოებაში პოლიციისა და მოქალაქის შორის ასეთი დამოკიდებულების გარეშე? ის

ჩვენი საამაყო ხიხაბი საღიზიითა და გაუსაძლისი პირობებით კავკასიაში პირველ ადგილზეა

პირდაპირ მიუთითებს იმაზე, რომ ხელისუფლება პოლიციურ რეჟიმს ამყარებს.

— განსაკუთრებით სასტიკად იმ მსჯავრდებულებს ეპყრობიან, რომლებიც პროტესტს გამოთქვამენ რეჟიმის წინააღმდეგ, ადგილზე შექმნილ მძიმე პირობებსა და ადამიანის უფლებების შელახვის ადგილზე. ნამების ფაქტებს ცოტა ხნის წინათ ქსნის სას-

ჯელაღსრულების 7 დანესე-ბულბაში პატიმრებმა შიმშილობაც კი დაიწყეს. მათი პროტესტის მიზეზი დანესე-ბულბაში პატიმრებზე ფიზიკური ზეწოლა და მათი უფლებების უხეშად დარღვევა იყო.

— ძალიან ცუდად მოქმედებს ჩემზე, როცა ამბობენ, რომ ნამების ფაქტებს აქვს ადგილი. ნამების ფაქტები დემოკრატიულ ქვეყნებში-

უფლებები აქვს შეზღუდული. რაც საზოგადოების უსაფრთხოებასთანაა დაკავშირებული, ის უფლებები აქვს შეზღუდული, თორემ ყველა სხვა დანარჩენი მისთვის არავის შეუზღუდავს.

— ცოტა ხნის წინათ ევროპის ნამების პრევენციის კომიტეტმა საქართველოს სასჯელაღსრულების სისტემასთან დაკავშირებით საკმაოდ კრიტიკული დასკვნა

დადო. ამის პარალელურად ხელისუფლება ამაცობს პენიტენციური სისტემაში მიღწეული წარმატებებით. ამ დასკვნის შემდეგ თუ მაინც აღიარებს ხელისუფლება, რომ საქმე არც ისე კარგადაა და შეეცდება მის გამოსწორებას?

— მიუხედავად იმისა, რომ დასკვნა საკმაოდ კრიტიკულია, ვფიქრობ, მაინც შორსაა იმ რეალური სურათისგან, რაც დღეს პენიტენციური სისტემაში არსებობს. კავკასიის მასშტაბითაც რომ ავიღოთ, საერთაშორისო დონაზე ადგილზეა. პატიმართა განაწარმენაც კარგია. რაოდენობითაც შავიკლია „ვიამაჟო“, ციხეებში ჯანდაცვის არასრულყოფილობა. იმის თქმა მიწდება, რომ ჩვენი საამაყო ციხეები საღიზიითა და გაუსაძლისი პირობებით პირველ ადგილზეა. მართალია, ეს დასკვნა დიპლომატიურ ენაზე იყო, მაინც აბსოლუტურად გასაგები უნდა ყოფილიყო ყველასთვის, თუ რა მძიმე მდგომარეობაა დღეს, თუმცა დარწმუნებული ვარ, ხელისუფლება არც კი შეეცდება, გააუმჯობესოს მაინც სიტუაცია. ბოლო დროს საერთაშორისო ორგანიზაციების მომრავლებული კრიტიკული დასკვნები იმაზე მიუთითებს, რომ იმ მივთ, რასაც აქამდე ხელისუფლება ავრცელებდა საერთაშორისო ორგანიზაციებში, დროებითი ეფექტი შექნდა. თანდათან, როცა საკუთარი თვალთ ნახეს, ყველა მიხვდა, რომ სინამდვილეში ყველაფერი ტყუილი იყო.

ესაუბრა ლილი მიროტაძა

ავღანეთში ქიდავ ოთხი ქართველი დაიღუპა

ავღანეთში სამშვიდობო მისიის შესრულების დროს ოთხი ქართველი სამხედრო მოსამსახურე — პოლკოვნიკი რამაზ გოგიაშვილი, სერჟანტი დავით ცეცხლაძე, კაპრალები გიორგი კოლხიძე და ვილხიმოვი ნუგზარ კალანდარიძე დაიღუპნენ. თავდაცვის სამინისტროს ინფორმაციით, ისინი 30 სექტემბერს საღამოს სამხრეთ ავღანეთში ნალბზე აფეთქდნენ. ეს ის მსხვერპლია, რომლის ფასადაც პრეზიდენტი სააკაშვილი გაეროს ტრიბუნლიდან ინონებს თავს და რომლის წყალობითაც ნატოსა და მისი მოკავშირეების პარტნიორობას იზარალებს. სამხუხაროდ, ეს პირველი შემთხვევა არაა, როდესაც ავღანეთის „ანტიტერორისტულ ოპერაცია“ ნოდებულმა ამერიკულმა ავანტიურამ ქართველი ჯარისკაცების სიცოცხლე შეინარა.

ქუაყას ისევ ოქრუაშვილთან უნდა

კახა კუაყავა ირაკლი ოქრუაშვილის პარტი-ში გადამბარგებას აპირებს, საამისოდ კი წინასწარ გეგმავს ოქრუაშვილთან კონსულტაციას. ვინაიდან პარტიის რიგით წევრობას ნაწევრი არ არის, ამიტომ გადაბარგებამდე ზრუნავს მომავლ პარტიაში საკუთარი ადგილის განსაზღვრაზე და თავდაცვის ყოფილ მინისტრსაც წინასწარ სწორედ ამ მიზნით ხვდება. კუაყავასთვის ეს პოლიტიკური პარტნიორობის შეცვლის პირველი შემთხვევა არ არის. სანამ ოპოზიციაში გადაინაცვლებდა, პარლამენტში „ნაციონალური მოძრაობის“ სიით შევიდა. კუაყავა ოქრუაშვილს მაშინაც შეხვდა, როდესაც ახლად გაოპოზიციონერებული ექსმინისტრი ძველი პარტიის ჩამოყალიბებას იწყებდა, მაგრამ მაშინ ოქრუაშვილს კუაყავას ამბიციური ბა არ მოეწონა და უარით გამოისტუმრა.

ქიდავ ღარბი მხიარული

სახალხო კრებას ამოფარებულმა ნინო ბურჯანაძემ ბევრი ეცადა, როგორც საკუთარ ბანაკში გადმოებრებინა დანარჩენი ოპოზიციონერები და მათ მხარდამჭერთა ხარჯზე ეცადა არსებული რეჟიმის შეცვლა, მაგრამ ვერ გამოუვიდა. ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზში სახალხო კრების პირველ კონფერენციაზე პოლიტიკოსებიდან მხოლოდ ეკა ბესელია და ნინო ბურჯანაძე მივიდნენ, ნათელაშვილმა კი, რომელსაც დარბაზში ვერავინ ხედავდა, წერილობით დაადასტურა, მეც თქვენთან ვარო. გამოთქმა „კრება დარბაზშიარული“ აქამდე არც ერთ მეკრებას არ მოხდომია ისე კარგად, როგორც ამ კონფერენციას — ვერავინ გაარკვია, რა მიზანს ემსახურებოდა აღნიშნული თავყრილობა ან რა შედეგის მომტანი შეიძლება გამხდარიყო.

გაგაფი აფხაზურის სწავლას მოითხოვს

აფხაზეთის პრეზიდენტმა სერგეი ბაგაფშმა მთავრობის ერთ-ერთ სხდომაზე მკაცრად გააფრთხილა ყველა სახელმწიფო მოხელე დაუყოვნებლივ შეისწავლონ აფხაზური ენა. როგორც გაიკვია, აფხაზეთში ბევრმა საჯარო მოხელე აფხაზურს ცუდად ფლობს ან საერთოდ არ იცის. შეგახსენებთ, რომ აფხაზეთში საქმის წარმოება და მთავრობისა და პარლამენტის სხდომებიც რუსულ ენაზე მიმდინარეობს. 35 დეპუტატიდან 2 თურქს კი არც რუსული ესმის და თარჯიმნები სჭირდებათ. „თუ სახელმწიფო ვართ, რატომ არ ხდება საქმის წარმოება აფხაზურ ენაზე? რატომ არ გვაქვს ჩვენი ფულადი ერთეული? რატომ იცავენ ჩვენს საზღვრებს რუსები და აფხაზეთი?“ — ეს ის კითხვებია, რომლებზე პასუხიც აფხაზეთის მოსახლეობას ჯერ არ მიუღია.

მსურთ, გაგზავნათ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

სოფიას ურნისტებმა მინისტრ ვაშაქას სულ «იეს ჩემ ასელ» აქაზებინეს და გააფრთხილეს — «საპატანემ, მეორედ არ შეგეშალოს, თორემ შავ ღღას დაგაყრით!»

რდაჭერა საზოგადოებაში კალიან დიდი. ამას მე ვგვრძობ სწორედ რაგიონებში სიარულის დროს. არავის არ უნდა არაულოება და დესტაბილიზაცია, ყველას უნდა მშვიდობიანი ცვლილება საპარტიველოში. აი, ამას ემსახურება სწორედ ჩემი ძალიან მძიმე, რომ შვეიცარიული საარჩევნო ბარათი».

მეცნიერები ამტკიცებენ, რომ ყოველ ადამიანს აქვს საკუთარი პრინციპები, მიზნები და ამოცანები. მათადმი დიდი პატივისცემის მიუხედავად, ასეთ მოსაზრებას ვერ გავიზიარებ. თუნდაც ერთ გამონაკლის შემთხვევაში მსგავს თეორიას არსებობის უფლება აღარ აქვს და აი, რატომ: მე აღმოვაჩინე საქართველოში მცხოვრები, ეროვნებით ქართველი, ადამიანის მაგვარი არსება, რომელსაც ცხოვრებაში არც პრინციპები გააჩნია და არც სხვა რაიმე ღირსება.

მას ლიბორისტების ლიდერი, შალვა ნათელაშვილი ხშირად ჯაბაზს, კლოუნს, ტაკიმასხარასა და უვიც ადამიანს უწოდებს. იგი სიამოვნებით მონაწილეობს უგემოვნოდ დადგმულ შოუებში და საზოგადოებას თავისი უნიკალური, ტყიური ხმითა და გამომხდევით აცინებს. ახლა კი, ბატონებო და ქალბატონებო, თქვენს წინაშეა მისი აღმატებულება, „ნაცმოდრობის“ სუპერჯამბაზი კობა ხაბაზი! ტაში!

არ ვიცი, სხვაგვარად როგორ წარმოვიდგინოთ პიროვნება, რომელმაც საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამრეწველო და სამოქალაქო მშენებლობის ფაკულტეტი ვერ დაამთავრა და რომლის „კარიერული აღმასვლა“ „ნაციონალური მოძრაობის“ აქტივისტობიდან იწყება. დღეს უკვე სტაჟინ პარლამენტარ ხაბაზს თურმე პოლიტიკოსობაზეც აქვს პრეტენზია და „ბრძნულ“ რჩევადარიგებებსაც უხვად იძლევა. მაგალითად, იგი თავის ნაცნობებს კობა დავითაშვილისა და კახა კუკავას საშვილიშვილოდ შეზიზღებისკენ მოუწოდებს.

სამწესბარო, რომ ძარბოვლა საზოგადოებაში იქნება ისწავლა საპარტიო, ნებატიური ემოციების გამოსახტვა. პირადად მე ყველა ჩემს კოლეგასა და ნაცნობს მოვუწოდებ: თუ მათ შუაში შემთხვევითი კახა კუკავა ან კობა დავითაშვილი შეხვდებით, მათდამი ზიზღი გამოსახტოე.

რას ერჩი ამ ხალხს, შენგან განსხვავებით, უმადლესი განათლება მაინც აქვთ მიღებული და რამდენიმე პარტიის გა-

მოცვლის შემდეგ საკუთარი შექმნეს. მართალია, ქვეყნისთვის სასიკეთო საქმე არც მათ უკეთებიათ, მაგრამ მეტ-ნაკლებად გამართულად მაინც მეტყველებენ და, რაც მთავარია, შენაირი ხმის ტემპრი არ აქვთ.

„ტვინის ნაჟურიაო“ რომ იტყვიან, ხაბაზს მრავლად აქვს ანალოგიური განცხადებები გაკეთებული, მაგრამ ეს ნამეტანი მაგარი გამოუვიდა. **„შემიძლია მოგვივანოთ მრავალი ძველის გაგალითი, სწავცე ერთი პარტია ძველის სათავეში 60 წელიწადზე მეტიც კია. დარწმუნებული ვარ, რომ მომდევნო საპარტიო არჩევნებში და საპარტიო დემოკრატიის კვლავ ჩვენი გავიმარჯვებით.“**

ჯერ ერთი, შენი გონებრივი შესაძლებლობების მქონე კაცმა, შეიძლება დიდი დიდი ათი ქვეყანა ჩამოთვალოს. მეორეც, დარწმუნებული ვარ, რომ ამ ათი სახელმწიფოდან ერთი ათი აღმოჩნდება ისეთი, როგორც შენს „ნათელ“ წარმოსახვაშია. მეტაწმე, ჩემმა მტერმა გიყურათ თქვენ კიდევ სამოცი წელი, ხომ მთლად გადაჯიშდა და აღიგავა პირისაგან მინისა მრავალჭირნახული ქართველი.

თუმცა იმედი არ უნდა დავკარგოთ. აგერ „დიდი ლიბორისტები“ შალვა ნათელაშვილი, ზღაპრული პერსონაჟის მსგავსად, ამ უსაშველო მდგომარეობიდან გამოსავალს გვთავაზობს: თურმე „დრაკულა“ სააკაშვილის „დასამარ-ცხებლად ერთად ყოფნა და გარეთ გამოვლელა საჭირო. **შალვა ნათელაშვილი, ლიბორისტების ლიდერი: „თუ მთელი საქართველო არ გაქრება ბარათ, მაშინ ეს საქართველო სწორედ რომ დარჩება.“**

საკაშვილის ღირსი ყოფილა! ფრიალ ემოციური ვინმეა ნათელაშვილი, თორემ ქართულ ოპოზიციაზე გაგული-სებული „ენის ამოგლეჯვით“ ჩვენ არ დაგვეშუქებოდა. როგორც ვამჩნევ, შალვას სააკაშვილზე მეტად ე. წ. ოპოზიცია ეზიზღება და ამას არც მალავს.

„საკაშვილზე უარისა ასეთი ოპოზიცია! და არავინ მომთხოვოს ასეთი ოპოზიციის გეგმით დგომა, თორემ შეიძლება ანა ამოვბალიჯო... ოძრუ-საპარტიო რატიონალიზატიონი წილი, ის ჩველი ოპოზიციურ მოქარობაში მართლ ამას სწავაზა ოძრუ-საპარტიო მამინი ეზ არ არის, სააკაშვილზე უარისა!“

მაშინ, როცა შალვა ყველა-სა და ყველაფერზე ბრაზობდა, გიჟდებოდა და ხტოდა, დავით ზურაბიშვილი დონალდ ტრამპის ბიოგრაფიას იკვლევდა და თავისთვის „კაი-ფობდა“, ტრამპი ცოლებს ნასაკებივით იცვლისო. **დავით ზურაბიშვილი, რესპუბლიკური პარტიის წევრი: „ტრამპი არის ძალიან ექსტრემიზმის, ძალადობის მოყვარული ადამიანი, მთელი ამერიკა მასზე და-**

დავით. ძირითადად, კახი-ნოებისა და სასტუმროების სპონსორია დაკავებული. ყოველ სამ წელიწადში ცოლავს იცვლის...“

ოჰ, დავით, დავით, შენი „სადადაოც“ რომ გახდება დონალდი! რა ჭირს, ბიჭო, ტრამპს შენი დასაცინი? კაცმა მილიარდები იშოვა, „გულანობს“, არაფერს იკლებს, შენი ქვეყნის პრეზიდენტს პატარა ბავშვივით ექცევა, ემასხარავება, „ჩემო მიმიკო, თუ ჭკვიანად იქნები, კაკასაც გაჭმევო“. შენ კიდევ, „რესპუბლიკელებს“ ვერ გასცდენიხარ და დღემდე ირაკლი ალასანიას იმედად ხარ.

ალასანიამ გამახსენდა, ეს ადამიანი ჩემზე რომანტიკოსი პოლიტიკოსის შთაბეჭდილებას ტოვებს, რომელსაც თვითონაც ვერ გაურკვევია, რა უნდა და სადამდე შეიძლება იტამაშოს ორმაგი თამაში, სახელწოდებით „საკაშვილის სატყუარა“. ალასანია ბოლო დროს ისეთ განცხადებებს აკეთებს, იფიქრებ, ახლად დაფრთხილებული იედოველია და სცაა, გორის ციხიდან საუკუნის ფრენას განახორციელებსო.

ირაკლი ალასანია, „თავისუფალი დემოკრატების“ ლიდერი: „ჩემი გზა არის უაღრესად მშვიდი, ამიტომაც მსა-

მოკლად

აპრიკელას დაპარხვით ეშუქებინა

მაშხედ ახმადინეჯადმა თეირანის ბირთვულ პროგრამაზე ამერიკელი სამხედროების შესაძლო თავდასხმის საპასუხოდ განაცხადა, რომ ამერიკელ პოლიტიკოსებს „დამარხავს“. დასავლეთის მისამართით ახმადინეჯადმა შემტევი რიტორიკა და შეურაცხმყოფელი სიტყვებიც არ დაიშურა. რამდენიმე ამერიკელი სამხედრო მაღალჩინოსანმა ცოტა ხნის წინათ აღნიშნა, რომ ირანის ბირთვულ პროგრამაზე შეტყვის იდეა სამომავლო გეგმებთან ერთად განიხილება. „მწარმოებელმა, შესაძლოა, დაგმარხოთ თქვენც, თქვენი გეგმებიც და გვაშეშებოც“, — განაცხადა ახმადინეჯადმა და ამერიკის მისამართით მტრული განწყობა იმ უსტით დადასტურდა, რომელსაც ირანელები საუბრისას მხოლოდ მოსისხლე მტრის მიმართ იყენებენ.

საკაშვილი ჩინურს გვასწავლის

ქვეყანა, ხალხი, მომავალი თაობა და ქართული ენა ახალი განსაცდელის წინაშეა. საქართველოს პრეზიდენტს მას შემდეგ, რაც ბავშვების განიგლისურენოვნების პრობლემა მოაგვარა, ჩინურის სწავლების მოთხოვნა გაუწინა. „ყველას ჩინური ენის სწავლისკენ მოვუწოდებ, თუმცა არა მგონია, თავად ოდესმე შეეძლო ამის გაკეთება“, — განაცხადა სააკაშვილმა უკრაინულ გამოცემა „ბულვარ გორდონ“-ისთვის მიცემულ ვრცელ ინტერვიუში. მადლობა ღმერთს, საამისოდ უკვე აქ მყოფი ჩინელების დარაზმვაზე ან ახლების ჩამოყვანაზე ჯერ არაფერი გადაუწყვეტია. სამაგიეროდ, ისე თავმოყრილი ირწმუნება, ჩემს ქვეყანაში მასწავლებლებს ხელფასი 600 დოლარამდე აქვთ, რომ, სავარაუდოდ, ჩინურის მასწავლებლები განსაკუთრებული მოწვევის გარეშე მოგვადგებიან.

მართავდი ოპოზიცი

ნინო ბურჯანაძის პარტიაში „დემოკრატიული მოძრაობა“ — ერთიანი საქართველოსთვის“ მიაჩნიათ, რომ ოპოზიციის ნაწილის მიერ მომზადებული საარჩევნო გარემოს შეცვლასთან დაკავშირებული მოთხოვნა საზოგადოების შეცდომაში შეყვანის დიდ საფრთხეს შეიცავს. მათი განცხადებით, ამ მოთხოვნათა ავტორები სწორედ ხელისუფლების მიერ მართული ძალები არიან და მათ საარჩევნო ინიციატივებში „ხელისუფლების ხელი ურევია“. ცვლილებები კი ვითარებას არსებითად არ ცვლის. „ქვეყანაში მძვინვარებს ავტორიტარიზმი, რომელსაც შექმნილი აქვს მრავალმრიანი ჯგუფის სისტემა და ამ სისტემის მნიშვნელოვან ნაწილს ხელისუფლების მიერ მართავდი, ოპოზიციად შერაცხული პარტიები წარმოადგენენ“, — აცხადებენ პარტიაში.

ლიბორისტები სააკაშვილის წინააღმდეგ

ლიბორისტულმა პარტიამ „ხალხის შექვეთა და თავისი დანაპირები შეასრულა“ და საერთაშორისო სასამართლოში საქართველოს პრეზიდენტის — მიხეილ სააკაშვილის დაპატიმრების მოთხოვნით სარჩელი გააგზავნა. პარტიის ლიდერის — შალვა ნათელაშვილის განცხადებით, „ადამიანების სანინაღმდეგო და სამხედრო დანაშაულთა ჩადენის გამო სააკაშვილის დაპატიმრების მოთხოვნით“ წარდგენილ სარჩელში შემზარავი ჩამონათვალია. „ტერორიზმი, მასობრივი მკვლელობები, თავდასხმა მშვიდობიან ობიექტებზე, ქალაქებზე, სოფლებზე, საკუთარ მოქალაქეებზე, ოპოზიციაზე, ახალგაზრდობის მასობრივი მოსპობა, პოლიტიკატიმართა მთელი არმია და მათი წამება. ვფიქრობთ, რომ საპარტიანმა სასჯელმა არ უნდა დააყოვნოს“.

ბიორკი პორაკაპი

მათ გასაგონად, ვისაც მიუხედავად ტვინი აქვს ნაჭაში

დანამდვილებით შეიძლება იმის თქმა, რომ საუკუნის შემდეგ უამრავი მხარე მისიელ სააკაშვილის მმართველობის პერიოდს საქართველოში შავი მაგებისა და ჯადოქრების აღზევების ხანად მონათლავენ. აბა, სხვას რას უნდა მივანეროთ ჩვენს ქვეყანაში „ნაციონალური მოძრაობისა“ და სააკაშვილის გაბატონება. ამბობენ, შავი მაგების დახმარება რომ არა, რომლებმაც საზოგადოების დიდი ნაწილი მოაჯადოვეს, მიშა ამდენს ვერც მიაღწევდა და ვერც გაგვიბედავდაო.

ჯადო, ყველამ იცის, რაც არის, მაგრამ ამ შემთხვევაში საქმე გვაქვს უძველესი მეთოდის გამოყენებით უახლესი ჯადოს დამზადებასთან. ალბათ, გაგიგონიათ გამოთქმა: „ვირის ტვინი აქვს ნაჭაში“. „ვირის ტვინი“ იყენებდნენ ვინმეს გამოსაშტერებელ-გამოსათავყვანებლად, რათა საკუთარი ზრახვები იოლად განეხორციელებინათ.

ერთ-ერთი ვერსიით, როცა „ნაციონალური მოძრაობა“ ქართველი ხალხის ზომბირება გადაწყვიტა, სააკაშვილმა, როგორც შავი მაგიაში კარგად გარკვეულმა პიროვნებამ, საოცარი რამ მოიფიქრა: ხალხს ათასნაირი შელოცვებით შთაგონებულ ჩემს ტვინს ვაჭყვევ, სამუდამოდ დავიმონებ და სამარადისოდ ვიმეფებო.

ცხადია, ამ ჩანაფიქრის ოცდამეერთე საუკუნეში მარტო მიშა ვერ განახორციელებდა. ამიტომ სააკაშვილის ტვინის და მისი ნაჟურის საზოგადოებისთვის მიწოდების საკითხის მოგვარება ვითომ დამოუკიდებელ, სინამდვილეში კი სახელმწიფო ტელევიზიებზე ქვეყნულ, ტელეკომპანიებს დაევალებათ, რომელთაც პრეზიდენტის დაკვეთა უდრტვირველად აღასრულებს.

გამოხდა მცირე ხანი. „სახელმწიფო ტელევიზიები“ ხალხს უხვად აწვდიდნენ იმ სახელმწიფოებს, რომელთაც სააკაშვილი ყოველ ფეხის ნაბიჯზე აკეთებდა, ხოლო მის სამსახურთან საჯარო გამოხვედრებს პირდაპირ ეთერში გადასცემდნენ და ამით პრეზიდენტის გადაქტატორების პროცესს ხელს აქტიურად უწყობდნენ. მოკლედ, ასე და ამგვარად, პიარ-პიარით მოვედით 2010 წლამდე და...

ერთ მშვენიერ დღეს ჩემმა მრავლისმანხველმა თვალზე მა „სახ-ტელევიზიით“ მორიგი საკვირველება იხილა. ეს გახლდათ ქართველი ეროტიკული ფილმის „სიყვარული ვენახში“ ახალი ვერსია, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ ფილმიდან სექსუალურ-ძალადობრივი კადრები იყო ამოჭრილი. როგორც ჩანს, რეჟისორს კომედიის გადაღება შეეძლო და დასაწყისი.

სცენარის მიხედვით, კახეთს მისი აღმატებულება საქართველოს პრეზიდენტი, მიხეილ სააკაშვილი თავისი დამქაშებიანად იმ დროს ესტუმრნენ, როცა გახურებული რთველი იყო. იგი ერთ-ერთ სოფელში, ჩვეულებრივი გლეხის ვენახში, დაცვიდან-„პიკაპებიანად“ ელვის სისწრაფით შეიჭრა და ყურძნის კრეფა დაიწყო. გაკვირვებული ხალხი მიშას თვალბედაყვით შეჰყურებდა და ხმას ვერ იღებდა. ამოიღებდა და... როგორც იქნა, ახმა კაცმა

ერთი „პიკაპი“ ყურძნით გაძეგა, საჭეს სააკაშვილი მიუჯდა, უკან ვენახის მეპატრონე ცოლ-ქმარი დაიხსა და... მერე თვითონ მიშამ ისე და იმდენი დაიხსა, რომ ალბათ, მთელი საქართველოც ვერ დაკრეფდა. პრეზიდენტს შავი სათვალე არც მოუხსნია, ისე ჩარეკა გლეხები ყურძნის ჩასაბარებლად. თუმცა მოსახდენი შუა გზაში მოხდა.

მისმა აღმატებულებამ, როგორც სჩვევია, ამჯერადაც ბევრი იბოდილა, ისაო, ესაო, ესაო და ისაო. ერთი სიტყვით, საცოდავ ცოლ-ქმარს ტრაბახით ლამის ყურები გამოუჭედა. მართალია, სცენარში სიმართლის თქმა არ იყო გათვალისწინებული, მაგრამ მიშა, რაც ენის წვერზე მოადგებოდა, ყველაფერს აფრქვევდა.

მიხეილ სააკაშვილი: „სად არ ყოფილხარ სანახავად, საქმელად, ეგ ყველაფერი იციან, ესე უნდა იყოს იმიტომ, რომ ყველა ადამიანი, ყველა უნდა გადავადგილოდეთ დედობდეთ, შენ თუ შენთვის ჩაიკეტე და შენთვის იქ უკანა თასში წამე ჩუმად და ყველას გაებუტე, ყველას გაეპარე, იმით საქმე არ გამოვა“.

ნარმოიდგინეთ, როგორი მადა უნდა შექონდეს ადამიანს, რომ სულ ჭამა-სმა ელანდებოდეს. დალოცვილი, პრეზიდენტი „კაცი“ ხარ, ცოტა თავი მაინც შეიკავე. თორემ ჩვენ კარგად ვუნწყით, რომ ყველგან და ყველაფერს მადაიანად მიირთმევ. რას ვიზამთ, ეტყობა, სცენარით ასე იყო გათვლილი (რეჟისორისა და სცენარის ავტორის ვინაობას ვაზნაზ არ გიხსენებ, ამ საიდუმლოს ბოლოსთვის ვინახავთ).

მოკლედ, სააკაშვილი ისე შევიდა ლაცობის აზარტში, რომ გამოსვლა გაუჭირდა. სანყალ გლეხებს მთავარი განსაცდელი წინ ელოდათ: მიშამ მათთვის მეფისა და „რესტორანის“ შესახებ ანეკდოტის მოყოლა გადაწყვიტა.

„თბილისში, იცით, რო ახალი გატაცება შექონდათ თბილისელებს ამ ერთი წლის წინ, მეფის ტახტის შემკვიდრე ჩაიყვანეს ესპანეთიდან, მეფედ უნდა ეკურთხებინათ და თავის მეგობარი ჰყავს ერთი ამ დავით ბაგრატიონს, ჰქვია „რესტორანი“, რო დათვრება, მერე შემოდგება მაგიადავ, დაიდგამს ჭიქას, მერე ბოთლს დაიდგამს, მერე ჭიქას, ბოლოს ჭიქას, ურტყავს და ტყვავს და მერე ენას გამოყოფს და არ ექცევა ეს ლეონო, პირდაპირ სვავს. ცირკის ნომერი აქ, რაა!“

ესენი წამოსულები იყვნენ თელავში, შემოდგა მაგიდაზე, შემოახტუნეს, დაიდგა ჭიქა, ბოთლი, ჭიქა, ბოთლი, დარტყა ყველაფერი, მაგრამ ბოლო ჭიქა გაუტყდა, სახეზე

ცოტა სისხლი წამოუვიდა, ჩაჯდა მანქანაში, გვერდზე მოისვა ჩვენი მეფე, დავითი და მოდიან. თან მოდიან „რეინანები“, ნახვამები არიან. გააჩერა წინანდალთან პატრულმა. ჩახედეს, მაგარი მეთვრელები ხართო, შენ მაგარი ნაცემი ხარო, აბა, გადმოდიო. არა, უფროსო, ერთიორი ჭიქა დალეული მაქო, მაგრამ ცემით არ ვუცემივარო.

აი, გითხრათ, ესა როგორ იყო, ჭიქა დავიდგო, მერე ბოთლი, ჭიქა, ბოთლი... ესე რტყმევა-რტყმევიით და ბოლოს ცოტათი გამეჭრაო. — ჰმ... — ჩაიხიხითთა პატრულმა, — ჩვენი ქალაქელებს სულელები ხო მარ გგონივართ? ნახე, რას მეუბნება ეს ნაცემი მძლოლი, სულელები ვგონივართ ამათ თელაველები, რაღაც ჭიქაო, რაღაც ბოთლიო, იმის მაგივრად, რომ მითხრას, ვინ ცემა კაცურადო. — ეგ რა არი, ჯოო, — ეუბნები ხო მარ გგონივართ? ნახე, რას მეუბნება ეს ნაცემი მძლოლი, სულელები ვგონივართ ამათ თელაველები, რაღაც ჭიქაო, რაღაც ბოთლიო, იმის მაგივრად, რომ მითხრას, ვინ ცემა კაცურადო. — ეგ რა არი, ჯოო, — ეუბნები ხო მარ გგონივართ? ნახე, რას მეუბნება ეს ნაცემი მძლოლი, სულელები ვგონივართ ამათ თელაველები, რაღაც ჭიქაო, რაღაც ბოთლიო, იმის მაგივრად, რომ მითხრას, ვინ ცემა კაცურადო.

საკაშვილმა ანეკდოტის მოყოლა დაასრულა და უკვანი ხითხით-ქირქილი დაიწყო. ცხადია, ცოლ-ქმარს ნაძალადევად გაიღმიჯა, პრეზიდენტს არ ეწყინოსო. მოკლედ, სიმართლე გითხრათ, ჩემთვის ნატოს გენერალური მდივნის, ანდრეს ფოგ რასმუსენის საქართველოში ვიზიტზე უფრო მნიშვნელოვანი, სწორედ მიშას ოცო-ბოდი იყო. რატომ?

იმიტომ, რომ „სახ-ტელევიზიით“ გადაცემულმა ამ უმსგავსობამ კიდევ ერთხელ დაგვანახა, რომ ეს „კაცი“ თავის ჭკუაზე ვერ არის. პრეზიდენტი კადრულობს ყველაფერს, რასაც „ტელევიზიის“ კი არ იკადრებდა. მისგან სხვას არც უნდა მოველოდეთ. აგერ, მონადქვეულმა პარლამენტმა მიშას „მარვალ-კოსტუმში“, ანუ საქართველოს კონსტიტუციის ახალი პროექტი მერე მოსმენითაც დაამტკიცა და ფაქტობრივად, მის აღმატებულებას აღმატებულ ხარისხში ყოფნის ვადა საუკუნოდ გაუხანგრძლივა.

უგემოვნოდ გადაღებული ფილმის ამბავს, რომლის რეჟისორიც და სცენარის ავტორიც თავად მიხეილ სააკაშვილია, კიდევ იოლად გადავიტანო, უკრაინულ გამოცემა „ბულვარ გორდონა“-სთვის

მიცემული ინტერვიუ რომ არ წამეკითხა. პრეზიდენტი უკრაინულ ჟურნალისტებს ამაყად მოუთხრობდა ქვეყანაში მიმდინარე აღმშენებლობით პროცესებზე მაშინ, როცა ნახევარი საქართველო შიმშილით იხოცება. მეტიც, მიშამ მასწავლებლების ანაზღაურების შესახებ ისეთი სიცრუე თქვა, რომ დარწმუნებული ვარ, ამის წამკითხავ პედაგოგებს თმები ყალყზე დაუდგებოთ.

მიხეილ სააკაშვილი: „დღეს ყველა მასწავლებელს, რომელიც ინგლისურს ისწავლის და კომპიუტერს აითვისებს, ჩვენ ხელფასებს გაუფორმავებთ. ის, სხვათა შორის, უკვე აღწევს 400-600 დოლარს“.

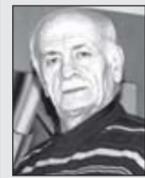
ახლა კი, იმ თავზარდამცემ განცხადებას გთავაზობთ, რომელიც საქართველოს პრეზიდენტმა, ხაზს ვუსვამ, საქართველოს პრეზიდენტმა საქართველოს შესახებ გააკეთა. თუმცე, ჩვენი საცოდავი სამშობლო „ვერობული სახელმწიფოებისთვის იოლად მოსაწვლელი ქვეყანა“ ყოფილა. გამოდის, რომ მრავალსაუკუნოვანი ერი, თავისი მიწა-წყლიანად, სრული ევროინტეგრაციის შემდეგ, მხოლოდ ევროპის ინტერესების „გასანოყიერებლად“ თულა ივარგებს. და ეს ბუნებრივიცაა, ანდგან ქვეყნის ხელისუფლებისთვის სახელმწიფო ინტერესებზე მალა პირადი გამორჩენა დგას, ანუ, თუ სააკაშვილს ბოლომდე ჩავეყვებით, საქართველო ევროპულ სივრცეში მხოლოდ საკვების მონელების შედეგად დარჩენილი „ნარჩენების“ ფუნქციას შესრულებს!

მიხეილ სააკაშვილი: „საქართველო პატარა ქვეყანაა. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენზე ყურადღება რუსეთთან მტკიცე ურთიერთობების გამო გამახვილებულია, სინამდვილეში, ევროპული სახელმწიფოებისთვის ადვილად მოსაწვლელი ვართ“.

ღმერთო, შენ გვიშველე!.. ამის შემდეგ, რაღა ვთქვა დარით განუგემოთ?! ქართველებო, ერთი თხოვნა შემისრულეთ: გამოიღვიძეთ, თუ მართლაც მიშას ტვინი არ გაქვთ ნაჭაში! გამოიღვიძეთ, ხალხო, თორემ!.. მე გამოვალვიძებთ!..

ნიორგი ბორბაქა

ბაგრატიონები

გურამ ფრანგულაძე,
მსახიობი:

ის „რიჟა“ ფრანგი კაცი, საგარეო საქმეთა მინისტრი, მშვიდად იდგა და მინაზე მოხობილ ჩვენს პრეზიდენტს დასცინოდა. ამისთანა რაღაცას რომ ვნახავ, სიცოცხლე აღარ მინდა. წარმოიდგინეთ, თვითმფრინავის ხმის შექმნა და ეს კაცი რომ პრეზიდენტი იქნება, არ მინდა, ძმაო, ცხოვრება ასეთ ქვეყანაში!

„ასავალ-დასავალი“

მარიამ ცაცანაშვილი,
იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი:

რაც უფრო მატულობს ხალხის რისხვა, ჩვენი ოპოზიცია უფრო განზე დგება. ოპოზიციის ლიდერები უფროსიან, რომ არ აღმოჩნდნენ იმ საქმის სათავეში, რომელსაც მერე ვერ მიიყვანენ ლოგიკურ დასასრულამდე.

„კვირის ქრონიკა“

ირაკლი ალასანი,
ჩვენი საქართველო — თავისუფალი დემოკრატიის ლიდერი:

მე დარწმუნებული ვარ დიდ გამარჯვებაში ხალხთან ერთად, მომავალ არჩევნებში. დღეს ჩვენში დასავლეთი ხედავს სააკაშვილის ალტერნატივას და ამიტომაც დარწმუნებული ვარ ჩვენს წარმატებაში.

„კვირის ქრონიკა“

ელისაბეტი ჯაფარიძე,
აკადემიკოსი:

დღეს დასავლურ ფილოსოფიაში სერიოზულად დგას პრობლემა — არის თუ არა საჭირო ზნეობა? დასავლეთმა ზნეობრივ კატეგორიებზე უარი თქვა და გამოაცხადა, რომ თავისუფლება ყოველგვარ ზნეობაზე მალა დგას. ადამიანს დაუპირისპირებს მაიმუნი, როგორც თავისუფალი ქვეყნის არსება, რომელიც აზროვნების თვალსაზრისით, მხოლოდ 5 პროცენტით განსხვავდება ადამიანისგან ანუ დასავლური იდეოლოგიის აზრით, მაიმუნი ადამიანზე უფრო ბედნიერია, იმიტომ, რომ მას შეუძლია ყველაფერი გააკეთოს.

„კვირის ქრონიკა“

თინათინ სიგუა,
ყოფილი პრემიერ-მინისტრი:

ოპოზიციის უდიდესი ნაწილი უკვე მიხვდა, რაშია საქმე, უკვე ყველა გრძობს, რომ ანერვიოს შეერთებულმა შტატებმა დაამშვიდა შიდა პოლიტიკური ძალები, 2013 წლამდე წყნარად იყავით, არავინ ხელისუფლებას არ შეცვლის, არჩევნებისთვის მოემზადეთო.

„კვირის ქრონიკა“

დავით უსუფაშვილი,
რესპუბლიკური პარტიის თავმჯდომარე:

მე არანაირი პრეტენზია არა მაქვს სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიასთან და არც იმ ცვლილებებთან, რაც არის შეტანილი... რადგან მე მეტს არც ველოდი. მეტიც: მე მივმართავ ხელისუფლებას, რაც შეიძლება მალე მიიღოს და დაამტკიცოს ახალი ვარიანტი, რომ მალე დამთავრდეს ეს ყველაფერი.

„კვირის ქრონიკა“

ლევან ბერბაქაძე,
რესპუბლიკური პარტიის ერთ-ერთი ლიდერი:

როგორც ნაპოლეონმა გადაავლო თვალი ფრანციას ბარათაშვილის ლექსში, ისე ნინო ბურჯანაძემ გადაავლო თვალი საქართველოს, ვერავინ დაინახა და დაიჯერა, კანდიდატი ვიქნებო. თუ სააკაშვილი შეიძლება იყოს, ნინო შეიძლება იყოსო, — იფიქრა. არადა, სააკაშვილი იყო იმიტომ, რომ აღმატებულა ნინოსაც, ზურასაც... ეს კარგი სულაც არ იყო. სჯობდა, განათლებული პრეზიდენტი გვეყოლოდა ან ოჯახში გაზრდილი მანც, მაგრამ მანსი არ ჰქონდა სხვას. დღესაც ასეა. მანსი არავის აქვს.

„ვერსია“

ირაკლი სესიაშვილი:

დღეს ნეოპოლუარიზაციის ერთპირი დიქტატურაა

სამხრეთ კავკასიაში არსებულ ვითარებაზე, მთლიანად კავკასიის რეგიონის მიმართ რუსეთის, თურქეთისა და ირანის ინტერესებზე, ასევე პრეზიდენტ სააკაშვილის „ახალ“ ინიციატივაზე „ერთიან კავკასიასთან“ დაკავშირებით, გვესაუბრება ექსპერტი ირაკლი სესიაშვილი.

— როგორია დღეს ძალა გადანაწილება სამხრეთ კავკასიაში და ვინ ინარჩუნებს დომინანტის როლს?

— სტრუქტურულად კი უპასუხებს ამ შეკითხვას. თუ რეგიონში განლაგებულ სამხედრო ბაზებს გადავხედავთ, ნათელი გახდება, რომ რუსეთი რეალურად ინარჩუნებს დომინანტის როლს. რუსეთმა სომხეთთან ახალი ხელშეკრულება გააფორმა, რომლის მიხედვითაც ერთად უზრუნველყოფენ სომხეთის უსაფრთხოებას. რუსეთის გიუმრში აქვს ბაზა, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში შეუძლია გაზარდოს ყოველგვარი პოლიტიკური დაბრკოლებებით გარეშე.

აზიის ომის შემდეგ მივიღეთ საკამოდ მძიმე სურათი რომელიც საბარტოვს, ასევე რეგიონში, რამაზ, ფაქტობრივად, შეცვალა არსებული გეოპოლიტიკური მითარება.

2008 წლის შემდეგ, რუსეთის სამხედრო-პოლიტიკური არეალი უფრო გაფართოვდა. მხედველობაში მავს, რუსეთის საბრძოლო გეგმები აფხაზეთის საზღვაო წყლებში. ამას ემატება სამხედრო აეროდრომები აფხაზეთში, რომლებიც, ფაქტობრივად, კავკასიონის ქედს აქვთ. თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ რუსეთი 2007 წლიდან გამოსულია ეუთოს შეთანხმებიდან ევროპის შეიარაღებასთან დაკავშირებით, ეს ნიშნავს იმას, რომ საქართველო, აზერბაიჯანი, სომხეთი და თურქეთი მოქცეულია გარკვეულ კვოტებში, ეუთოს შეთანხმებიდან გამოსული რუსეთისთვის კი ასეთი შეზღუდვები აღარ არსებობს. აქედან გამომდინარე,

რუსეთს შეუძლია რეგიონში სამხედრო ძალა იმდენით გაზარდოს, რამდენითაც სურს, მაშინ, როცა ჩვენ (დანარჩენ სახელმწიფოებს), საერთაშორისო სამართლის მიხედვით, არ გვაქვს ადეკვატური თავდაცვის საშუალება, საბრძოლო რესურსის ყოლის შემთხვევაში კი. გარდა ამისა, დეიურე აფხაზეთიც და სამხრეთ ოსეთიც არის საქართველოს ტერიტორია, შესაბამისად, ეუთოს შეთანხმებით, ჩვენი კვოტები უნდა ვრცელდებოდეს ამ ადგილებზეც. სწორედ ამ მიზეზით თავის დროზე გავიყვანეთ რუსული სამხედრო ბაზები, მათ შორის ოფიციალურად — გუდაუთიდანაც, თუმცა დღეს ისინი ჩვენს კვოტაში არიან შემოჭრილნი, მიუხედავად იმისა, რომ ამ კვოტებს უფრადლება პირდაპირი მნიშვნელობით არ ექვევება.

— ვინა დაინტერესებული რეგიონში არასტაბილური გარემოს შექმნით?

— პირდაპირ რომ ვთქვათ, არასტაბილური ვითარება ხელს აძლევს რუსეთს-თქო, არ იქნება მართალი. რუსეთისთვის სტაბილურობა მისაღება იმ შემთხვევაში, თუ მას შეუძლია რეგიონის პოლიტიკური კონტროლი. მაგალითად, დღეს რუსეთს სულაც არ სჭირდება აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთში არასტაბილური ვითარება და კრიმინალური სიტუაცია, იმდენად, რამდენადაც ის არის დე ფაქტო იურიდიული სუბიექტი და ამის პასუხისმგებლობა ამ ორ სახარბის-ტულ რეგიონზე.

მაგრამ, თუ რუსეთმა დაინახა საქართველოს ნატოში

აზიის ომის შემდეგ მივიღეთ საკამოდ მძიმე სურათი რომელიც საბარტოვს, ასევე რეგიონში, რამაზ, ფაქტობრივად, შეცვალა არსებული გეოპოლიტიკური მითარება. 2008 წლის შემდეგ, რუსეთის სამხედრო-პოლიტიკური მითარება

განვრების პერსპექტივა, რომელიც ჯერჯერობით საქართველოს არ აქვს, იგი შეეცდება, გარკვეული პროვოკაციებით შექმნას არასტაბილური რეგიონის სურათი.

— რას ფიქრობთ ორი მნიშვნელოვანი რეგიონის — თურქეთისა და ირანის სამომავლო პოლიტიკაზე კავკასიასთან მიმართებაში?

— დღეს თურქეთი არის, თუ შეიძლება ითქვას, საკამოდ რთული რეალობის წინაშე; პარალელურად ეს რეალობა ევროკავშირისა და შეერთებული შტატების წინაშეც გაჩნდა. თურქეთი დასავლეთის იმის იმედით ეჭირა, რომ შემდგომ იგი ევროკავშირის წევრი გახდებოდა, მაგრამ დღეს ყველა თანხმდება იმაზე, რომ ამის პერსპექტივა ანკარას არ აქვს. თუმცა ამავე პერიოდში თურქეთი ძალიან გაძლიერდა როგორც ეკონომიკური, ასევე სამხედრო თვალსაზრისით და ამ ფონზე მან ორმაგი თამაში დაიწყო, ანუ თურქეთი ცდილობს, ერთი მხრივ, ჰქონდეს მართალი დასავლეთის მხრივ, ჰქონდეს მართალი დასავლეთის მხრივ, ჰქონდეს მართალი დასავლეთის მხრივ.

დღეს ევროკავშირთან მჭიდრო თანამშრომლობა და მორის მხრივ, დამოუკიდებლად ანარქიოს რეგიონალური პოლიტიკა და დანიშნული პარტიის, ახლო აღმოსავლეთისა და კავკასიის საკითხებთან მიმართებაში.

ფაქტობრივად, მას სურს, რომ დომინანტი გახდეს რეგიონალური პოლიტიკის მართვის კუთხით. გარდა ამისა, მას აქვს მჭიდრო კავშირი მუსლიმანურ ქვეყნებთან და, ცხა-

ტიულია. შესაბამისად, ცხადია, ეს კონფლიქტი სახეზეა. ამ კონფლიქტში კავკასია კიდევ უფრო იკვეთება და რამდენიმე ინტერესის საგანი ხდება იმდენად, რამდენადაც სამხრეთ კავკასია არის გარკვეულწილად ხიდი არა მარტო აღმოსავლეთისა და დასავლეთის მიმართულებით, არამედ ჩრდილოეთისა და სამხრეთის მიმართულებითაც. ამიტომ ამ ფონზე ინტერესები აქვს როგორც თურქეთს, ასევე ირანს.

— ანუ შესაძლებელია, შეიქმნას თურქულ-ირანული

რდლის ერთდროულად დაჭერა. ჩვენ გვინდა ინვესტიციები და თან გვინდა, რომ ამას არ მოჰყვებოდეს ეკონომიკური ოკუპაცია. ამიტომ ამ შემთხვევაში საჭიროა, ხელისუფლებამ მაქსიმალურ გონიერებას მოუხმოს, შეეცადოს, დააბალანსოს არსებული სიტუაცია და არ დაუშვას ის, რომ რომელიმე რეგიონის ძირითადი სტრატეგიული ობიექტი თუ ეკონომიკური მართვის ბერკეტი ხელში ჩაუვარდეს სხვა ქვეყანას, მათ შორის რუსეთსაც. როდესაც თავიდან მოხდა ენერჯისტიკების გახსნისება, რუსებმა ჩვენი ენერჯორესურსების 80% საკუთარი მართვის ობიექტად გახადეს. ამიტომაც საჭირო გარკვეული ყურადღება ამ მიმართულებით.

ჯერჯერობით არ იკვეთება თურქეთისა და ირანის მიმართული ეკონომიკური ინვესტიციები, მაგრამ, თუკი საქართველო ეკონომიკურად მომზადდება განვითარება, განვითარდება ტურიზმი და ინფრასტრუქტურა, შეესაბამება, ამ ინვესტიციებმა სერიოზული სახე მიიღოს.

როგორც წესი, ეკონომიკური კავშირებს მოჰყვება დემოგრაფიული ცვლა, ხალხთა შორის მიმოსვლა. განსაკუთრებით საყურადღებოა ის, რომ ევროკავშირი მკაცრად მოითხოვს ჩვენგან მიგრაციის პრობლემების რეგულირებას და ამ კონტექსტში მე გაუმართლებლად მიმაჩნია, ნებისმიერი ქვეყნის მოქალაქეს მარტივად რომ შეუძლია საქართველოში შემოსვლა. ეს გარკვეულწილად უნდა რეგულირდებოდეს, რათა თავიდან ავიცილოთ ძალიან ბევრი რისკფაქტორი. რამდენიმე ნაბიჯით როგორც კი წავინევთ წინ ეკონომიკაში, მსგავსი საფრთხეები და რისკები მამნივე გაორმაგდება.

— როგორ შეაფასებთ პრეზიდენტ სააკაშვილის გაეროში გამოსვლას. რას ნიშნავს რუსეთისთვის სააკაშვილის „ახალი“ ინიციატივა „ერთიან კავკასიასთან“

ამჟამად

დასავლეთ სპარაკ სამხრეთ ოსეთი ალიაკ

მაროკოს მიერ ოკუპირებულმა დასავლეთ სპარაკ სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობა აღიარა, შესაბამისი დოკუმენტების შედგენა კი მხოლოდ დროის საკითხია. ამის შესახებ ალჟირში ჩატარებულ კონფერენციაზე „ნაციის უფლება — თვითგამორკვევა“ გახდა ცნობილი. კონფერენციას ედუარდ კოკოთის ოფიციალური წარმომადგენელი კონსტანტინე კოჩიევი ესწრებოდა. ალჟირელებმა მკაცრად დაგმეს საქართველოს აგრესია მშვიდობიანი სამხრეთ ოსეთის მიმართ. ქართველი პოლიტიკოსებისა და ექსპერტებისგან განსხვავებით, ამ ინფორმაციას უკვე გამოეხმაურნენ რუსი ექსპერტები. მათი აზრით, კოსოვოს პრეცედენტის შემდეგ, რომელიც დასავლელმა მოთამაშებმა დაუშვეს, ფაქტობრივად, მოხდა აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის მსოფლიო აღიარებაც.

მექსიკაში მითარება მერი მოკლას

მექსიკაში შტატ მიჩოაკანის ქალაქ ტანსიტაროს მერის მოვალეობის შემსრულებელი მოკლეს. 2010 წელს ქვეყანაში ქალაქის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის მკვლელობის ეს უკვე მეთერთმეტე შემთხვევაა. მიჩოაკანის ადმინისტრაციის წარმომადგენლების ცნობით, გუსტავო სანჩესის ცხედარი ქალაქ ურუაპანის გზაზე იპოვეს. წინასწარი მონაცემებით, ჩინოვნიკი ქვევით ჩაქოლეს. ვრცელდება ინფორმაცია, რომ მოკლულია სანჩესის მოადგილეც. გუსტავო სანჩესი ტანსიტაროს მერის მოვალეობის შესრულებას 2009 წლის დეკემბერში შეუდგა, მაშინ არჩეულმა მერმა თანამდებობაზე უარი თქვა. დანიშნვიდან მოკლეს ხანძარი ტანსიტაროს პოლიციის 61 თანამშრომელი დაიხოვდა და ისინი ფედერალური პოლიციელებით ჩაანაცვლა.

ჩრდილოეთ კორეაში „ტანის მეკვირვა“ გამოვიდა

ქვეყნის მასშტაბით პირველად გამოაქვეყნა უცვლელი ხელმძღვანელის, კიმ ჩენ ირის უმცროსი ვაჟისა და მისი საგარეო მემკვიდრის, კიმ ჩენ უნის ფოტოები. ფოტოზე ქვეყნის მომავალი მმართველი 200-მდე მაღალჩინოსანთან და სამხედრო პირთან ერთად ალბეტილი. ყველა მათგანი ორიოდ დღის წინათ გამართული შრომის პარტიის კონფერენციის დელეგატი იყო. კიმ ჩენ უნი შუა რიგში ზის და მამისგან მხოლოდ ერთი ადგილი ამორებს. ადრე კიმ ჩენ ირის საგარეო მემკვიდრედ მისი უფროსი ვაჟი, კიმ ჩენ ნამი ივარაუდებოდა, მაგრამ მან მამის თვალში მთლიანად დაკარგა ავტორიტეტი, როდესაც 2001 წელს იგი იაპონიაში დომენიკის რესპუბლიკის მოქალაქის ყალბი პასპორტით დააკავს.

სანქცია ირანული მაღალჩინოსანების

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა და ფინანსთა მინისტრმა ტიმოთი გეიტნერმა განაცხადეს, რომ ირანის რვა მაღალჩინოსანის წინააღმდეგ სანქციები დაწესდება. ამერიკის მთავრობამ ისინი თავიანთი ქვეყნის ტერიტორიაზე ადამიანთა უფლებების დარღვევაში — ოპოზიციონერთა რეპრესიებში დაადანაშაულა. სანქციები ჩინოვნიკებისათვის ამერიკული აქტივების ბლოკირებასა და მათთვის ვიზების მიცემაზე აკრძალავს დაწესებას ითვალისწინებს. გარდა ამისა, ამერიკის მოქალაქეებს ეკრძალებათ, რაიმე სახის ბიზნესსაქმიანობა აწარმოონ მათთან ერთად. ჰილარი კლინტონის განცხადებით, ამ ადამიანების ხელმძღვანელობითა და მფარველობით ირანში ხალხს „სცემდნენ, აწამებდნენ, აშანტაჟებდნენ, აუპატორებდნენ და კლავდნენ“.

სანქცია ირანული მაღალჩინოსანების

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა და ფინანსთა მინისტრმა ტიმოთი გეიტნერმა განაცხადეს, რომ ირანის რვა მაღალჩინოსანის წინააღმდეგ სანქციები დაწესდება. ამერიკის მთავრობამ ისინი თავიანთი ქვეყნის ტერიტორიაზე ადამიანთა უფლებების დარღვევაში — ოპოზიციონერთა რეპრესიებში დაადანაშაულა. სანქციები ჩინოვნიკებისათვის ამერიკული აქტივების ბლოკირებასა და მათთვის ვიზების მიცემაზე აკრძალავს დაწესებას ითვალისწინებს. გარდა ამისა, ამერიკის მოქალაქეებს ეკრძალებათ, რაიმე სახის ბიზნესსაქმიანობა აწარმოონ მათთან ერთად. ჰილარი კლინტონის განცხადებით, ამ ადამიანების ხელმძღვანელობითა და მფარველობით ირანში ხალხს „სცემდნენ, აწამებდნენ, აშანტაჟებდნენ, აუპატორებდნენ და კლავდნენ“.

ქართულ ტანკისტებს ისევ აქვან

ევროსაბჭოს ექსპერტები რუსულ და ოსურ მხარეებს ცხინვალში დაკარგული ქართველი ტანკისტების მოსაძებნად სამუშაოების გაგრძელებისკენ მოუწოდებენ. ბრიუსელისა და ნიკოლას სებირის შესაბამისი რეკომენდაცია ევროსაბჭოს ადამიანის უფლებათა კომისიის ანგარიშშია შესული. კერძოდ, საუბარია ქართული ტანკის (საბორტო ნომერი 406) ეკიპაჟის წევრებზე — გიორგი რომელაშვილზე, ზაზა ბირთველაშვილზე და ოთარ სუხიტაშვილზე. ტანკი 2008 წლის 8 აგვისტოს ცხინვალის ბრძოლებში მონაწილეობდა და სოფელ თამარაშენისკენ მიიწვიდა. ტანკზე შეტევა საფარიდან განხორციელდა და შემდეგ მასთან კავშირი განუცდა («ინტერპრესნიუსი»).

შავი ზღვის ფლოტის წვრთნები ჩაატარა

სამშაბათს დასრულდა შავი ზღვის ფლოტის წვრთნა, რომელშიც მონაწილეობდა 20-ზე მეტი ხომალდი. წვრთნები ნოვოროსისკის საზღვაო ბაზის რაიონსა და ყირიმის სანაპირო ზოლში მდებარე პოლიგონებზე გაიმართა. წვრთნის გეგმის თანახმად, ორი მოიერიშე დაჯგუფება და საზღვაო დესანტის გადმოსხმის ძალები გაიშალა; გეგმა პირობითი მონინალ-მდეგის ტერიტორიაზე დესანტირებისთვის რთულ ზოლში ტაქტიკური საზღვაო და საპაერო დესანტის გადმოსხმას ითვალისწინებდა; კიდევ ერთ ამოცანას სადესანტო ხომალდების საპაერო თავდაცვის უზრუნველყოფა წარმოადგენდა.

რას უშიშნებენ აზერბაიჯანელები?

კვიბატაუნში, შვირდების საერთაშორისო გამოფენაზე, აზერბაიჯანის წარმომებმა სწრაფი ტანკისა და „IST-12,7“ წარმოადგინეს. ორი წლის წინათ აზერბაიჯანელებმა „Istiqbal“-ი (IST-14,5 - Anti-Material Rifle) წამოადგინეს, ახალი შაშხანა, მისი გაუმჯობესებული ვარიანტია. მწარმოებელთა მტკიცებით, „IST-12,7“-დან გამოშვებული ტყვიებს 100 მეტრიდან 90%-იანი ალბათობით 20 მმ-იანი ჯავშნის გახვრეტა შეუძლია. ახალ შაშხანას მჭიდრო 7 ვაზნა აქვს (ძველს ხუთი ჰქონდა). ლულის სიგრძე: „IST-12,7“-ის — 1100 მმ., ხოლო „IST-14,5“-ის — 1300 მმ-ია. ორივე შაშხანის გამოყენება -50-დან +50 გრადუსამდე ტემპერატურის პირობებში შეიძლება.

გლუვლულიანი კარაბინები სამხედროებს ნაკლებად სჭირდებათ

რუსეთში გლუვლულიანი იარაღთან დაკავშირებით საინტერესო დისკუსია მიმდინარეობს. მას შემდეგ, რაც ამ ქვეყნის შსს-ს სპეცდანიყოფებში ახალი გლუვლულიანი კარაბინების „KC-K“-ს (კალიბრი 18,5 მმ.) მიწოდება დაიწყო, ამასთან დაკავშირებით ორი კითხვა წამოიჭრა: რამდენად მიზანშეწონილია ამ კარაბინებზე გადასვლა საპატრულო სამსახურის იმ ქვედანაყოფებისთვის, რომელთა თანამშრომლები ამჟამად „AKC-74Y“-თი არიან შეიარაღებულნი და საჭიროა თუ არა ასეთი იარაღი სახმელეთო ჯარებში?

ვიზუალურად, „KC-K“-ი კალაშნიკოვის ავტომატს ჰგავს, თუმცა მისი უშუალო წინამორბედი უშუალოდ ლეგენდარული „AK“-ი არაა, არამედ — კარაბინი „Cañra“. მისი სიგრძე საბრძოლო მდგომარეობაში 970 მმ-ია, დაკეცილი კონდახით 725 მმ; მასა მჭიდროდ გარეშე 3,8 კგ-ია, მჭიდროდ 8 ვაზნაა, შესაძლებელია 6 ტიპის სპეციალური, მათ შორის არალეტალური ვაზნის გამოყენება. რუსეთის შსს-ს სპეცრაზმელების პირველადი შეფასებები არაერთგვაროვანია. ძირითადად, ის დადებითია, თუმცა გარკვეული პრეტენზიებიც გამოითქმის იმის გამო, რომ კარაბინის საშტატო ნაწილის შეცვლა პიკატინის სამაგრის მქონე ანალოგიური დეტალით შეუძლებელია, რაც დამატებითი მოწყობილობების დამატებას სათუთს ხდის, აგრეთვე, იმის გამო, რომ მარცხენა მხრიდან ცეცხლის რეჟიმების გადაწყვეტილება უძლებელი არ არის, რაც ზოგადად „AK“-ის ოჯახის დამახასიათებელი თვისებაა. ახალი კარაბინის გულმემატკივრები ამასთან დაკავშირებით ამბობენ, რომ სპეცრაზმელებს ნებისმიერი იარაღის მიმართ პრეტენზიები არასოდეს გამოეყენებათ და კვლავ უზრუნველნიან საინტერესო საკითხს — რამდენად საჭიროა მსგავსი იარაღი სახმელეთო ჯარებში? პირველად სამხედრო ევოლუციის თანამედროვე ეტაპზე გლუვლულიანი თოფები, კერძოდ 1897 და 1912 წლების მოდელების „Winchester“-

ები (კალიბრი 12 მმ.), წინა ხაზზე I მსოფლიო ომის დროს გამოჩნდა. ამერიკელმა სამხედრო მაღალჩინოსნებმა შეისწავლეს დასავლეთ ფრონტზე განვითარებული ბრძოლების გამოცდილება და 1917 წელს ევროპაში გაგზავნილ ამერიკულ კონტინგენტს ეს თოფები საკმაო რაოდენობით გაატანეს (ოცეულში 3-4 „Winchester“-ი იყო). ამაში გარკვეული ლოკიგა ნამდვილად იყო, I მსოფლიო ომის დროს წარმოქმნილი პოზიციური კრიზისის პირობებში ბრძოლა ხშირად ახლო მანძილებზე მიდიოდა, ხოლო, როდესაც ერთი მხარე მეორეს სანგრების წინა ხაზში შეუვარდებოდა, დისტანცია მებრძოლებს შორის მინიმალ-

ური ხდებოდა. ამ დროს „Winchester“-ი (მასზე ხშირად იყო დამატებული) ქვეითების სტანდარტულ შაშხანებზე უფრო ეფექტური ხდებოდა. თუმცა ამერიკულმა წამოწყებამ მრავალმხრივი ევროპული არმიები დიდად არ დააინტერესა, ისინი სხვა გზით ნავიდნენ. ამ თვალსაზრისით, ომის ახალ გამოწვევებზე გერმანელების პასუხი გახდა ლუის შმაისერის (ლეგენდარული ჰუგო შმაისერის მამა)

კელი სამხედროები კარაბინი „M1014“-ს იყენებენ, აგრეთვე, აშშ-ის არმიის შეიარაღებაში რჩება „Mossberg 500“ და „Remington 870“. იარაღის სრულყოფის მიუხედავად, მთავარი პრობლემა გადაუჭრელი დარჩა. როდესაც ბრძოლა თანამედროვე ავტომატური იარაღისთვის და შაშხანებისთვის საშუალო დისტანციაზე მიდის, ასეთი კარაბინით შეიარაღებული ქვეითი ქვედანაყოფისთვის იარაღი უსარგებლო ხდება; მისთვის ეფექტური სროლის სიშორე, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ „FRAG-12“-ის ტყვიებს იყენებს, 200 მეტრს არ აღემატება (რეალურად ნაკლებია). ასე რომ, მას სხვა იარაღის ტარებაც უხდება, რაც არარაციონალურია. ამ თვალსაზრისით, საინტერესო იყო კომპანია „Knight's Armament“-ის წინადადება: „Remington 870“-ი კონდახის გარეშე, მოკლე 25-სანტიმეტრიანი ლულით, „M16“-ის ან „M4“-ის ლულის ქვეშ მაგრდებოდა, თუმცა კითხვა — რამდენად მიზანშეწონილი იქნებოდა ქვეითისთვის ამ დამატებითი მოწყობილობის თრევა — პრაქტიკულად უპასუხოდ დარჩა.

საბოლოო ჯამში, მთავარი კითხვა შეიძლება შემდეგნაირად ჩამოყალიბდეს: უღირს თუ არა სამხედროებს ამ დამატებითი იარაღის ქონა ქვედანაყოფებში (რაც გასაგებ პრობლემებს უკავშირდება) იმის გამო, რომ ის რიგ სიტუაციებში (მოულოდნელი ბრძოლა ახლო დისტანციაზე, კარების გამონგრევა ახლო მანძილიდან და ა.შ.) შეიძლება სხვა საშტატო საშუალებებზე გარკვეულწილად უფრო ეფექტური აღმოჩნდეს? პასუხი ამ შემთხვევაში, ალბათ, უარყოფითი იქნება, თუმცა ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ „KC-K“-ის ან „M1014“-ის ტიპის კარაბინები სრულიად უსარგებლოა. სამართალდამცავებმა, მათი მუშაობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, მსგავსი იარაღი შეიძლება ეფექტურად გამოიყენონ.

როგორც იქნა, ქვეითების გახსენდით

აშშ-ის სახმელეთო ჯარების სარდლობამ გამოაცხადა, რომ თვის ბოლომდე ახალი საბრძოლო მანქანა GCV-ის (Ground Combat Vehicle) შექმნის პროგრამის დაწყების შესახებ შეიარაღების მწარმოებელ წამყვან კომპანიებთან კონსულტაციებს გამართავს. მან მოძველებული „M-113“ და „Bradley“ უნდა შეცვალოს. ახალი საბრძოლო მანქანის შექმნაზე 7 წელიწადია გამოყოფილი, მათგან ტექნოლოგიების შემუშავების ფაზაზე — 2 წელი; ამ პროგრამის რეალიზაციას პენტაგონი ანულირებული MGV (Manned Ground Vehicles) პროგრამის ნაცვლად აპირებს, რომელიც ახალი საბრძოლო მანქანების ოჯახის შექმნას ითვალისწინებდა.

აპერიკელი სამხედროები იოლასიაში მოეხსენა

აშშ-ის თავდაცვის მინისტრმა რობერტ გეიტსმა ჩრდილოეთ კაროლინაში გამოსვლის დროს განაცხადა, რომ სამხედროებსა და საზოგადოების დანარჩენ ნაწილს შორის საშუალო გაუცხოება გაჩნდა. „სულ უფრო ნაკლებად ადამიანს სურს, აშშ-ის არმიის რიგებში იმსახუროს“, — თქვა მან. „BBC“-ის ცნობით, გეიტსმა გულისტკივილი გამოთქვა იმის გამო, რომ ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობის ახლობლები და ნათესავები ავღანეთისა და ერაყის საბრძოლო მოქმედებებში არ მონაწილეობენ, ამიტომ იქ მიმდინარე მოვლენებს, როგორც რეალურს, ისე არ აღიქვამენ.

რას დაავალებს ავღანურ ჯოჯოსათვის?

ავღანეთში კიდევ ოთხი ქართველი სამხედრო დაიღუპა. ქართული საზოგადოება კიდევ ერთხელ დადგა რთული კითხვების წინაშე: რატომ იმყოფება ჩვენი კონტინგენტი ავღანეთში?, რისთვის იღუპებიან იქ ჩვენი ჯარისკაცები? — ამ კითხვებს ვერ გავუქცევით, ისინი სასწრაფო და გააზრებულ პასუხს მოითხოვენ; წინააღმდეგ შემთხვევაში, გამორიცხული არაა, შედეგები გაცილებით მძიმე აღმოჩნდეს.

ავღანეთიდან ბოლო თვის განმავლობაში ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავი ინფორმაცია მოდის. მხოლოდ სხვადასხვა წყაროების შეჯერებით (იქნება ეს „ISAF“-ის ოფიციალური განცხადებები, ადგილზე მყოფი კორესპონდენტების რეპორტაჟები, ნატოს სამხედროების თუ მათი მონინალმდეგების ინფორმაცია, რომელსაც ისინი სხვადასხვა საიტებზე თუ სოციალურ ქსელებში აქვეყნებენ) ხდება შესაძლებელი საერთო სურათის რეკონსტრუქცია, თუმცა მხოლოდ ნაწილობრივ, რადგან ბრძოლების მიმდინარეობის შესახებ ძალიან ბევრი დეზინფორმაცია ვრცელდება.

სხვადასხვა წყარო მიხედვით, განვითარებული მოვლენები შემდეგ სურათს გვაძლევს: **ბოლო ორი კვირის განმავლობაში ქირიზის ბრძოლები უნდა დასრულდეს, კანდაგარში უნდა ჩასულიყოს ავღანეთის ცენტრალური ხელისუფლების მეთაური შამიდ კარზაი, თუმცა თალიბებმა ადგილს, სადაც ვერტმფრენი უნდა დაშვებულიყო, რაკეტა ესროლეს, რომელიც ვერტმფრენისგან 45 მეტრში ჩამოვარდა.**

კის განმედას, ცდილობდნენ. ძალაში რჩებოდა, აგრეთვე, ყანდაგარის გარშემო ბლოკ-პოსტების მონყოფის გეგმა. ამერიკულ მედიაში განჩნდა ცნობები იმის თაობაზე, რომ ბრძოლაში ჩართული ჯარისკაცები გადაღლილები არიან, ხოლო მაღალჩინოსან სამხედროებს არ სჯერათ, ყანდაგარის გარეუბნების ვაკონტროლებას თუ შეძლებენ. თალიბების წყაროები ირწმუნებოდნენ, რომ „ავღანეთის დიდი ზარალი მიყენეს“. ნებისმიერ შემთხვევაში, ცხადი გახდა, რომ, მარჯასთან გამართული ბრძოლებისგან განსხვავებით, მეამბოხეებმა მედგარი წინააღმდეგობის განევა გადაწყვიტეს.

20 სექტემბერს, პირვანდელი გეგმის თანახმად (ამ დროისთვის მიდამოები თალიბებისგან განმედას უნდა ყოფილიყო), კანდაგარში უნდა ჩასულიყო ავღანეთის ცენტრალური ხელისუფლების მეთაური შამიდ კარზაი, თუმცა თალიბებმა ადგილს, სადაც ვერტმფრენი უნდა დაშვებულიყო, რაკეტა ესროლეს, რომელიც ვერტმფრენისგან 45 მეტრში ჩამოვარდა.

21 სექტემბერიდან ამერიკელებისთვის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა თალიბების რაზმებს შორის კოორდინაციის ნეიტრალიზება გახდა, რადგან აღმოჩნდა, რომ ისინი მოულოდნელად მოხერხებულად მანევრირებენ და ურთიერთშეთანხმებულად მოქმედებენ. ამავე დროს, კონტაქტური ბრძოლები, სავარაუდოდ, მიმდინარეობდა დაიწყო ტრასის მიმდებარე ტერიტორიის დასახლებულ პუნქტებს შორის, როგორც მინიმუმ, 1 ერთეული და 4 მანქანა განადაგურეს, ნალმტყორც-10“-ების, „Apache“-ებისა და „Kiowa Chopper“-ების გამოყენებით, ამ ოპერაციაში, აგრეთვე, ჩაერთო ორი „F-15“, რომლებიც „ზელენკაში“ 500 და 1000-ფუნტიან ბომბებს ყრიდნენ. ამავე დროს, იმ ზონაში, რომელსაც ამერიკელი სამხედროები აკონტროლებდნენ, ტრასის მიმდებარე ტერიტორიაზე იჭრებოდა ხეები. 22 სექტემბერს „დუმილის ბლოკადა“ კანდაგარის ოპე-

ოკეაზიის დასაწყისში მასში 4,8 ათასი აშერიკელი და ავღანელი სამხედრო მონაწილეობდა, მათ შორის, დაუზუსტებელი ინფორმაციით, იყო 101-ე დივიზიის სამი ბატალიონი და რაიჯუკაბის რაზმი

რაციის გარშემო კანადელმა ყურნალისტმა ვალდია, რომელიც მეზობელ რაიონში განლაგებულ კანადურ კონტინგენტს ესტუმრა. კანადელები ბრძოლებში არ მონაწილეობდნენ და დაჭრილებისთვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენით იყვნენ დაკავებული. მედიაში დაჭრილი ამერიკელი სამხედროების შემზარავი სურათები გავრცელდა.

მომდევნო დღეებში ცხადი გახდა, რომ პირვანდელი შეტევა, რომელიც 22 სექტემბერამდე ვითარდებოდა, ჩაიშალა. ამერიკელები უტყვევდნენ დასახლებულ პუნქტს და შელენკა მხოლოდ ერთში, ზალქანში, შეძლეს, სადაც ალყაში მოექცნენ; თალიბებმა ამ სოფლის პერიმეტრის დანაღმა დაიწყეს.

24 სექტემბერს თალიბები კონტაქტებზე გადავიდნენ, დასახლებულ პუნქტს და შოპანთან მათ ამერიკული ჯავშანტექნიკის, როგორც მინიმუმ, 1 ერთეული და 4 მანქანა განადაგურეს, ნალმტყორც-10“-ების, „Apache“-ებისა და „Kiowa Chopper“-ების გამოყენებით, ამ ოპერაციაში, აგრეთვე, ჩაერთო ორი „F-15“, რომლებიც „ზელენკაში“ 500 და 1000-ფუნტიან ბომბებს ყრიდნენ. ამავე დროს, იმ ზონაში, რომელსაც ამერიკელი სამხედროები აკონტროლებდნენ, ტრასის მიმდებარე ტერიტორიაზე იჭრებოდა ხეები. 22 სექტემბერს „დუმილის ბლოკადა“ კანდაგარის ოპე-

რაციის ოლქში დემონსტრაციული დარტყმა ნარუმატებულად დასრულდა, 200-მდე ვერტმფრენებით გადასროლილი მედესანტემ და რეინჯერმა სცადეს, დასახლებულ პუნქტს პაპოლთან პლაცდარში შეეჭმნათ, მაგრამ იქ თალიბების მოზადებული პოზიციები დახვდათ. რატომღაც იმავე დღეს სარდალმა დევიდ პეტრუსმა საუბარი დაიწყო „ადგილობრივი საზოგადოებისთვის 200-მილიონიანი დახმარების აღმოჩენის შესახებ“, რაც ზოგიერთმა კომენტატორმა თალიბების მატერიული დაინტერესების მცდელობად აღიქვა.

29 სექტემბერს ამერიკულ მედიაში გავრცელდა ცნობები, რომ ცენტრალური შენაკის არაბი მომთხრობის თალიბების მხრიდან ალბაღი არ ჰქონია. ამერიკელი მონაწილეობა ალ-ნარს, რომ აბრხანდაზის მიდამოებში მიმდინარეობს. სოციალურ ქსელებში გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ოპერაციაში „Dragon Strike“ ჩაერთნენ აშშ-ის სამთო მსროლელთა მე-10 დივიზიის ქვედანაყოფები, რომლებიც ახლახან ერაყიდან გადაისროლეს. ამ დღეს ამერიკელებმა ორი ტაქტიკური დესანტის გადმოსხმა სცადეს, ერთ-ერთი მათგანი სოფელ მალანგოში 101 დივიზიის 50-მა მებრძოლმა ნარმატებით განახორციელა, მეორე სოფელ პაპოლთან უშედეგოდ დასრულდა.

სოფელ სინ მასჯიდს, სადაც წინა დღეს ჩაიშალა დესანტირება, ჯავშანტექნიკა და ქვეითებმა შეუტყეს. თალიბებმა ჯავშანტექნიკის ორი ერთეული განადაგურეს, ამერიკელებმა უკან დაიხიეს. გააფთრებული ბრძოლა გაიმართა სოფელ კოლაკ დურახისთან. თალიბებმა აღიარეს, რომ დიდი დანაკარგი განიცადეს, რაც ძალზე იშვიათად ხდება, თუმცა ამ სოფლის ალყა ამერიკელებმა ვერ მოახერხეს.

კანდაგარში თალიბებმა აქტიურად შეუტყეს პატრულებს, დაიღუპა სამი ამერიკელი სამხედრო; დასახლებულ პუნქტს სურ ხასანში ავღანურ-ამერიკულმა პატრულმა შენობიდან თალიბების დროის ჩამოსხმა სცადა, ის დანაღმული აღმოჩნდა; დანაკარგის ზუსტი ოდენობა უცნობია (2-დან 8-მდე).

ავღანეთიდან ბოლო თვის განმავლობაში ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავი ინფორმაცია მოდის. მხოლოდ სხვადასხვა წყაროების შეჯერებით (იქნება ეს „ISAF“-ის ოფიციალური განცხადებები, ადგილზე მყოფი კორესპონდენტების რეპორტაჟები, ნატოს სამხედროების თუ მათი მონინალმდეგების ინფორმაცია, რომელსაც ისინი სხვადასხვა საიტებზე თუ სოციალურ ქსელებში აქვეყნებენ) ხდება შესაძლებელი საერთო სურათის რეკონსტრუქცია, თუმცა მხოლოდ ნაწილობრივ, რადგან ბრძოლების მიმდინარეობის შესახებ ძალიან ბევრი დეზინფორმაცია ვრცელდება.

კანდაგარში თალიბებმა აქტიურად შეუტყეს პატრულებს, დაიღუპა სამი ამერიკელი სამხედრო; დასახლებულ პუნქტს სურ ხასანში ავღანურ-ამერიკულმა პატრულმა შენობიდან თალიბების დროის ჩამოსხმა სცადა, ის დანაღმული აღმოჩნდა; დანაკარგის ზუსტი ოდენობა უცნობია (2-დან 8-მდე).

30 სექტემბერს გამთენიისას ამერიკელებმა და ავღანელებმა დაიწყეს შეტევა სოფელ სანგ-ე-სარზე, დაკარგეს 1 ერთეული ჯავშანტექნიკა და უკან დაიხიეს. ამის შემდეგ აქტიური შეტევები არ ყოფილა, მიმდინარეობდა ძალების გადაჯგუფება. ამავე დღეს თალიბებმა გამოაცხადეს, რომ სარაკეტო შეტევა განახორციელეს კანდაგარის აეროდრომზე, ამავე დღეს შეუტყეს კოლონას აეროდრომის სიახლოვეს. ცნობილი გახდა, რომ ამ აეროდრომზე საპაერო ძალების „F-15“-ებს საზღვაო ქვეითთა კორპუსის „F-18 Hornet“-ებიც დაემატა. 1 ოქტომბერს თალიბებმა დაიწყეს შეტევები ნატოს მომარაგების კოლონებზე, რომლებიც პაკისტანიდან მიემართებოდნენ. ერთ-ერთი ასეთი შეტევის დროს 30 ზენიზმზიდი განადგურდა.

1 ოქტომბრისათვის, ოფიციალური მონაცემების თანახმად, ბრძოლებში დაიღუპა 114 თალიბი და „ISAF“-ის 59 სამხედრო. იმ დღეს მხოლოდ ავიაცია მუშაობდა, კოალიციის ჯარები იკავებდნენ პოზიციებს გზების გაყოფებზე. ის, რომ მათი მდგომარეობა უირის ოლქში კანდაგარ-გურათის ტრასის გარშემო მყარდებოდა, წინა ხაზზე გამოჩნდნენ კანადელები, რომლებიც მომდევნო დღეებში, სავარაუდოდ, პანჯავის ოლქში იმოქმედებდნენ. კომენტატორები, აგრეთვე, ელოდებოდნენ საბრძოლო მოქმედებების ზონის სამთო მსროლელის მე-10 დივიზიის ძირითადი ძალების გამოჩენას. თალიბებმა იმ დღეს სოფელ ზალქანში ალყა შემორტყემულ მედესანტებს შეუტყეს, რომელთა დახსნა იმ დროისთვის, როგორც ჩანს, ვერ კიდევ ვერ მოხერხდა (ამ სოფელთან გასულ დღეს 19 კანადელი სამხედრო დაიღუპა).

ამავე დღეს თალიბების ლიდერმა მოლა ომარმა განაცხადა, რომ თალიბებმა კანდაგართან დიდ გამარჯვებას მიაღწიეს. ანალოგიური განცხადება ოდნავ მოგვიანებით დევიდ პეტრუსმაც გააკეთა, ოღონდ, ცხადია, მან თქვა, რომ გაიმარჯვეს ამერიკელებმა და დასძინა „რომ თალიბების პროპაგანდას გასაქანი არ უნდა მივცეთ“. ჭეშმარიტება, ალბათ, სადღაც ამ ორ განცხადებას შორის ძვეს. მძიმე ბრძოლები კანდაგართან ომის და ინტენსიურმა საბრძოლო მოქმედებებმა შეიქმნა იმ რაიონშიც ივითმოს, სადაც ძარბოვანი სამხედროები არიან განლაგებული. ალბათ, დროა, პასუხი გავცეთ კითხვებს: რას აპატიებს ძარბოვანი კონტინგენტი ავღანური ჯოჯოსათვის შუაგულში? რატომ ვაგზავნი იქ ჩვენს სამხედროებს?

გვერდები მოამზადა ბიორები ბიზიბაია

მინდია უგრეხელიძე:

გაღე მოქკითხეზა გათ, ვინს ვიღახის საგეზლად ერის ინტერესებით ვაჭრობს

პოლიტიკურ გვამებს ჭირისუფალი ასაფლავებს და სხვის იმედად არ უნდა ვიყოთ

მინდია უგრეხელიძისთვის ჩამოსართმევი ინტერვიუს პირველი შეკითხვა, რა თქმა უნდა, წინასწარ მქონდა მოფიქრებული და დალაგებული, მაგრამ მკითხველისთვის ყველაფერი გასაგები და ნათელი რომ იყოს, როგორც გამორჩეული ქართველი იურისტი, მწერალი, პუბლიცისტი და მთარგმნელი გურამ უგრეხელიძე (რესპონდენტის მამა) წერდა: „მოსუცი უცქარს ვიტრინაში ნიგნახს და საგნახს, არაფერს ეძებს და ამიტომ ვერც რამეს აგნახს, ავტომს ბევის ხელახს, მებრად მათში ვინ რას ბაგნახს?“ მკითხველის „გასაგნებად“ მხოლოდ ზოგიერთ ფაქტს დაგისახელებთ: მინდია უგრეხელიძის მასშტაბური წარმატებების აღიარების დასტურია ის, რომ იგი არჩეულია აშშ-ის ქალაქების ოსტინის, ჰიუსტონის, პასადინას საპატიო მოქალაქედ, მის საპატივცემულოდ ტეხასის შტატის კაპიტოლიუმზე აღიმართა ტეხასის დროშა, 1999-2008 წლებში იყო ადამიანის უფლებათა ევროსასამართლოს მოსამართლე, წლების განმავლობაში სათავეში ედგა საქართველოს უმაღლეს სასამართლოს, იყო გაზეთ „ახალი საქართველოს“ მთავარი რედაქტორი და ა.შ. და ა.შ.

გიორგი ვაშაძის ფოტო

არავითარი ევროპული მოდელი არ არის! შეიძლება ითქვას, რომ ასეთი მოდელი არც არსებობს! არსებობს, ძირითადად, სამი მოდელი, ასევე ჰიპერმოდელი, ისეთი, როგორც ჩვენთანაა — ჰიპერ-საპრეზიდენტო რესპუბლიკა. მე პირადად მეჩვენება, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებში ჩემს მშობლიურ მართლმსაჯულების განმტკიცებას საკმაოდ დიდი, ცოტა არ იყოს, გადაჭარბებული უფლებამოსილება აქვს მინიჭებული. ის, რომ თავის დროზე აშშ-ის უმაღლესმა სასამართლომ, ფაქტობრივად, ჯორჯ ბუშს პრეზიდენტობა მიუსაჯა, ადასტურებს ჩემს დაეჭვებას. ეს — ცნობისთვის. როცა სახელმწიფო კომისიის წევრები ლაპარაკობენ, რომ ის, რაც მათ გააკეთეს, არის ევროპული მოდელი, ყოველდღე უსაფუძვლოა, რადგან ვერ დამისახელებთ ვერც ერთ ევროპულ ქვეყანას, რომელსაც ასეთი კონსტიტუცია აქვს.

აშკარა თვალთმაქცობა

— ბატონო მინდია, თქვენ, გამორჩეულ საზოგადო მოღვაწეს, აშშ-ში, ევროპაში და ჩვენს ქვეყანაში ცნობილი იურისტს, მდიდარი ურუნალისტური გამოცდილებაც გაქვთ დაგროვებული. აქედან გამომდინარე, პირველი შეკითხვა პროვოკაციული იქნება: პირველად რა შეკითხვას დაუსვამდა ურუნალისტი მინდია უგრეხელიძე საქართველოს საზოგადოებრივი საკონსტიტუციო კომისიის წევრ მინდია უგრეხელიძეს, ჩვენი პარლამენტის მიერ მეორე მოსმენით უკვე მიღებული კონსტიტუციის პროექტთან დაკავშირებით?

ორგანული კანონი კონსტიტუციის იმპერიაში და მისი იმპერიაში

კანონების იერარქიიდან (რის გაკეთებასაც აპირებდნენ), არის ისეთივე უაზრობა, ჯანსაღად აღაზრდეს რომ ამოქვეყნდნენ ერთი თიკაქელი გამოჯანმრთელების მოტივით

რამ ამის დაჯერება ძნელია და აი, რატომ: როცა თავმჯდომარე პირველი პირია, ის ვერ ითვალისწინებს, უნდა გამოხატოს თავისი პოზიცია; ხოლო სხვას, არა პირველ პირს, სანამ რამეს იტყოდეს, უხდება ბევრ ლაბორინთში გაგლა, ბევრ რამეზე დაფიქრება და ა.შ., მოკლედ ლავირება.

— ტყუილსა და მართალს შორის?

— ზოგჯერ ასეც ხდება... სამწუხაროდ, სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიაში ჩართული არ აღმოჩნდა პარტიების ფართო სპექტრი. მათ იმთავითვე უარი თქვეს. რატომ? არ ვიცი. ამ გარემოებამ გადაამწყვეტინა, მეც უარი მეთქვა კომისიის წევრობაზე.

— ?

— იმიტომ, რომ მაშინ ხელი უნდა მომეწერა ისეთი რამისთვის, რომელიც ჩემთვის, როგორც იურისტისთვის და მოქალაქისთვის, იმთავითვე არალეგიტიმური იქნებოდა.

ამიტომ გავაგრძელე მოღვაწეობა იმ საზოგადოებრივ კომისიაში, რომელიც იმთავითვე გახლდათ.

როცა სახელმწიფო კომისიის მიერ მომზადებული ტექსტი რაღაც ეტაპზე დასრულებულად ჩაითვა და გადაეცა პრეზიდენტს, მან კი პარლამენტში შეიტანა, მას შემდეგ, რაც გამოცხადდა მისი საყოველთაო განხილვა, იმთავითვე წარმოიშვა შეკითხვები.

პირველი დიდი შეკითხვა, რომელიც დღემდე პასუხა არის, რომელიც ჩემთვის, როგორც იურისტისთვის და მოქალაქისთვის, იმთავითვე არალეგიტიმური იქნებოდა.

არაფერს აკეთებს — ყველაფერის უკან არის რაღაც მოსაზრება. ასე რომ, გამოთქმა — ყველაფერს არ დაიყრატალებს სათანადო მოტივის გარეშე — სიტუაციას სრულად ესადაგება (ელიმება).

რა აქვთ ჩაფიქრებული, ამის განსაზღვრა ამჟამად ძნელია. ამ კითხვაზე პასუხი, ალბათ, გვიან გაიცემა, როცა შედეგებს მოვიმკით.

ასეთია პირველი შეკითხვა ქრონოლოგიის მიხედვით.

კონსტიტუციური ბოღვა

— შედეგად რა მივიღებთ? „ასავალ-დასავალში“ გამოქვეყნებულ ინტერვიუში, რომელიც ჯაბა ზუბუამ ჩამოგართვათ, ეს შედეგი თქვენ ბოღვად შეაფასეთ.

— თქვენც შემოიღია იგივე დაგდასტურეთ, თუცა ვნანობ, რომ ასეთი მჭახე და უხეში გამოთქმა ვინმარე. რატომ ვთქვი ასე? იმიტომ, რომ შემუშავებული პროექტი კონსტიტუციის მწვერვალად გამოაცხადეს, თითქოს ეს არის ევროპული მოდელი და არნახულად პროგრესული ნაბიჯი. ამგვარ უსინდისობას, ისეთი პასუხი ეკადრებოდა!

ის, რაც შემოგვთავაზეს,

მედებას, რომელიც მაქსიმალურად ხელს შეუწყობს მოქალაქეების კეთილდღეობას, მათი, ვინც ან ცხოვრობს ამ ტერიტორიაზე, ან დროებითაა ჩამოსული და ერთი და მეორეც უნდა ცხოვრობდეს ჯანსაღ გარემოში. ეს იმას ნიშნავს, რომ სოციალური უფლებებიდან დაწყებული და პირადი უფლებებით დამთავრებული, ყველა უფლება უნდა იყოს არა მარტო გათვალისწინებული, არამედ — გარანტირებულიც. ესე იგი, დემოკრატია მაქსიმალურად უნდა იყოს მითანადებული იმ შესაძლებლობებს, რომლებიც ამ ერს თავისი განვითარების მოცემულ ეტაპზე გააჩნია. საზოგადოება დაცული უნდა იყოს სხვადასხვა, როგორც გარეშე, ასევე შიდა რისკებისგან.

კონსტიტუცია განსაკუთრებით სასიკეთოდ უნდა მოქმედებდეს კრიზისულ შემთხვევებში, როცა სიტუაცია ჩიხში შედის.

მთელი პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, რომ დემეტრავისი და შარმანაშვილის ეს კონსტიტუცია არა თუ არ უშლის ხელს ახალი პრობლემების წარმოშობას, არამედ უთუოდ შეუწყობს ხელს მათ წარმოქმნას. იგი ისე უგუნურადაა შედგენილი, რომ შარმონის ნაცვლად ქვეყანაში დაამკვიდრებს შესაძლო აფეთქების ხელისშემწყობ სიტუაციებს. პრეზიდენტს, პრემიერ-მინისტრს, პარლამენტსა და მთავრობას შორის ფუნქციები ისეა გადანაწილებული, რომ ყოველ ნუთს მოსალოდნელია ორი პოლარული სამიშროების წარმოქმნა. პირველი — გაანეიტრალონ ერთმანეთი, რაც ქვეყანაში პოლიტიკური ცხოვრების პარალიზებას გამოიწვევს; მეორე — დაეჯახონ ერთმანეთს, რაც ფეთქებადს გახდის ვითარებას და, არ არის გამორიცხული, შეიძლება გადაიზარდოს სამოქალაქო ომში.

პრაზიდენტის იმპერიაში

შეუქმალავს ხლიან

— ორგანული კანონის შესახებ თქვენი შენიშვნის თაობაზე ორივე სიტყვის თქმას გთხოვ.

— ორგანული კანონი ჰქონდეს ქვეყანას და მერე ამოიღო კანონების იერარქიიდან (რის გაკეთებასაც აპირებდნენ), არის ისეთივე უაზრობა, ჯანმრთელ ადამიანს რომ ამოჰკვეთონ ერთი თირკმელი გამოჯანმრთელების მოტივით.

ამ ჩანაფიქრის პოლიტიკური მიზანდასახულება იმთავითვე ნათელი იყო: ორგანული კანონი ძალიან მაღალი კვარუმიით მიიღება, ძალიან გართულმებული პროცედურაა, რადგან უკავშირდება სახელმწიფო მოწყობის, ყველაზე მნიშვნელოვანი სახელმწიფო ინსტიტუტების ჩამოყალიბების საკითხებს. კონსტიტუციის ახალი ვარიანტის ავტორები იმისთვის, რომ ვიღაც ერთპიროვნულ მმართველს თავისი განზრახულებათა დასაკანონებლად წინააღმდეგობა არ შეხვდეს, „ცხოვრება რომ გაუადვილდეს“, შეეცადნენ ამ წინააღმდეგობის მოშლას. არადა, ყველა გონიერი ერი ცდილობს, დაამკვიდროს მეტი მენამრიდი და მუხრუჭი, რათა შემთხვევით არ გაძვრეს ისეთი კანონი, რომელიც ამ ერს საზიანოდ მოუხერხებდა.

სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისია, როგორც წესი, იქმნება ქვეყნის პირველი პირის ხელმძღვანელობით. მაგრამ ჩვენთან კომისიას სათავეში ჩაუდგა სხვა კაცი და, ბუნებრივია, რომ სხვადასხვა წრეებში დაბადა ეჭვი: ხომ არ არის ასეთი „სიახლე“ თვალთმაქცობა? მაგრამ, ვინაიდან ამის დამამტკიცებელი საბუთი არ გვაქვს, ეს უნდა მივიღოთ როგორც უკეთილშობილესი მიზნებით ნაკარნახევი განწყვეტილება, ახალი და დასაყვედურო (ელიმება). მაგ-

ამიტომ, რომ მაშინ ხელი უნდა მომეწერა ისეთი რამისთვის, რომელიც ჩემთვის, როგორც იურისტისთვის და მოქალაქისთვის, იმთავითვე არალეგიტიმური იქნებოდა.

— აპრიორი?

— აპრიორი იმიტომ, რომ, თუ თითქმის მთელი პოლიტიკური სპექტრი გარეთ არის, განსაკუთრებით, ის ნაწილი, რომელიც კრიტიკულად განწყობილი, აზრთაჭიდილის გარეშე რომელ ჭეშმარიტების მიღწევაზე შეიძლება ილაპარაკო?

საქართველო

ზუსტად, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

სულ მივირბინე, ვის შეიძლება მოსვლოდა აზრად ორგანიზაციის კანონის ამოღება?

ამ კონსტიტუციის შემუშავებაში მონაწილეობდნენ არა მხოლოდ ის ადამიანები, რომლებიც ჩანდნენ, არამედ უპირატესად სხვები. ძირითადად, სხვაგან და სხვა რეჟიმში კეთდებოდა ტექსტი.

— არ გაიფიქრეთ?
— არაა მიზანშეწონილი, თუნდაც იმიტომ, რომ ისინი, თითქმის ყველანი, ჩემი მონაწილეები არიან და არ ეგებები მასწავლებლის მიერ მათი მოხსენიება ამ კონსტიტუციის ისტორია ყველაფერს გამოფრავს და თავის სახელს დაარქმევს. მოჰკითხავს კიდევ, რადგან ერის ინტერესებით ვაჭრობა და თამაში არ შეიძლება ვილატების საამებლად. ვაფრთხილებ, რომ ეს აუცილებლად მოხდება.

ბევრი ვიფიქრე, რატომ დასჭირდა ამ ნორმის ამოღება კონსტიტუციიდან? ასეთი უაზრობა იმთავითვე იმიტომ იყო შეგდებული, რომ „ვაჭრობის“ შედეგად ამოვლოთ და გამოვყენებინათ, როგორც დათმობის ნიღაბი, როგორც დემოკრატიული განხილვის დასტური.

— ვერგებამაჟული ფანდი იყო?

— არ მინდა ასეთი მკვეთრი შეფასების მიცემა...

ახლახან მოვიხსენიე, რომ არის კვლევები, სადაც საერთოდ არ აქვთ ორგანიზაციის კანონი.

ჯერ ერთი. არის კვლევები, სადაც სამართლებრივი და პოლიტიკური კულტურა გაცილებით მაღალია და ბევრი რამ, რაც ჩვენთვის აუცილებელია, იმათ არ სჭირდება.

ინგლისის დანერგული კონსტიტუცია არ გააჩნია, მაგრამ ინგლისელებისთვის კონსტიტუცია არის ჩვეულების, ჩვეულებების, ნორმების, აკრძალვების, რელიგიური მოთხოვნების მთელი სისტემა, რომელიც დიდ ბრიტანეთშია დამკვიდრებული.

იმ სისტემაში არ არის მკვეთრად გამოხატული საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო ხელისუფლება. პირადად შევხვდი დიდი ბრიტანეთის გაერთიანებული სამეფოს ლორდ-კანცლერს, რომელიც ერთსა და იმავე დროს არის ლორდთა პალატის სპიკერი (ასე არ უწოდებენ, მაგრამ ლორდთა პალატის პირველი პირია), ანუ საკანონმდებლო ხელისუფლების პირველი პირი, არის უსტიციის მინისტრი, აღმასრულებელი ხელისუფლების ძალიან დიდი უფლებამოსილებით აღჭურვილი ადამიანი და, ამავდროს, არის იმ სასამართლოს ხელმძღვანელი, რომელიც საკუთარი პარლამენტშია და იგივეა, რაც ჩვენთან უზენაესი სასამართლო. გამოდგება ეს მოდელი ჩვენთვის?

— მაგრამ ფაქტობრივად ხომ ჩვენთანაც ასეთი პიროვნების ხელშია მოქცეული იმედი ძალაუფლება?

— ასე რომაა, იმიტომაც ბორგავს ხალხი... ასეთი შეუთავსებლობის შესახებ რომ ვუთხარი ლორდ-კანცლერს, მან მიპასუხა: ამაზე თქვენ იფიქრეთ, ახალი დემოკრატიის კვლევებმა, ჩვენ ეს საკითხი არ გვანუხებსო.

— ჰოდა, ხალხი ფიქრობს და პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხს აყენებს. იმპიჩმენტის პრობლემაზე მინდა გკითხოთ პარლამენტში და მის ფარგლებს გარეთ, ანუ სახალხო იმპიჩმენტის თაობაზე.

— საქართველოს მოქმედ კონსტიტუციაში არის გათვალისწინებული იმპიჩმენტის გარკვეული პროცედურა, რომელიც, შეიძლება ითქვას, რუსული მოდელის ერთგვარი მიბაძვაა. მჭლე და განუვითარებელი მოდელია ელცინის დროინდელი რუსეთისა, ამჟამად ისიც კი გაცუდებულია. კონსტიტუციის ახალი ვარიანტის მიხედვით, პრაქტიკულად შეუძლებელი ხდება იმპიჩმენტი, თუ აქამდე უზენაესი სასამართლოს ან საკონსტიტუციო სასამართლოს დასკვნა აუცილებელი იყო, ახლა უზენაესის ხსენებაც არ არის და თვით დანაშაულის ნიშნების არსებობაზეც საკონსტიტუციო სასამართლომ უნდა მისცეს დასკვნა. ეს ნონსენსია!

გეკითხებით, შეიძლება ფეხმოტეხილი ავადმყოფის მკურნალობა თვალის ექიმმა იკისროს? ესენი კი სწორედ ასეთ მდგომარეობას ქმნიან, რაც ნიშნავს, რომ იმპიჩმენტში წინასწარგვა ჩადებული ისეთი მექანიზმი, რომელიც არაკომპეტენტურს ხდის საკონსტიტუციო სასამართლოს დასკვნას.

მე მიმაჩნია, რომ ამ საქმეში საერთოდ არ უნდა იყოს გარეული სასამართლო. იმ-

მოკლედ, ეს არის ერთ-ერთი, მაგრამ არა ერთადერთი პოლიტიკური პროცესი, რომელმაც, როგორც ჩანს, უნდა შეარყიოს მავანთა პოზიციები.

306 დაპირებულს პოლიტიკურ ბეზარს?

— უკვე დადგა ის მომენტი, როცა ხელისუფლებას აღარ შეუძლია ქვეყნის მართვა, ხალხი კი ჯერ მზად არ არის, აიღოს ხელში ძალაუფლება?

— ახლა, მე მგონი, ძალიან საინტერესო ეტაპზე ვიმყოფებით, საბედისწერო შემოხრუნების პუნქტია, როცა მალე ყველაფერი უნდა გაირკვეს. ერთის მხრივ, აშკარად გამოიკვეთა, რომ ხალხს უჭირს, შეეფუოს ერთპიროვნულ, თვითნებურ, ძალმომრეობით გადაწყვეტილებებს, რომლებშიც არ არის ასახული მოსახლეობის ნამდვილი ნებასურვილი. მაგრამ, მეორე მხრივ, ნამდვილი დაუაყვაცებელი მეჩვენება ზოგიერთი, რომლებიც ყინვად იქცევიან და, არ ვიცი, სხვებს ამინებენ, არ ვიცი, თავს იიძულებენ, როგორც შემინებული ბავშვი ღამით მარტოდმარტო სიარულისას მიიმალის საკუთარი თავის დასამშვიდებლად.

მგონია, რომ ახლა გაცილებით სწრაფად განვითარდება მოვლენები, ვიდრე აქამდე. ერთი კია: სამოქალაქო საზოგადოება არ შეიძლება მთელი თავისი პასუხისმგებლობა დააკისროს ან ხელი-სუფლებას, ან ოპოზიციას.

ევროსასამართლოს სხდომა

იქ პირდაპირ გკითხავს, ღათვი რომ გალიაში იჯდეს და თათს ილოკავდეს, შეუპარდებით და განხორციელებს ხელს შეუშლით? არა-მითქი. მაგრა, თუ მაინც შეუპარდებით, გარეთ მაინც ნუ გამოათრევთ. თუ გამოათრევთ, იხრეთ, რომ გარეთ თქვენ კი არ დაგეგმავთ, აპროპასს დაგეგმავთ

ში გადაბრძანებას და შემდეგ უკან დაბრუნებას, ერთი კლანის დამკვიდრებას ხელისუფლების სათავეში.

— ხელს უწყობს, რა თქმა უნდა. პრეზიდენტის საფარძლიდან პრემიერ-მინისტრად გადასვლა, გასაგებია. მაგრამ გამოირიცხული არ არის სხვა მავარანცხული კონსტრუქციები შექმნას. ვიცნობ რა ამ ადამიანებს, მათი ტვივის ხვეულებს, მოულოდნელობაში გამოირიცხული არ არის... საუბრის დასაწყისში თქვე-

პოლიტიკურ უფლებათა კატეგორია არსებობს, მაგრამ პოლიტიკური უფლება ხომ არის საარჩევნო და სხვა უფლებები. რომელია მათ შორის? რომელი მუშაობს?
რა ქნას ახლა დემეტრას ვილმა? პასუხი არ არის. ამიტომ იმომენტს ბერლინის საერთაშორისო კონფერენციაზე ჩვენი კონსტიტუციის განხილვას, სადაც ამის გამო იხარხარეს ექსპერტებმა (!).
ჯერ ერთი, რით არიან იქაური ექსპერტები ჩემზე უკეთესები და კომპეტენტურები? იქ იყვნენ ისეთებიც, ვისი სახელები არავის გაუგია. რატომ უნდა იყოს მათი ხარხარი უწყუარ არგუმენტი?
ქალბატონი თინა ხიდაშელი, რომელიც ესწრებოდა ამ კონფერენციას, ამბობს, რომ იქ საერთოდ არავის უხარხარია, არამედ თქვეს, რომ ეს არის უფლების შეზღუდვა, ისეთივე, როგორც ყველა უფლებას აქვს. მაგალითად, შეზღუდვა მესამე ვადით პრეზიდენტის არჩევის დაუშვებლობა, რომ პარტიის წევრობა არ არის შეუტყობადი მოსამართლეობისთან და სხვა ასეთი შეზღუდვები. კონფერენციის მონაწილეებმა განაცხადეს ასეთია ჩვენი დამოკიდებულება, გადაწყვეტილება კი თქვენ თვითონ უნდა მიიღოთ.

ცემული თავმჯდომარეც, მაგრამ იყო დრო, როცა კონსტიტუცია საერთოდ არ არსებობდა, მაგრამ რომელიც ქვეყანამ დაწერა თავისი ქვეყნის კონსტიტუცია. რახან სხვა არ ჰქონდა, არ უნდა შეექმნა, არ უნდა დაენერა?! დაწერა და წავიდა შემდეგ კონსტიტუციების ცეცხლა. კონსტიტუციები ყოველთვის მდიდრდებოდა ახალ-ახალი ინსტიტუტებით, მაგალითად, ოზუდსმენის ინსტიტუტით, რომელიც თავიდან არსად იყო გათვალისწინებული. მაგრამ დასჭირდა და შეიტანეს კონსტიტუციაში.
ასეა აქაც.
სამართალი შედეგად ლოგიკით შეკრული ორი საწყისისგან წნეობისა და პოლიტიკის ელემენტებისგან. თუ ერთს სჭირდება რაიმე თავისი კეთილდღეობისთვის და მიზანშეწონილია მისი დადგენა, მონდომებს, რომ დაადგინოს, უნდა ჰქონდეს ზნეობის სანქცია.
არის იმ წინადადებაში, რომელიც შემოიტანეს განსახილველად და რომელზეც ვლაპარაკობთ, რაიმე მიუღებელია და უზნეო?
არ არის. მამ რატომღა მიუღებელი? იმიტომ, რომ მე არ მსურს. არ მსურს კი იმიტომ, რომ უნდა დადგავარჩინო ჩემი თავნებობა.

კონსტიტუცია უნდა იყოს ზნეობითი. თუ იგი გათვლილია საიმისოდ, რომ ვინმე ერთის პერსონალურ ინტერესებს მოერგოს, იგი ვერ დააკმაყოფილებს უპირველეს მოთხოვნას — ზნეობას. არ შეიძლება, რომ კონსტიტუცია უზნეობას ემსახურებოდეს.

ესაუბრა არაგაზ სანაბლიძე

ესაუბრა არაგაზ სანაბლიძე

ამ კონსტიტუციის შეუპარვაში მონაწილეობდნენ არა მხოლოდ ის ადამიანები, რომლებიც ჩანდნენ, არამედ უპირატესად სხვები. ძირითადად, სხვაგან და სხვა რეჟიმში კეთდებოდა ტექსტი

პიჩმენტი არის პოლიტიკური პროცესი და პრეზიდენტის ან სხვა დიდმოხელის გადასაყენებლად საკმარისია ექვსი გაჩენა კი.

სახალხო იმპიჩმენტის იდეა ძალიან საინტერესოა. მაგრამ როგორ უნდა განხორციელდეს? პარლამენტში შეტანას აზრი არ აქვს, არადა, პრაქტიკულად, ერთპიროვნულია და საკითხი გარანტირებულია დაბლოკილი იქნება.

ხალხი ასე მსჯელობს ან აქვს უფლება, იმსჯელოს ასე: ბატონებო, ჩვენ მოგეცით მანდატი, გახდით ჩვენი რჩეულები და ამის შესაბამისად მართავთ ქვეყანას, მათ შორის, მოგეცით იმპიჩმენტის უფლებაც. ჩვენ ახლა გავსურს იმპიჩმენტის უფლების გამოყენება და გეუბნებით გააკეთეთ! მაგრამ არ აკეთებთ და ვერც გააკეთებთ. ამიტომ, ნება გვიბოძეთ, დავიბრუნოთ ეს მანდატი და განვახორციელოთ ეს მოთხოვნა უფრო მეტი ლეგიტიმაციით, რადგან საყოველთაო სახალხო ნება გაცილებით მეტია, ვიდრე ხალხის რჩეულთა პოლიტიკური ნება, რადგან ხალხია ხელისუფლების წყარო.

იმპიჩმენტის მოთხოვნაზე თუ შეგროვდება სათანადო დასაბუთებული ხელმოწერების დიდი რაოდენობა, ხალხს ეძლევა უფლება, განახორციელოს ის, რაც მას სურს.

— ძალიან მომეწონა, ბატონო მინდია, ერთ ფრთხილ გამოთქმა, რომელიც თქვენს ინტერვიუში ამოვიკითხე: „უცხოელები გვეუბნებიან ასეთ რამეს: თქვენს პოლიტიკურ გეგმებს ჩვენ ვერ დავაფლავებთ, მესაფლავებთ თქვენ თვითონ უნდა იმოკოთ“.

— ეს მიიხრბა ერთმა ძალიან ცნობილმა და გამოცდილმა პოლიტიკოსმა, როცა ევროპის საბჭოში გამოვედი მოხსენებით ლიდერების როლის შესახებ კრიზისის პირობებში. იქ პირდაპირ მკითხეს, დათვი რომ გალიაში იჯდეს და თათს ილოკავდეს, შეუპარდებით და განცხრობაში ხელს შეუშლით? არა-მეთქი. მაგრამ, თუ მაინც შეუპარდებით, გარეთ მაინც ნუ გამოათრევთ. თუ გამოათრევთ, იცოდეთ, რომ მარტო თქვენ კი არ დაგეგმუქრებათ, ევროპასაც დაემუქრებათ.

იოლად გასაშიფრი ალეგორიაა. მეორეც ასეთივეა: პოლიტიკურ გეგმებს, ჩვეულებრივ, საკუთარი ჭირისუფალი ასაფლავებს და სხვის იმედად არ უნდა იყოთო.

— ლიბორისტებმა ახლახან განაცხადეს, რომ დემეტრას უკან-შარბანას უფლის კონსტიტუცია ხელს უწყობს ერთი ხელმძღვანელი პირის ერთი საფარძლიდან მეორე-

ნი შემოთავაზება, ჩემი თავისთვის მევე დამსვსა შეკითხვა, რჩება ძალაში?

— რა თქმა უნდა.

306 იცინის ბოლო?

— მაშინ ასეთ შეკითხვას დავსვამ: რატომ წარიმართა განხილვის პროცესი ასე უკუღმართად? იმიტომ, რომ შეკითხვებსა და შენიშვნებს კი არ უპასუხებდნენ, არამედ თავისას ამბობდნენ.

მაგალითად: ერთ-ერთი ყველაზე უფრო საინტერესო წინადადება, რომელიც ერთმა ბანაკმა ამ პროექტის განხილვისას შემოიტანა, ასეთი იყო: ორი ვადით არჩეულ პრეზიდენტს არ უნდა ჰქონდეს, ვთქვათ, ხუთი წლის განმავლობაში ან პრემიერ-მინისტრის, ან უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, ან საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის თანამდებობებზე მუშაობის, ან პარლამენტის სპიკერად არჩევის უფლება.

მეორე ბანაკი ბატონ დემეტრას მეთაურობით უპასუხებს: ასეთი აკრძალვა ადამიანის უფლებების დარღვევააო.

პირველი ბანაკი: თუ ადამიანის უფლების დარღვევაა, გითხარით, რა ჰქვია იმ უფლებას, რომლის დარღვევაც, თქვენი აზრით, მოხდება ამ შემთხვევაში? არსებობს პრემიერ-მინისტრად არჩევის უფლება? რომელი საერთაშორისო პაქტის ან კონვენციის რომელი მუხლით არის იგი გათვალისწინებული?

დემეტრას ვილმა უპასუხებს: როგორ? ეს ხომ პოლიტიკური უფლებაა!
მისი მოწინააღმდეგენი:

იპიჩმენტის მოთხოვნაზე თუ შეგროვდება სათანადო დასაბუთებული ხელმოწერების დიდი რაოდენობა, ხალხს ეძლევა უფლება, განახორციელოს ის, რაც მას სურს

სანაღებო ამოცანები «ქართული შპს-ის» და «პოლიტექნოლოჯის» თავისებურებანი

როგორ არიდა ობიექტი მიწის ტყვეობაში

ბედი არ სწყალობს მიწას. გამოცდილება და ხანში შესულმა ჯო ბაიდენმა არ მოიხსურვა, შეხვედროდა ქართველ ლიდერს ამერიკის მიწაზე გაეროს ფორმატის შემდეგ.

იყო რაღაც «წვრილმანები»: შეხვედრები უნივერსიტეტში, ბიზნესმენებთან, პრეზიდენტის პრესსამსახურის მტკიცებით, ქალბატონ კლინტონთანაც. აი, ამერიკელმა «გვირგვინოსანმა» ბარაკ ობამამ ამჯობინა, «კავკასიის ფორმატში» შეხვედროდა მხოლოდ მზიური აზერბაიჯანის მეთაურს, დემოკრატსა და დემოკრატის შვილს ილხამ ჰეიდარის ძე ალიევს... მსოფლიო და აზერბაიჯანის მასშტაბით გულახდილად ასე განაცხადა: **აშშ-ის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ აღნიშნა პრეზიდენტ ალიევის ლიდერობა და ხაზი გაუსვა, რომ აზერბაიჯანი რეგიონის ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი ქვეყანაა, მათ შორის, ვინც უმეტეს წარმატებებს მიაღწია (!).**

ჩვენს ეროვნულ პოლიტიკას (და მასთან ერთად ეკონომიკას) არა თუ პირველ, არამედ მეორედ არ მიიჩნევენ რეგიონში, ასეთია ოქაინისგაღვალთა სტატუსი და, ასევე, თითქმის სხვისი უფასოება

ბის თითქმის 60 პროცენტით გააჩნდება. მან ხაზი გაუსვა იმასაც, რომ უცხოეთიდან კაპიტალდაბანდებათა დონითა და ეკონომიკის განვითარების ტემპებით საქართველო ჩამორჩება მეზობლებს — აზერბაიჯანსა და სომხეთს.

IN VINO VERITAS!

ომის შემდგომ საქართველოში ყველაზე დიდი დეფიციტი «ჭეშმარიტი სიმართლეა», რომელსაც ისეთი მონდომებით მალავენ, რომ ზოგჯერ მის წინააღმდეგობათა ტყვე ხდები, რადგან საქართველო შევიცარიაში, სინგაპურსა ან ჰონკონგში ავეროვს, ისევე, როგორც ჩვენი სახელმწიფოს პირველ პირებს.

მაგრამ რეალობას ვერსად გაეცევი გარეუბნებიდან ჩვენი დედაქალაქის ცენტრისკენ გზას თუ გაუყვები, სულ ცოტა, ას მათხოვარს გადაეყრები. მათ შესახებ სტატისტიკა არაფერს ამბობს, მიუხედავად იმისა, რომ რევოლუციის შემდგომ წლებში ხელგანვიდითა რაოდენობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ქვეყანაში, რომლისთვისაც მათხოვრობა, როგორც სოციალური მოვლენა, უცხო იყო, იშვიათად «ადარგი», რომელიც ჩვენი პოსტრევოლუციური წარმატებების ფრწულზე, სულ უფრო აქტიურად ვითარდება. გასაკვირად დემოკრატიის ფენომენია, არა?

ხელისუფლება ვერ ამჩნევს ამ კატეგორიის მოქალაქეებს, არც სურს, იცოდეს რამე მათ შესახებ. მართალია, მიხეილ სააკაშვილის პრეზიდენტობის პირველ წლებში დიდი ხმაური მოჰყვა მის მონდობას, უპოვართათვის 100 უფასო სასადილოს გახსნას, მაგრამ ინიციატივა ჩაკედა მე-20 თუ 31-ე საკვების ობიექტის გახსნის შემდეგ. დღეს კეთილი ქრისტიანების გარდა ამ კოლექტიურ სასადილოებს არავინ იხსენებს, რადგან მონყალების იდეამ დაკარგა აქტუა-

ლობა, იმიტომ, რომ ვერ ეწერება ენერგიულად განვითარებადი ქვეყნის ეკონომიკაში, რომელშიც არ არიან და არც შეიძლება იყვნენ ღარიბ-ღატაკნი.

კეთილდღეობის ილუზია არა მარტო ბათუმის სივრცეშია, არა მარტო წითელი ლენტეხის გაჭრას თან სდევს, არამედ არის ამჟამად დამუხრუჭებულ დარგშიც — მევენახეობასა და მეღვინეობაში. რა ერთიანობასა და ჰარმონიულობაზე შეიძლება ლაპარაკი ისეთ ვითარებაში, როცა ღვინის ქარხნებს იარაღით აიძულებენ, მიიღონ მწარმოებლებისგან არაკონდიციური პროდუქცია, და პარალელურად წარმოთქვამენ საქებაროდებს სასმელისას, რომელსაც თურმე «მალულად სვამს კემბლის დიდთავადობა, რომელიც მოკლებულია საშუალებას, ისიამტკილოს ქართული ღვინით თავისი სპეციალური მალაჩიების მეშვეობით».

ბანის მიხედვით სვამს და სახსოვრად ატანს შესანიშნავ ნიმუშებს ქართული ღვინის. არადა, დიდი ძალისხმევით შედეგად მოპოვებული დასავლური პრეფერენციები (გარკვეული სავაჭრო პრივილეგიები) აშშ-ისა და ევროკავშირის ქვეყნებისთვის სათანადოდ არ მუშაობს.

რისი ბრალია ეს და ვინაა დამნაშავე? უმთავრესი ბრალი და მიზეზი ის არის, რომ **ეკონომიკაში, რომელიც უმცირესი ადმინისტრირების ჩარჩოებშია მოქცეული.**

მაგალითად, მთავრობის მიერ მეღვინეობაზე განხორციელებული წინააღმდეგობითი მიღება დაბალი ხარისხის პროდუქციისა, ვერ უპასუხებს აშშ-ისა და ევროპის ბაზრების მაღალ მოთხოვნას. ამასთან, ამ თამასის დაძლევის შესაძლებლობა აქვს მხოლოდ ზოგიერთებს ვინც «მეგობრობს» ხელი-

კოლეგას. რატომ? იმიტომ, რომ საქართველოსა და თურქეთის შორის გაფორმებული შეთანხმება თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ, რომელიც ითვალისწინებს მეზობლებისთვის ერთი მილიონი ლიტრი ღვინოების მიწოდებას საბაზო გადასახადის გარეშე. მაგრამ გილურისავე თქმით, ამ კვოტიდან ათვისებული აღმოჩნდა 40.000-60.000 ლიტრი ქართული ღვინო! კვეზერელის მისია მიანვეს და გაყიდოს გასაგებია, მაგრამ ძნელად არის შესასრულებელი, იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ, მართალია, იგი თანამდებობის პირია, მაგრამ ადამიანური შესაძლებლობებითაა შეზღუდული და თავს ზემოთ ვერ ახტება. საკითხავია, რის გაკეთებას შეძლებს იგი ორიოდ სამიწილინობაში, თუნდაც ერთ თვეში, როცა არ არსებობს რეალური შესაძლებლობანი, ათწლეული უქმად და დაკარგული. თანაც მეღვინეობაში უცვლელია ურთიერთობანი, რომელთაც ისტორიულად კორუფციული ფესვები და ასეთივე ურთიერთობა აქვს ხელისუფლებასთან.

დიდი ხანია, რაც იარღივებს მიწაზე

სისულელის, უაზრობისა და სიცრუის მოზღვაება, რაც სიმართლის რანგში აღრეველი და ეხება ჩვენს მრეწველობას, აგარულ სფეროს და ა.შ., თურმე სისტემური რეფორმების შედეგია. ეკონომიკაზე, რომელიც ყველის და არ ჭკნება, ჩვენს წარმატებებზე დაუღალავად და აღფრთოვანებით წერენ უკრაინელი კალმონები, ლაპარაკობენ საქმიანი ადამიანები, რომლებიც, უჭკველია, ჩვენი პრეზიდენტის «წარმავისფერი მეგობრების» წარჩენები არიან. რას შეიძლება დავარქვათ «ფერადი» და ყვავილოვანი რევოლუციონების მსოფლიო სოლიდარობა, რომელიც აშკარად მხარ-

დენს ვაშინებლობის სცენარების მიხედვით. რაც, საბოლოო ჯამში, თანამედროვე მსოფლიოს დანაშაურობისა და კონფრონტაციისთვის განსხორციელებული ქაღალის მიხედვით. რაც, საბოლოო ჯამში, თანამედროვე მსოფლიოს დანაშაურობისა და კონფრონტაციისთვის განსხორციელებული ქაღალის მიხედვით.

უყურადღებოდ ვერ დაეტოვებთ იმ რეალობას, რომელიც თითოეული ჩვენგანის თვალწინ ხდება. ლაპარაკია ვალუტის გაცვლაზე.

უპირველესად, მივიწყლოთ ერთმანეთს ეროვნული ვალუტის განმტკიცება. შემდეგ მივიწყლოთ ჩვენს ფინანსების მეფეებს, რომლებიც ახერხებენ, ძალა შეუნარჩუნონ ლარს იმ შემთხვევაშიც კი, როცა ფასები ასი პროცენტით იზრდება. ეს ოპერაცია შევადაროთ დღემდე მსოფლიო ომში მეორე ფრონტის გახსნის ოპერაციას «ოვერლოდს», როცა მოკავშირეებმა თავიანთი ჯარები გადმოსხეს საფრანგეთში, ფაშისტების «ზურგში».

ანყობილად და ცენტრალიზებულად მოქმედებს მთელი ქართული საბანკო და ფინანსური გადგვილის სისტემა! პირობები თითქოს თავისუფალია, საბაზრო, მაგრამ სავალუტო რეგულირება და მანქანის განსაკუთრებულ საათებში ხდება, როცა რომელიმე საერთო ჩამრახს ჩართავს ერთ დისპეტჩერი-ნათელმხილველი. ამ დროს კი სხვა ვალუტების კურსები იცვლება რბილად და არ უშლის ცხოვრებას ადამიანებს. მხოლოდ ლარია ისეთი, რომელიც ხან ავარდებდა, ხან არანაკლები სისწრაფით ეცემა...

ესეც ჩვენი თავისებურებების, ტრაბალიზმისადმი ჩვენი მიდრეკილების იცვლება რბილად და არ უშლის ცხოვრებას ადამიანებს. მხოლოდ ლარია ისეთი, რომელიც ხან ავარდებდა, ხან არანაკლები სისწრაფით ეცემა...

ასე ყალიბდება პირობები, როცა ამერიკასთან და ევროპასთან ვაჭრობის სასათურო პირობების მიუხედავად, ადგილობრივ წარმოებას, რომელიც ძალიან თუ შეუძლებს ცოტა რამ ცუდ შეუძლოს გაილოს მომგებიანი ექსპორტისთვის. შედეგად საქსპორტო ნიშა, წარმატებების შესახებ ბაქოუქის მიუხედავად, თითქმის ცარიელია.

საბატონოლო ეროვნული სტატუსტიკური საბანკოს მონაცემებით, წლიურად იმპორტირებული ფულადი გაზრდა 2009 წლის იანვარში შეადგინა 865 მილიონი შეადგინა, იმპორტმა — 2,642 მილიარდი დოლარი. საბატონოლო უარყოფითი სავალუტო ბალანსი შეადგინა 1,177 მილიარდი, რაც 2009 წლის შედარებით პერიოდის ანალოგიურ მარეგულირება ერთი პროცენტით მიაღწია. ციფრები წლის ბოლოსთვის, რა თქმა უნდა, გაიზრდება. მაგრამ შეფარდება

ფულს ბატონად გვაქვს, გვირს, უაზროს კაპიტალიზმით, რომელიც გვინდა არააბრეშოვანი, თუ უაზროსი «ქარბაღი» იქნება. გვირს დღეს ისინი თითქმის მთლიანად იხარჯება იმ მიზნებისთვის, რომლებიც პატრონის მიერ არის განსაზღვრული

«ქართული ღვინის ექსპორტი შარშანდელთან შედარებით 25 პროცენტით გაიზარდა», — აღნიშნა მთავრობის ერთ-ერთ ბოლო სხდომაზე პრემიერმა გილაურმა. ვენდოთ გილაურს. მაგრამ ამას მოჰყვება ისეთი აბდაუბდა, რომ შეიძლება კისერი მოიტეხო.

თანამდებობის პირთა განცხადებით, აღნიშნული ზრდის 20 პროცენტი მიეძღება ზარზე მოდის, რაც თითქოს ტურისტების რაოდენობის ზრდითაა გამოწვეული. ეტყობა, რეალიზაციის ზრდას ხელს უწყობს გამრავლებული პურისჭამა რესტორნებსა და კაფეებში მიმდები მხარის ანგარიშზე, როცა თამადა სტუმრების სადღეგრძელოებს ან-

სუფლებასთან და მისი მხარდაჭერით სარგებლობს. შედეგად კი ვიღებთ დაბალი ხარისხის საექსპორტო საქონელს და მცირე შემოსავალს ბიუჯეტში. იმიტომ კი არა, რომ არ გვსურს, არამედ იმიტომ, რომ არ შეგვიძლია.

გასაგებად რომ ვთქვა, ჩვენს ბიზნესს ჯერ კიდევ არ შეუძლია, მასშტაბურად შეუტოს ამერიკისა და ევროპის საბაზრო სიმალეებს, ქართული ღვინის მალაჩი ხარისხის შესახებ პრეზიდენტის მრავალგზისი განცხადებების მიუხედავად.

სიტუაციის ტრაგიკომიზმი ის არის, მთავრობის იმავ სხდომაზე პრემიერი პირველ აგარაიკოსს რომ ავალეხს, სასწრაფოდ შეხვედეს თურქ

დაჭერილია «ცენტრის» მიერ და იქიდანვე იმართება?

კერძოდ ვინ მართავს?

სავარაუდოდ, რეაქციული ძალები, კერძოდ, კონფრონტაციის ქორეები და სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსი ოქაინის გაღმადან. ეს უკანასკნელი დღეს ასეულობით მილიარდ საბიუჯეტო დოლარს კი არა, უკვე ტრილიონით დოლარს ატრიალებს. მას თავისი შტაბიანი წარმომადგენლები ჰყავს ამერიკის ადმინისტრაციაში (ვისთანაც მეგობრობა გვაკავშირებს). ალბათ, სწორედ ამიტომ ძალაში რჩება ჩვენი საბატონო პოლიტიკა და მუხლზე დახსობილი ეკონომიკა, რომელიც წარმატებაში «სასწრაფოდ» ახ-

მუშავედ ზია-ულ-ხაკი:

ხალხს ფიქრის უფლება არ აქვს!

მან 1977 წელს თავისი მფარველის, ქვეყნის მოქმედი მმართველის წინააღმდეგ სამხედრო გადატრიალებას უხელმძღვანელა, მოქმედი ხელისუფლება დაამხო, თავისი რწმენის — ისლამის ერთ-ერთი ფუძემდებლური კანონის დარღვევით სიკვდილით დასაჯა ის, ვინც მთელი სიცოცხლის მანძილზე გზას უკვალავდა, და პაკისტანის სამხედრო ადმინისტრაციის მეთაური გახდა. მან გააანადგურა ქვეყნის კონსტიტუცია და ამით გატეხა ფიცი, რომელიც როგორც სამხედრო პირმა ამ კონსტიტუციის წინაშე დადო. მან ქვეყნის უმთავრეს კანონად შარიათი, ცხოვრების წესად კი ადამიანთა სახალხოდ წამება და სიკვდილით დასჯა აქცია.

მუშავედ ზია-ულ-ხაკი 1924 წელს ჯალანდარაბადში, ამჟამად ინდოეთის ჩრდილო-დასავლეთით მდებარე ქალაქში, დაიბადა. მამამისი გადამდგარი ოფიცერი იყო და შვილისთვისაც სამხედრო გზა არჩია. დაამთავრა რა სასწავლებელი, 1942 წელს, ზია-ულ-ხაკი ბრიტანეთის საექსპედიციო კორპუსის შემადგენლობაში მოხვდა და ბირმაში, მალაიესა და ინდონეზიაში იაპონიის ჯარის წინააღმდეგ გამართულ სამხედრო მოქმედებებში მონაწილეობდა.

ერთის მხრივ პრემიერ-მინისტრის მიმართ „ლოიალობას“ მთელი ძალით გამოხატავდა, მეორეს მხრივ კი შეთქმულების ძაფებს ხლართავდა. საბოლოოადაიანი წლების შუა პერიოდში მისი კარიერა ერთბაშად შემობრუნდა. იმ ტრიბუნალის თავმჯდომარეობისას, რომელიც 1973 წლის ანტი-სახელისუფლო სამხედრო შეთქმულების საქმეს განიხილავდა, ზია-ულ-ხაკმა სამხედრო ძალების დეპოლიტიზაციის მწვავე გულშემმატიკვირად წარმოაჩინა თავისი მხრივ პრემიერ-მინისტრის მიმართ „ლოიალობას“ მთელი ძალით გამოხატავდა, მეორეს მხრივ კი შეთქმულების ძაფებს ხლართავდა.

დაწყვეტილებათა გადახედვის უფლება ჩამოართვა. სამოქალაქო თანამდებობების ნიშნების აღორძინება დაიწყო. უმეტესობა სამხედრო პირებს ჩაბარდა, ყველა, ვისაც რაიმე პრეტენზია ჰქონდა ადმინისტრაციის საშინაო ან საგარეო პოლიტიკის მიმართ, შინა პარტიზონში აღმოჩნდა.

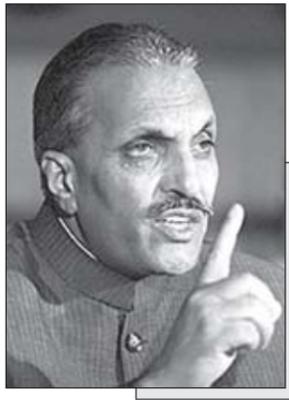
ღვთისმშობიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო. სახალხო გაროზგვა, ქურდისათვის ხელის მოკვეთა და მისთანანი თავიდან სასაცხლოდაც კი ჩანდა. ევროპაში განათლებამიღებული არისტოკრატი ბხუტოს შემდეგ, რომელიც თავდაჯერებული და ღირსეული ფიგურა იყო როგორც გაეროს ტრიბუნალზე, ასევე პაკისტანის მიყრუებული რაიონების მიხსნებზე, ზია-ულ-ხაკი აბსოლუტურად შემთხვევით და სასაცილო პერსონად აღიქმებოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ ეს შემთხვევითი ადამიანი ფილიუსუფლების არაერთ კრიზისს დაძლევა, ქვეყნის შედარებით სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდას მიაღწევდა და მმართველისმომიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო.

მაგრამ ზია ცდილობდა, ხალხი აჯანყებამდე არ მიეყვანა და რეგულარულად ატარებდა ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს, ხვდებოდა სტუდენტებს, მუშებს, გლეხებს, რელიგიურ მოღვაწეებს. ცხადია, ეს ყველაფერი ცალსახად დეკორაციული ხასიათისა იყო, მაგრამ არც თუ ცოტა ადამიანს ქვეყნის მართვაში მონაწილეობის ილუზია უჩნდებოდა.

ნეთს, რომლისგანაც მნიშვნელოვანი დახმარება შეიარაღების განახლებისას მიიღო. 1979 წლის დასასრულს, 1983 წლის აგვისტო-ოქტომბერსა და 1986 წლის აგვისტო-სექტემბერში სოციალური პროტესტის სახიფათო ამოფრქვევები ჩაახშო და უკვე 1986 წლისათვის მის რეჟიმს ლამის მუდმივობის გარანტია ჰქონდა — არა მხოლოდ მომხრეები, არამედ მტრებიც გენერალს აღიარებდნენ ვირტუოზო პოლიტიკოსად, რომელიც ნებისმიერი კრიზისიდან კიდევ უფრო გაძლიერებული გამოდიოდა.

1984 წელს ისლამიზაციის პოლიტიკისადმი დამოკიდებულების დასადაგენად რეფორმულში ჩაატარა. საკითხის დადებითად გადაწყვეტა მისი, როგორც პრეზიდენტის, უფლებამოსილების ხუთი წლით გახანგრძლივებას ნიშნავდა. მანდატის უპრობლემოდ გაგრძელების შემდეგ კი, როგორც იქნა, გარისკა საპარლამენტო არჩევნების ჩატარება. მისმა ოპონენტებმა კანდიდატების წარდგენაზე უარი განაცხადეს და ამომრჩევლებს ბოიკოტისაკენ მოუწოდეს, მაგრამ ამით მხოლოდ საქმე გათრევიდა სამხედრო ადმინისტრაციის. ახლადარჩეულმა პარლამენტმა კონსტიტუციის მერვე შესწორება დაამტკიცა, რითაც სამხედრო ადმინისტრაციის 1977-1985 წლების ქმედებები სასამართლო გასაჩივრებას არ ექვემდებარებოდა. მხოლოდ ამის შემდეგ, 1985 წლის 30 დეკემბერს, ზია-ულ-ხაკმა ძველსავე სამხედრო მდგომარეობა გააუქმა, მაგრამ აბსოლუტურად ცხადი მიზნებით, რომ ეს მსოფლიო სიმართლეა ატიპი იყო და არა ცხოვრების წესის რამენაირად შეცვლის საფუძველი.

1947 წელს ბრიტანეთი იძულებული გახდა, ინდოეთისათვის დამოუკიდებლობა მიეცა, მაგრამ ოკუპანტებმა, რომლებიც მოსახლეობის ორი ძირითადი რელიგიური კუთვნილების — ინდუსებისა და მუსლიმანების დაპირისპირებით სარგებლობდნენ, ქვეყანა საბოლოოდ გახსლირეს ორად. ინდოეთი და პაკისტანი განცალკევდა. განმთავისუფლებულ მოძრაობაში ზია-ულ-ხაკი არ მონაწილეობდა — მის ინტელისუფლების მმართველობა ძალიანაც მოსწონდა და როგორც მეგობრებს სწერდა, თვლიდა, რომ „მხოლოდ თეთრკანიანი ადამიანის გონებას და დასავლეთის ტექნიკას შეუძლია აღმოსავლეთში წესრიგის დამყარება“.

დასაწყვილებათა გადახედვის უფლება ჩამოართვა. სამოქალაქო თანამდებობების ნიშნების აღორძინება დაიწყო. უმეტესობა სამხედრო პირებს ჩაბარდა, ყველა, ვისაც რაიმე პრეტენზია ჰქონდა ადმინისტრაციის საშინაო ან საგარეო პოლიტიკის მიმართ, შინა პარტიზონში აღმოჩნდა.

ღვთისმშობიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო. სახალხო გაროზგვა, ქურდისათვის ხელის მოკვეთა და მისთანანი თავიდან სასაცხლოდაც კი ჩანდა. ევროპაში განათლებამიღებული არისტოკრატი ბხუტოს შემდეგ, რომელიც თავდაჯერებული და ღირსეული ფიგურა იყო როგორც გაეროს ტრიბუნალზე, ასევე პაკისტანის მიყრუებული რაიონების მიხსნებზე, ზია-ულ-ხაკი აბსოლუტურად შემთხვევით და სასაცილო პერსონად აღიქმებოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ ეს შემთხვევითი ადამიანი ფილიუსუფლების არაერთ კრიზისს დაძლევა, ქვეყნის შედარებით სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდას მიაღწევდა და მმართველისმომიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო.

მაგრამ ზია ცდილობდა, ხალხი აჯანყებამდე არ მიეყვანა და რეგულარულად ატარებდა ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს, ხვდებოდა სტუდენტებს, მუშებს, გლეხებს, რელიგიურ მოღვაწეებს. ცხადია, ეს ყველაფერი ცალსახად დეკორაციული ხასიათისა იყო, მაგრამ არც თუ ცოტა ადამიანს ქვეყნის მართვაში მონაწილეობის ილუზია უჩნდებოდა.

ნეთს, რომლისგანაც მნიშვნელოვანი დახმარება შეიარაღების განახლებისას მიიღო. 1979 წლის დასასრულს, 1983 წლის აგვისტო-ოქტომბერსა და 1986 წლის აგვისტო-სექტემბერში სოციალური პროტესტის სახიფათო ამოფრქვევები ჩაახშო და უკვე 1986 წლისათვის მის რეჟიმს ლამის მუდმივობის გარანტია ჰქონდა — არა მხოლოდ მომხრეები, არამედ მტრებიც გენერალს აღიარებდნენ ვირტუოზო პოლიტიკოსად, რომელიც ნებისმიერი კრიზისიდან კიდევ უფრო გაძლიერებული გამოდიოდა.

ზია-ულ-ხაკმა, როგორც მსოფლიოს ისლამის ერთგულსა და უფლებების დამცველს, ისლამის ერთ-ერთი უმთავრესი პრინციპი დაარსა — თავისი კეთილსინდისიერი სიკვდილით დასაჯა

1955 წელს კვეტაში საშტაბო კოლეჯი დაამთავრა და მოგვიანებით, უკვე მაიორის წოდებით, ორჯერ იმყოფებოდა აშშ-ში საშტაბო ოფიცრების კურსებზე. ინგლისის კარავის მნიშვნელობას, ამერიკაზე უნდა მოეახდინოთ ორიენტირება“, — ამბობდა მაიორი ზია და უკვე მაშინ ფიქრობდა არა მხოლოდ სამხედრო, არამედ პოლიტიკურ კარიერაზეც. უემსაკო, კეთილსინდისიერი და ოდნავ შეზღუდული შესაძლებლობების მებრძოლის ნიღაბქვეშ იმალებოდა ნამდვილად მოხერხებული სტრატეგი, რომელიც ცდილობდა, დიპლომატიასა და პოლიტიკურ ბრძოლაშიც სამხედრო ტაქტიკა გამოეყენებინა. პაკისტანში მომხდარი მრავალრიცხოვანი სამხედრო გადატრიალებათა მისთვის არც თუ მარტივად გამოეყენებინა.

ვი და შედეგიც უმაღლილო — მასზე ზემდგომი რამდენიმე გენერლის გვერდის ავლით 1976 წლის მარტში სახმელეთო ჯარების შტაბის ხელმძღვანელად დაინიშნა. აქედან პოლიტიკურ ოლიმპამდეც სულ ცოტადა იყო დარჩენილი — ბხუტოს ჩამოშორება. ბხუტომ, რომელმაც მისთვის მინდობა უნდა ამაში, ახლა მისთვის მინდობა უნდა ამაში.

გადატრიალების შემდეგ ყოფილი პრემიერ-მინისტრი ბხუტო ძალაუფლების ბოროტად გამოყენებისა და პოლიტიკური მოწინააღმდეგის ფიზიკური განადგურების ბრალდებაებით დააპატიმრეს. ზია ყველანაირად ეცადა, რომ მისთვის სასიკვდილო განაჩენი გამოეთქანათ და 1979 წლის აპრილში სასამართლოს სასიკვდილო განაჩენი სისრულეში მოიყვანეს — ბხუტო ჩამოაჩრჩეს. მაშინ გაზეთ „ნიუ-იორკ თაიმსში“ პაკისტანელი ჟურნალისტი ე. ახმადი წერდა, რომ ზია-ულ-ხაკმა, რომელიც მსოფლიოს ისლამის ერთგულსა და ფიცებზე და დამბოვდა — სათავეში ჩაუდგა თავისი მფარველის საწინააღმდეგო შეთქმულების და დაამხო კიდევ.

ღვთისმშობიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო. სახალხო გაროზგვა, ქურდისათვის ხელის მოკვეთა და მისთანანი თავიდან სასაცხლოდაც კი ჩანდა. ევროპაში განათლებამიღებული არისტოკრატი ბხუტოს შემდეგ, რომელიც თავდაჯერებული და ღირსეული ფიგურა იყო როგორც გაეროს ტრიბუნალზე, ასევე პაკისტანის მიყრუებული რაიონების მიხსნებზე, ზია-ულ-ხაკი აბსოლუტურად შემთხვევით და სასაცილო პერსონად აღიქმებოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ ეს შემთხვევითი ადამიანი ფილიუსუფლების არაერთ კრიზისს დაძლევა, ქვეყნის შედარებით სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდას მიაღწევდა და მმართველისმომიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო.

მაგრამ ზია ცდილობდა, ხალხი აჯანყებამდე არ მიეყვანა და რეგულარულად ატარებდა ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს, ხვდებოდა სტუდენტებს, მუშებს, გლეხებს, რელიგიურ მოღვაწეებს. ცხადია, ეს ყველაფერი ცალსახად დეკორაციული ხასიათისა იყო, მაგრამ არც თუ ცოტა ადამიანს ქვეყნის მართვაში მონაწილეობის ილუზია უჩნდებოდა.

ნეთს, რომლისგანაც მნიშვნელოვანი დახმარება შეიარაღების განახლებისას მიიღო. 1979 წლის დასასრულს, 1983 წლის აგვისტო-ოქტომბერსა და 1986 წლის აგვისტო-სექტემბერში სოციალური პროტესტის სახიფათო ამოფრქვევები ჩაახშო და უკვე 1986 წლისათვის მის რეჟიმს ლამის მუდმივობის გარანტია ჰქონდა — არა მხოლოდ მომხრეები, არამედ მტრებიც გენერალს აღიარებდნენ ვირტუოზო პოლიტიკოსად, რომელიც ნებისმიერი კრიზისიდან კიდევ უფრო გაძლიერებული გამოდიოდა.

1964 წელს პოდპოდკოვნიკის წოდება მიანიჭეს და კვეტას პროვინციაში შტაბის ინსტრუქტორად გამაინესეს. 1966-1968 წლებში ჯავშანსატანკო დივიზიის ხელმძღვანელობდა, სამსახურებრივ კიბეზე აღმასვლას განაგრძობდა და ეშპსკურად მოქმედებდა —

შესაფერისი მომენტი 1977 წლის ზაფხულში დადგა. წინასწარჩევი პერიოდში სახელისუფლო და ოპოზიციური პარტიებს შორის მწვავე დაპირისპირებაში ქვეყანაში მდგომარეობის დესტაბილიზაცია განაპირობა. მოწინააღმდეგეები ბხუტოს არჩევნების შედეგების გაყალბებაში ადანაშაულებდნენ და ზია-ულ-ხაკმაც სწორედ ამით ისარგებლა — სათავეში ჩაუდგა თავისი მფარველის საწინააღმდეგო შეთქმულების და დაამხო კიდევ.

გადატრიალების შემდეგ ყოფილი პრემიერ-მინისტრი ბხუტო ძალაუფლების ბოროტად გამოყენებისა და პოლიტიკური მოწინააღმდეგის ფიზიკური განადგურების ბრალდებაებით დააპატიმრეს. ზია ყველანაირად ეცადა, რომ მისთვის სასიკვდილო განაჩენი გამოეთქანათ და 1979 წლის აპრილში სასამართლოს სასიკვდილო განაჩენი სისრულეში მოიყვანეს — ბხუტო ჩამოაჩრჩეს. მაშინ გაზეთ „ნიუ-იორკ თაიმსში“ პაკისტანელი ჟურნალისტი ე. ახმადი წერდა, რომ ზია-ულ-ხაკმა, რომელიც მსოფლიოს ისლამის ერთგულსა და ფიცებზე და დამბოვდა — სათავეში ჩაუდგა თავისი მფარველის საწინააღმდეგო შეთქმულების და დაამხო კიდევ.

ღვთისმშობიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო. სახალხო გაროზგვა, ქურდისათვის ხელის მოკვეთა და მისთანანი თავიდან სასაცხლოდაც კი ჩანდა. ევროპაში განათლებამიღებული არისტოკრატი ბხუტოს შემდეგ, რომელიც თავდაჯერებული და ღირსეული ფიგურა იყო როგორც გაეროს ტრიბუნალზე, ასევე პაკისტანის მიყრუებული რაიონების მიხსნებზე, ზია-ულ-ხაკი აბსოლუტურად შემთხვევით და სასაცილო პერსონად აღიქმებოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ ეს შემთხვევითი ადამიანი ფილიუსუფლების არაერთ კრიზისს დაძლევა, ქვეყნის შედარებით სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდას მიაღწევდა და მმართველისმომიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო.

მაგრამ ზია ცდილობდა, ხალხი აჯანყებამდე არ მიეყვანა და რეგულარულად ატარებდა ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს, ხვდებოდა სტუდენტებს, მუშებს, გლეხებს, რელიგიურ მოღვაწეებს. ცხადია, ეს ყველაფერი ცალსახად დეკორაციული ხასიათისა იყო, მაგრამ არც თუ ცოტა ადამიანს ქვეყნის მართვაში მონაწილეობის ილუზია უჩნდებოდა.

ნეთს, რომლისგანაც მნიშვნელოვანი დახმარება შეიარაღების განახლებისას მიიღო. 1979 წლის დასასრულს, 1983 წლის აგვისტო-ოქტომბერსა და 1986 წლის აგვისტო-სექტემბერში სოციალური პროტესტის სახიფათო ამოფრქვევები ჩაახშო და უკვე 1986 წლისათვის მის რეჟიმს ლამის მუდმივობის გარანტია ჰქონდა — არა მხოლოდ მომხრეები, არამედ მტრებიც გენერალს აღიარებდნენ ვირტუოზო პოლიტიკოსად, რომელიც ნებისმიერი კრიზისიდან კიდევ უფრო გაძლიერებული გამოდიოდა.

1964 წელს პოდპოდკოვნიკის წოდება მიანიჭეს და კვეტას პროვინციაში შტაბის ინსტრუქტორად გამაინესეს. 1966-1968 წლებში ჯავშანსატანკო დივიზიის ხელმძღვანელობდა, სამსახურებრივ კიბეზე აღმასვლას განაგრძობდა და ეშპსკურად მოქმედებდა —

შესაფერისი მომენტი 1977 წლის ზაფხულში დადგა. წინასწარჩევი პერიოდში სახელისუფლო და ოპოზიციური პარტიებს შორის მწვავე დაპირისპირებაში ქვეყანაში მდგომარეობის დესტაბილიზაცია განაპირობა. მოწინააღმდეგეები ბხუტოს არჩევნების შედეგების გაყალბებაში ადანაშაულებდნენ და ზია-ულ-ხაკმაც სწორედ ამით ისარგებლა — სათავეში ჩაუდგა თავისი მფარველის საწინააღმდეგო შეთქმულების და დაამხო კიდევ.

გადატრიალების შემდეგ ყოფილი პრემიერ-მინისტრი ბხუტო ძალაუფლების ბოროტად გამოყენებისა და პოლიტიკური მოწინააღმდეგის ფიზიკური განადგურების ბრალდებაებით დააპატიმრეს. ზია ყველანაირად ეცადა, რომ მისთვის სასიკვდილო განაჩენი გამოეთქანათ და 1979 წლის აპრილში სასამართლოს სასიკვდილო განაჩენი სისრულეში მოიყვანეს — ბხუტო ჩამოაჩრჩეს. მაშინ გაზეთ „ნიუ-იორკ თაიმსში“ პაკისტანელი ჟურნალისტი ე. ახმადი წერდა, რომ ზია-ულ-ხაკმა, რომელიც მსოფლიოს ისლამის ერთგულსა და ფიცებზე და დამბოვდა — სათავეში ჩაუდგა თავისი მფარველის საწინააღმდეგო შეთქმულების და დაამხო კიდევ.

ღვთისმშობიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო. სახალხო გაროზგვა, ქურდისათვის ხელის მოკვეთა და მისთანანი თავიდან სასაცხლოდაც კი ჩანდა. ევროპაში განათლებამიღებული არისტოკრატი ბხუტოს შემდეგ, რომელიც თავდაჯერებული და ღირსეული ფიგურა იყო როგორც გაეროს ტრიბუნალზე, ასევე პაკისტანის მიყრუებული რაიონების მიხსნებზე, ზია-ულ-ხაკი აბსოლუტურად შემთხვევით და სასაცილო პერსონად აღიქმებოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ ეს შემთხვევითი ადამიანი ფილიუსუფლების არაერთ კრიზისს დაძლევა, ქვეყნის შედარებით სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდას მიაღწევდა და მმართველისმომიშმა გენერალმა, პირველ რიგში, შარიათის კანონების აღორძინება დაიწყო.

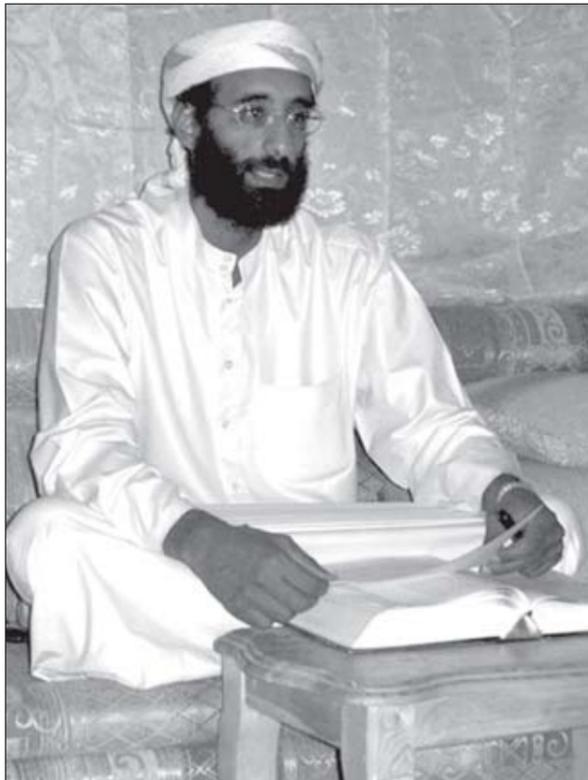
მაგრამ ზია ცდილობდა, ხალხი აჯანყებამდე არ მიეყვანა და რეგულარულად ატარებდა ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს, ხვდებოდა სტუდენტებს, მუშებს, გლეხებს, რელიგიურ მოღვაწეებს. ცხადია, ეს ყველაფერი ცალსახად დეკორაციული ხასიათისა იყო, მაგრამ არც თუ ცოტა ადამიანს ქვეყნის მართვაში მონაწილეობის ილუზია უჩნდებოდა.

ნეთს, რომლისგანაც მნიშვნელოვანი დახმარება შეიარაღების განახლებისას მიიღო. 1979 წლის დასასრულს, 1983 წლის აგვისტო-ოქტომბერსა და 1986 წლის აგვისტო-სექტემბერში სოციალური პროტესტის სახიფათო ამოფრქვევები ჩაახშო და უკვე 1986 წლისათვის მის რეჟიმს ლამის მუდმივობის გარანტია ჰქონდა — არა მხოლოდ მომხრეები, არამედ მტრებიც გენერალს აღიარებდნენ ვირტუოზო პოლიტიკოსად, რომელიც ნებისმიერი კრიზისიდან კიდევ უფრო გაძლიერებული გამოდიოდა.

ანვარ ალ-ავლაჰი — ახალი «№1 ტერორისტი»

თანამედროვე მსოფლიოს „№1 ტერორისტის“, „დედადინაზე ბოროტების განსახიერების“ ახალი სახელის დამახსოვრება მოუწევს. მან ეს ნოდება უსამა ბენ ლადენისგან მემკვიდრეობით რამდენიმე დღის წინათ მიიღო, მას შემდეგ, რაც ამერიკის სპეცსამსახურებმა ყველაზე საშიშ ტერორისტთა ახალი სია შეადგინეს. სპეციალისტების შეფასებით, ალ-ავლაჰი ამ ეტაპზე უფრო მეტ საფრთხეს წარმოადგენს კაცობრიობისთვის, ვიდრე ბენ ლადენი. და რაოდენ უცნაურიც უნდა იყოს, ახალი „№1“ წარმომობით იემენელი ამერიკელია.

კი წინაპრების სამშობლოში — იემენში გაემგზავრა. 2004 წელს მსოფლიოს მეორედ მიეცა შანსი, თავიდან აეცილებინა დღევანდელი თავისტიკილი — ალ-ავლაჰი იემენში დაკავდეს და ამჟამად ქვეყნის ციხეში თითქმის ერთი წელი გაატარებინეს, მაგრამ ტერორიზმში მისი დადანიშნულება მაინც ვერ მოახერხეს და კვლავ გაათავისუფლეს.

39 წლის ანვარ ალ-ავლაჰი პირველ ადგილზეა აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს მიერ შედგენილი იმ პირთა სიაში, რომლებიც ტერორისტული საქმიანობის გამო იძებნებიან და დაუყოვნებლივ განადგურებას ექვემდებარებიან. აქამდე მსგავს სიებს სათავეში მუდამ ბენ ლადენი ედგა. დღეს კი ალ-ავლაჰი ყველაზე ცნობილი რადიკალი ისლამისტი, რომელიც ტერორიზმის პროპაგანდისა და დასავლეთთან საბრძოლველად ფანატიკოსების მოზილიზებისთვის ყველაზე აქტიურად იყენებს ინტერნეტსა და ვიდეოტექნიკას. მხოლოდ პოპულარულ ქსელ YouTube-ზე ბოლო დრომდე ალ-ავლაჰის ლექციების 1900 ვიდეორგოლი იდო. ამ რგოლებში კი ძალზე ხშირად ისმის შემდეგი მოწოდებები: „მიმართეთ აშშ-ის ყველა მუსლიმანს, რა სინდისი გაქვითი უფლებას, მშვიდობიანად იტყვიან, რომ აშშ-ის 11 სექტემბრის ტერაქტების სამონაწილესთან კავშირის გამო ალ-ავლაჰის განადგურების სანქცია გასცა. ამერიკის სპეცსამსახურების ინფორმაციით, მას კავშირი ჰქონდა ნიგერიელ უმარ ფარუკ აბდულმუტალაბთანაც, რომელიც 2009 წლის 25 დეკემბერს ამსტერდამ-დეტროიტის რეისის თვითმფრინავის აფეთქებას ცდილობდა.

ის პროპაგანდისტული ლექციების მეშვეობით ექსტრემისტთა რიგებში ევროპელი და ამერიკელი ახალგაზრდების ჩათრევას ცდილობს. თითქმის ყველა ტერორისტის, ვინც ბოლო დროს დასავლეთის ქვეყნებში ტერორისტულ საქმიანობას აწარმოებდა ან რაიმე მსგავსს თუნდაც ნარკოტიკებისა და ანტი-ავლაჰის მხარეზე მითითებით ან მისი ჩანაწერების ვიდეოკასეტების არსენალი აღმოაჩნდა. მისი ვიდეოჩანაწერები მეჩეთებში, დიდი ხანია, ვრცელდება. ამდენად, ვიდრე „მსოფლიოს №1 ტერორისტი“ გახდებოდა, დიდი ხნით ადრე იყო ალ-ქაიდას პირველი იდეოლოგი და გადამბირებელი.

უაჰაჰი ვიდეორგოლი, რომელიც მან ინტერნეტში ტერორიზმის პროპაგანდის მიზნით განათავსა, გაჯარაჰულია აშშ-ის უსამარტო პირისგან დასავლეთის მოსახლეობისთვის

რეწველო საქმიანობა კი საერთოდ არ აინტერესებდა. მიუხედავად ამისა, ამერიკის ელიტური უნივერსიტეტები დაამთავრა და რელიგიის შესწავლა მექასა და მედინაში საერთო გაკვეთილებზე დაიწყო. შემდეგ დადიოდა შეიხ უსაიმინის საერთო გაკვეთილებზეც, გარდა ამისა, გაიარა სწავლება არაერთ იმამსა და შეიხთან, რომლებმაც იჯაზა (მონუმენტის გადაცემა) მისცეს. დიდხანს სწავლობდა, ცხოვრობდა და ყველგან თან დაჰყვებოდა შეიხ ჰასან ალ-ახდალას.

2002 წელს იემენის იმანის უნივერსიტეტის ადმინისტრაციისაგან მიიღო ნებართვა, დასწრებოდა ნებისმიერი დონის ნებისმიერი კლასის ლექციებს, რის შედეგადაც დიდი სარგებელი მიიღო უნივერსიტეტის რექტორის შეიხ აბდულ მადჯადა აზ-ზინდანისაგან.

მისი შობლიური ენა ინგლისურია და სწორედ მისი ინტერნეტაქტივობის მიხედვით დაასკვნეს ამერიკის სპეცსამსახურებმა, რომ ალ-ავლაჰი ბევრად უფრო საშიშია, ვიდრე სადღაც ავღანეთისა და პაკისტანის საზღვარზე მდებარე რომელიმე გამოქვეყნებული დამალული ბანდანი, რომელიც დროდადრო „მორალურად მოძველებული“ ვიდეოგაზინეტებში ახსენებს მსოფლიოს საკუთარ არსებობას. ალ-ავლაჰი კი სულ სხვა თემაა. ის მიმდინარე მოვლენებზე უსწრაფესად რეაგირებს და განსახორციელებელი ტერაქტების შესახებ ინფორმაციას შემსრულებლებს საკმაოდ სწრაფად და ეფექტურად აწვდის.

გარდა ზემოხსენებულისა და კიდევ არაერთი იჯაზისა, აქვს ყურანის, ხადისის, ტაფსირის, ფიქხის, უსულ ფიქხის იჯაზებიც. ის ჯერ კიდევ ძალიან ახალგაზრდა, 1990-იანი წლების შუა პერიოდიდან გახდა რადიკალური ისლამის მიმდევარი და კოლორადოს შტატის ორი ქალაქის — სან-დიეგოსა და ფორტ-კოლინზის მეჩეთებში თავის იდეების ქადაგებას დაიწყო.

2001 წელს ალ-ავლაჰი ვირჯინიის შტატის ქალაქ გრეიტ-ფოლსში მდებარე მეჩეთის იმამი იყო. მას შემდეგ, რაც განაცხადა, რომ 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერაქტებს მიესალმებოდა, მისი კვლავ დაინტერესდნენ გამოძიების ფედერალური ბიურო და ამჟამად ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოც. დაინტერესდნენ, მაგრამ უფრო წინ საქმე არც ამჯერად წასულა, 2002 წელს კი რადიკალური მოძღვარი ამერიკიდან გაემგზავრა.

ერთი წლის შემდეგ ის ირაკში იმყოფებოდა და სხვა რადიკალ ისლამისტებთან ერთად ქვეყნის ოკუპანტ ამერიკულ ჯარს ებრძოდა. ამის შემდეგ

ბიოგრაფია აქვს, ვიდრე ბენ ლადენს, რომელმაც განათლება ლონდონში მიიღო, „არსენალის“ საფეხბურთო გუნდის გულშემატიკარი გახდა, 1980-იან წლებში კი მჭიდრო ურთიერთობა ჰქონდა აშშ-ის სპეცსამსახურებთან. მსგავს საეჭვო გვერდებს ალ-ავლაჰის ბიოგრაფიაში ვერავინ მიიჩნევს. ამდენად, „ჩაქინდა-ბული უარსული“ ბან ლადენი, ტერორიზმის თვალსაზრისით და ანტიტერორისტების ბულის ბასა-ნეთთან, მასზე ბევრად უფრო დახვეწილმა და უნაყოფო პირსონამ ჩანანა-ცემა.

67-გვერდიან ურსულად დატარებულ ანვარ ალ-ავლაჰის, «როგორ უნდა დააგზავო ბოგბი დადაჰანის საზარეულოში»

რაქტის შემსრულებელთაგან ორი მფრინავი, რომლებმაც საერთაშორისო საფრთხე ცენტრის შენობისაკენ აიღეს გეზი, ვირჯინიის შტატის იმ მეჩეთში ლოცულობდა, სადაც იმამი ალ-ავლაჰი გახლდათ. დაახლოებით ორი თვის წინათ ალ-ქაიდამ გადაწყვიტა, უურნალისტიკით დაკავებული და დადანიშნულება მაინც ვერ მოახერხეს და კვლავ გაათავისუფლეს.

ამის შემდეგ ალ-ავლაჰი მხოლოდ ლეგენდები ისმის. ხანდახან ირწმუნებიან, რომ ის ისევ იემენშია და თითქმის ნახეს კიდევაც. ზოგიერთის მტკიცებით — სომალში იმალეზა, ზოგ კი ბრიტანეთშიც უნახავს. გასული წლის ბოლოს იემენის სპეცსამსახურებმა ზარ-ზეიმით აცნობეს მსოფლიოს, რომ ალ-ავლაჰი ლიკვიდირებულია, მაგრამ, როგორც შემდგომ გაირკვა, ის, ვისი ლიკვიდირებაც იემენის სპეცსამსახურებმა განახორციელეს, ალ-ავლაჰი არ იყო. გარდა ამისა, ალ-ავლაჰს, როგორც რადიკალ ისლამისტს, გაცილებით „სუფთა“ ბოლო დროს ალ-ავლაჰის სახელთან დაკავშირებით სკანდალი მაშინ მოხდა, როდესაც აშშ-ის იუსტიციის სამინისტრომ ამერიკის სასამართლო სისტემისაგან კატეგორიულად მოითხოვა, არ განიხილონ მსოფლიოს ახალი №1 ტერორისტის, ალ-ქაიდას მთავარი იდეოლოგის — ანვარ ალ-ავლაჰის სარჩელი. მოსარჩელის აზრით, ამ სასამართლოზე მოპასუხებულად აშშ-ის თავდაცვის სამინისტრო, ცენტრალური სადაზვერვო დეპარტამენტი და პრეზიდენტი ბარაკ ობამა უნდა წარსდგნენ. სარჩელი ალ-ავლაჰის მამის სახელით ვაშინგტონის საოლქო სასამართლოში აღმასრულებელ ხელისუფლებას აუკრძალოს სასიკვდილო იარაღის გამოყენება საბრძოლო მოქმედებების ზონის მიღმა აშშ-ის იმ მოქალაქეების წინააღმდეგ, რომლებიც მონიშნულნი არ არიან მხარეს იბრძვიან.

ჩაძირული და გადარჩენილი ქვლები

თრიალეთი

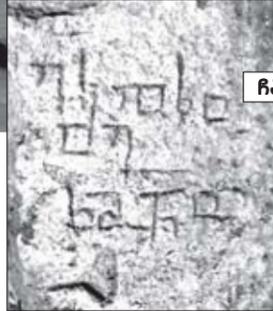
თუ წინა მოგზაურობის დროს თრიალეთში ქციის ხრამიდან შევედით, ამჯერად ალგეთის ხეობიდან ვცადოთ ბედი. აქედან ორი გზა მიემართება: ერთი — კლდეკარიდან (იგი ადრე უმთავრესი გზა იყო, ახლა კი მხოლოდ ტურისტული ბილიკია), მეორე — გონხარიდან, რომელიც თრიალეთთან და ჯავახეთთან დამაკავშირებელ უმთავრეს საავტომობილო ტრასად ყალიბდება.

ფაქტობრივად, თრიალეთი სწორედ გონხარიდან იწყება. აქ არსებული ტაძრის ბალაგრის წარწერაში თრიალეთის მფლობელი ოჯახის — ბალავაშვილის სახელგანთქცილი: ლიპარიტ IV, მისი ძე — რატი და შვილიშვილი ივანე (იხ. ვაზ. „საქართველო და მსოფლიო“ 2009 წ. №31 გვ. 26).

ბალავარი შეიძლება ყოფილიყო ახლანდელი ეკლესიის ჩრდილოეთ კედელში ჩასმული ვეება ქვა. მას, იოლი დასაშვებია, მეორე მხარეს რაიმე ნიშანი ან, სულაც, წარწერა ჰქონდეს. ზევით მოტანილ წარწერის ტექსტში ნახსენებია ლიპარიტ ერისთავთ-ერისთავი რომ ჩვენთვის უკვე კარგად ნაცნობი ლიპარიტ IV ბალავაშვილი, ამაში სულ მალე დავრწმუნდებით.

ჩაძირული ქვლინა და მისი წარწერა

ახალიკთან სიახლოვესა და ბარათაშვილთა ყოფილ მამულს ასახელებს.

ახალი (ძველი აღარ არსებობს) შიპიაკის ზედა უბანში, ანუ იგივე ბარათაშვილთა მამულში, მდგარი ის საყდარი, რომელსაც იმერის პარალელურად ახსენებს ექვთიმე თაყაიშვილი, თითქმის, სრულად დანგრეულია, მაგრამ წარწერები მაინც გადარჩენილია. არადა, თუ დასავლეთ სარკმლის შემორჩენილი საპირის ნაშთით ვიმჯღელებთ, იგი საკმაოდ მოხდენილი უნდა ყოფილიყო. სწორედ ამ საპირეს შემოუნახავს ტაძრის ერთ-ერთი წარწერა: „ქ. შეინყალე ბათურაი და ივანე — ძმაი მისი და მამაი მათი ვაბრიელ ხუცესი“. მთავარი წარწერა ბალავარზეა ამოკო-

ლი ტაძრების ბედიც დაინტერესებს. ისინი დღეს აღარ არსებობენ, რადგან ნალკის წყალსაცავმა დაფარა. მათ შესახებ მომდევნო მოგზაურობისას ვისაუბრებთ, ახლა კი დროა ნალკაში შევიდეთ.

დღევანდელ ნალკას ადრე ეძინო რქმევი.

აქ, ძველი ქვის ხიდის ხიბინჯებზე, არათუ ექვთიმე თაყაიშვილის დროს, არამედ უახლოეს წარსულშიც, თურმე, მწარწერა ჩანდა. ეს იმას ნიშნავს, რომ რუს სამხედროებს ხიდის მშენებლობაში რომელიც დანგრეული ეკლესიის თლილი, წარწერებიანი ქვები გამოუყენებიათ. წმინდა ექვთიმეს ვარაუდით, ეს ყოფილი ნალკის, ანუ ამჟამინდელი გუზნიაყალის, საკათედრო, გუმბათიანი ტაძრის ქვები უნდა იყოს. აი მათი ტექსტები:

1) „სახელითა ღვთისათა მუ მირიან თარხონის ძემან ალვაშენე და ღირს ვიქმენ წმიდაი ესე ეკლესიაი, საყოფელი წმიდისა დემეტრე მოწამისაი, სალოცავად, აცოცხლენ ღმერთმან სიგრძესა შინა ჟამთას ბაგრატ მეფეთამეფე სევასტოსი. ამინ“.

2) „მამად-მთავარი წურწყაბელი ერისთავი გრიგოლ... ..ლს მირიანის მშობელთა სასუფეველსა სულ...“

როგორც ჩანს, ორივე წარწერა დღესაც ადგილზეა, ოღონდ მილამულია და არ ჩანს. ჩვენ მხოლოდ ჩუქურთმის და ერთი-ორი თავდაყირა ჩადგმული ქვის ნახვა შევძელით, რომლის ტექსტი იმთავითე ვერ იკითხებოდა.

მილამული წარწერის ტექსტი იმას გვეუბნება, რომ წმ. დემეტრეს სახელზე აგებული ეკლესიის აგების დროს კლდეკარის ერისთავთა ინსურადგან ისინი აქ არ ჩანან. და მართლაც, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ბაგრატ IV-მ სევასტოსობა 1059 წელს მიიღო, ამ დროისათვის კლდეკა-

რის მკვრობელი ერისთავთ-ერისთავი ლიპარიტ IV დამარცხებული და თრიალეთიდან ნასულია. შესაძლოა, მის ნაცვლად, თრიალეთს სწორედ ის მირიან თარხონის ძე განაგებდა, რომელსაც არა მარტო ძველი ნალკის ეს ტაძარი აუგია, არამედ, მანამდე, ატენის ხეობაშიც გამოუჩენია თავი ვერეს საყდრის ხელახალი აღშენებით.

რაკი ძველ ნალკაზე (ამჟამინდელი გუზნიაყალა) ჩამოვარდა სიტყვა, იმასაც ვიტყვით, რომ იგი თანამედროვე ნალკიდან (ძველი ეძინო) დასავლეთით მდებარეობს და მისი ერთ-ერთი ტაძარი წყალსაცავშია ჩაძირული და ზამთრობით, წყლის დონის დაწვევასთან ერთად, მთელი ტანით „ამოყვინთავს“ ხოლმე. ნალკის მამათა მონასტრის ილუმენი დავით დავითაშვილი და ბარეთის ეკლესიის მღვდელი თორნიკე ნაცვლიშვილი შარშან, მრევლთან ერთად, წყალში შევიდნენ, ჩაძირული ეკლესია დაათვალიერეს და ერთი წარწერის ფრაგმენტის ფოტო, რომელიც დავით გოცირიძეს გადაუღია, პალეოგრაფ ვალერიან სილოგავას გადაეცემა. მან ტექსტი ასე წაიკითხა:

„წმიდაო ეკლესიაო, შეინყალე ცოდვილი სვიმეონ“.

ადრინდელი ნალკის სიძველეებიდან ასევე შემორჩენილია დიდი ქვაჯვარი, რომელიც ამჟამად საქართველოს მუზეუმში ინახება.

დღევანდელ ნალკაში ორი ეკლესია დგას. ერთი ურუმთა მიერ აშენებული და გუმბათიანი, მეორე — მათ მიერვე უხეიროდ აღდგენილ-გადაკეთებული VI-VII საუკუნეების ქართული სამნავიანი ტაძარი, რომელიც 1-1,5 მეტრით მიწაშია ჩამჯდარი. „რესტავრატორებს“ რატომღაც გაუუქმებიათ დასავლეთის ცალთაიანი და სამხრეთის ორთაიანი კარიბჭეების, ხოლო ინტერიერი თეთრად და ლურჯად შეუღებავთ. ახლა ძნელი დასადგენია, ურუმებმა გადააკეთეს თუ ამ სამნავიან ეკლესიას ადრეც ერთიანი გადახურვა ჰქონდა ბოლნისის „სიონის“ მსგავსად.

ტაძრის აღმოსავლეთ და დასავლეთ ფასადებში ძალიან საინტერესო რელიეფური გამოსახულებებია, ხოლო აქა-იქ ე.წ. ბოლნური ჯვრებია ჩასმული კედლებში.

დღეს აქ ნალკის ღვთისმშობლის შობის მონასტრის მოქმედებს, რომელიც ოლიანგის მონასტრებთან და ქართველ მოახალშენებთან ერთად, უდიდეს როლს ასრულებს თრიალეთის აღორძინებაში.

გელა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

იმერა. „სამეზის“ წარწერიანი რელიეფი

ახალი შიპიაკის ტაძარი

წმინდა ექვთიმე ბრძანებს, რომ იმერიდან სოფელ ახალიკისაკენ მიმავალი გზის მე-2 კილომეტრზე კიდევ ერთი დანგრეული ეკლესიაა, რომლის წარწერაში ქტიტორის სახით იგივე ლიპარიტ ბალავაშვილი ახალიკის მიმართულეობით, ძველი გზის მე-2 კილომეტრზე ამჟამად სოფელი შიპიაკია.

სოფელში შემორჩენილი ურუმთა ერთადერთი ოჯახის უფროსმა სტეფან ჩარჩიევმა არა მარტო აქ არსებული ეკლესია გვიჩვენა, არამედ ორი შიპიაკის თაობაზეც გვესაუბრა.

ჩვენ, თურმე, ახალ შიპიაკში ვიმყოფებოდით, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის დროს დასახლებულა და ამდენად მისი არსებობა ექვთიმე თაყაიშვილს არ ეცოდინებოდა. ამიტომ, რომ იგი იმერის მახლობლად მდებარე ტაძრის კოორდინატებზე სოფელ

დელი: „ქრისტე, ადიდენ ლიპარიტ ერისთავთ-ერისთავი, ძე სულკურთხეულისა ლიპარტისა“.

ლიპარიტი — ძე სულკურთხეული ლიპარტისა მხოლოდ ლიპარიტ IV ბალავაშვილი იყო. ეს იმას ნიშნავს, რომ როგორც იმერის, ისე ახალი შიპიაკის ტაძარი ერთ პერიოდში — XI საუკუნეშია აგებული.

ბუნებრივია, რომ მკითხველს ძველი შიპიაკის და მი-

ნალკის ძველი ტაძარი და აღმოსავლეთ ფასადის რელიეფი

საქმე ის არის, რომ ურუმებს თავიანთი ეკლესია ნაწილობრივ იმ უძველესი ქართული საყდრის ქვებით აუგიათ, რომელიც აქ დახვედრიათ. ეს რომ ასეა, ამას 3 საბუთი ამტკიცებს:

სამხრეთ კედლის ქვათა წყობის ქვედა რეგისტრში ქართული ასომთავრულით დაწყებული წინადადება, მეორე ქვის დაკარგვის გამო, აღარ სრულდება. წინადადების ფრაგმენტი კი ასეთია: „ქრისტე შეინყალე ს...“ იგივე მდგომარეობაა ჩრდილოეთ კედლის ქვედა წყობაში, სადაც რომელიღაც წინადადების ნაწყვეტია: „ამოებლთა“...

მესამე და უმთავრესი საბუთი გალავანში ჩადებული ის ლოდია, რომელიც 100 წლის წინათ, ექვთიმე თაყაიშვილს ეზოში დაგდებული უნახავს. იგი უდავოდ ძველი საყდრის კუთვნილებია, ზედ გამოქანდაკებული სამი ჯვარი კი გვეუბნება, რომ ტაძარი წმინდა სამებისა ყოფილა. წარწერის ზედა სტრიქონიც აქი ამას მოწმობს: „წმიდანი სამებანი“. ეკლესია რომ XI ს-შია აგებული, ტექსტში არსებული ლიპარიტ ბალავაშვილის გვეუბნება: „სახელითა ღმრთისათა ალვაშენი ესე საყდარი ზეობასა, ადიდენ ღმერთმან, ლიპარიტ ერისთავთ ერისთავისა, ხელითა გიორგი ხუცისა, ფრიად ცოდვილისათა. ქრისტე, შეინყალე სული მკარისაი და სული გიორგი ხუცისაი“.

ვფიქრობთ, რომ ეს ქვა ძველი ტაძრის აღმოსავლეთ სარკმლის თავზე უნდა ყოფილიყო ჩასმული, რადგან ზომით ბალავრის მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებს (ამის მაგალითია დიდი თონეთის „სამების“ ეკლესია). ასევე დასაშვებია, რომ სამების ტაძრის

ასალქალაქი და სერთვისი

გენერალ-ლეიტენანტი ვასილ პოტო ცნობილია როგორც უაღრესად საინტერესო მწერალი და სამხედრო ისტორიკოსი, კავკასიის არმიის გენერალური შტაბის ხელმძღვანელი, მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარში წარმოებული რუსეთ-თურქეთის ომის აქტიური მონაწილე. მოგვიანებით იგი ხელმძღვანელობდა კავკასიის ოლქის სამხედრო-ისტორიულ განყოფილებას, სადაც თავის დროზე თავმოყრილი იყო მეტად მდიდარი საარქივო მასალა. როგორც ისტორიული პროცესების მკვლევარი და შემფასებელი, პოტო გამოირჩევა იშვიათი პირდაპირობითა და ობიექტურობით. თავის ხუთტომიან ნაშრომში „კავკასიის ომი“ იგი სამხედრო საქმის ჩინებული და მაღალი დონის სპეციალისტად გვევლინება. ამასთანავე, დასახელებულ ნაშრომში პოტო ამჟღავნებს საქართველოს ისტორიის ღრმა და საფუძვლიან ცოდნას. ეს გარემოება, ვფიქრობთ, მიიპყრობს ჩვენი მკითხველის ყურადღებას.

ხერხებულ, ადგილას გადატანისათვის.

მკაცრი ზომების მიღებამ შეაჩერა შავი ჭირის გავრცელება. მიუხედავად ამისა, დაავადება აქა-იქ მაინც იფეთქებდა და ერთ ან ორ ადამიანს იმსხვერპლებდა ხოლმე. დაავადებული გრძობდა საშინელ სისუსტეს, რასაც თან ახლდა გულისყრა, თავის ტკივილი, ღებინება, საშინელი წყურვილის გრძობა. შემდეგ ავადმყოფს ემართეს ბოდა კრუნჩხვები, ზოგი ერთ დღეში, უმრავლესობა კი 8-9 დღის შემდეგ კვდებოდა.

ავადმყოფებზე გამოყენებული იყო მკურნალობის ყველა არსებული მეთოდი. მხოლოდ ფიზიკურად და სულიერად ძლიერებს შეეძლოთ ავადმყოფობისათვის წინააღმდეგობის გაწევა. ამ დიდ უბედურებას ძალიან დიდი მასშტაბები არ მიუღია — მოძრავ კარანტინში მხოლოდ 293 კაცმა გაიარა.

მადლიერო თანამედროვეების ხსოვნაშემოწმანახა მოძრავი კარანტინის უფროსის, მამაცი პოლკოვნიკის, ბორდინის სახელი, რომელიც იმ დროს შირვანის პოლკს მეთაურობდა. ის საკუთარი თავის საფრთხეში ჩაგდებასაც არ ერიდებოდა და ყოველთვის გაჭირვებულთა გვერდით იდგა. მოქმედი კორპუსი ბევრად იყო დავალებული ამ სულგრძელი ოფიცრისაგან.

იმ დროს, როცა რუსული ბანაკი ებრძოდა მოულოდნელად თავსდამტყდარ უბედურებას — შავ ჭირს (რის გამოც ძნელი იყო შეტყვევითი მოქმედებების განხორციელება), მტრის მხრიდან საშიშროება იზრდებოდა. თანდათან ნათელი ნდებოდა, რომ თურქები ყარსის დაცემას ომის ბედის გადწყვეტაში სერიოზულ მნიშვნელობას

არ ანიჭებდნენ. ისინი ყარსის დაცემაში ბრალს ემინ-ფაშას სდებდნენ. ეს რომ სიმართლეს შეეფერებოდა, ირკვევა ყარსის კომენდანტის ჩანაწერებიდან. მასში ნათქვამია, რომ არზრუმში დაგვიანებით შეიტყვეს გუმრებიდან პასკევიჩის გადაადგილების თაობაზე; მოახლოებული საფრთხის შეტყობისთანავე კიოს-ფაშა მხოლოდ ოთხი ქვემეხითა და საუკეთესო ჯარებით მიანყდა ყარსს. გზიდან მან შეატყობინა ემინ-ფაშას, რომ 23 ივნისს იქნებოდა ციხესთან და რომ არზრუმის საფაშოს ცალკეული ოლქებიდანაც (ახალციხე, ლაზისტანი, ტრაპეზუნდი) მათ დასახმარებლად მნიშვნელოვანი ძალები მოემართებოდნენ. კიოს-ფაშამ შეასრულა თავისი დანაპირები. დილის ათი საათისთვის შეეძლო ყოფილიყო ბრძოლის ადგილას. რაც უფრო უახლოვდებოდა იმ ადგილს, მით უფრო ძლიერად ესმოდა სროლის ხმა. ყარსის დაცემის ამბავმა მას ყირიკყევსკის ბანაკიდან სულ რაღაც 5 ვერსზე მოუსწრო. მაშინ კიოს-ფაშა გაჩერდა და არდაღანთან დაიხია. ემინ-ფაშა ციტადელზე ცოტა მეტ ხანს რომ გაჩერებულიყო, შეტევაზე გადასულ რუსთა კოლონებს ოციათასიანი თურქული კორპუსი ზურგში მოექცეოდა.

ყველაფერი ეს ჩრდილს აყენებდა ყარსის კომენდანტის საქმიანობას. დადიოდა მისი სულმოკლეობაზე და ლალატზეც კი. ნარმო-რემა პროტექციითა და სხვადასხვა მაქინაციებით მო-

ხერხა, მაგრამ ემინი ყოველთვის უჭკუო, სულმოკლე ადამიანად რჩებოდა, რომელსაც არც განათლება, არც სამხედრო ტალანტი და არც კარგი წარმომავლობა ჰქონდა.

ამდენად, ყარსის დატოვებას თურქები რუსული იარაღის ძლიერად მოხიზვას კი არ მიაწერდნენ, არამედ შემთხვევითობას და ემინის უილაჯობას. იმასაც ამბობდნენ, ემინმა პასკევიჩს ციტადელი მიჰყვიაო. რა თქმა უნდა, ამას ამბობდნენ ისინი, ვისაც არ ენახა, როგორი თავგანწირული იბრძოდნენ ჯარისკაცები ორივე მხრიდან და, იმ მომენტიდან, როცა რუსები შეიჭრნენ სიმაგრეში, თურქების ჯარები და მოსახლეობა როგორმა პანიკამ მოიცვა იმის გამო, რომ რუსები ქალაქში საყოველთაო ხოცვა-ჟლეტას მოაწყობდნენ, სომხები ულალატებდნენ და რომ რუსული ზარბაზნები ციხესიმაგრეს ქვების გროვებად აქცევდა.

ასე იყო თუ ისე, ემინ-ფაშას დადანიშნულებით თურქები დიდ იმედებს ამყარებდნენ კიოსზე. ყარსის დაცემით შეშინებული მოსახლეობის ნაწილი ჩქარობდა, რუსებს ჩაბარებულადაც კიოს-ფაშას დასახმარებლად. რუსულ არმიამ შავი ჭირის გაჩენის ამბავი კი ამხნევებდა თურქებს.

ამდენად, პასკევიჩი აღმოჩნდა მტრულად განწყობილ მოსახლეობას მორის მონინა-ლობით მდებარე ფაშად ვახდამა პროტექციითა და სხვადასხვა მაქინაციებით მო-

რერიცხოვან და დაჭირიანებულ რუსულ კორპუსს ყველა მხრიდან საშიშროება ელოდა.

საბედნიეროდ, კიოს-ფაშა უმოქმედოდ იყო. მას ვერ გადაენყვიტა, არტილერიისა და საბრძოლო მასალების მარაგის გარეშე ყარსის შტურმის დღეს შეტევაზე გადასულიყო და ხელიდან გამოეცადა რუსებისათვის დაპყრობილი ქალაქი. კიოს-ფაშა არდაღანში იდგა, რათა იგი (რუსებისაგან ახალციხეზე შესაძლო თავდასხმის შემთხვევაში) დაეცვა.

პასკევიჩმა ყარსის აღებისთანავე გენერალ-მაიორ მურავიოვს ჩააბარა რა გრენადერთა ბრიგადის ოთხი ბატალიონი, კაზაკთა ნაწილი და ათობით ქვემეხი, დაავალა, შეეგროვებინა ზუსტი ცნობები თურქთა არმიის ადგილმდებარეობის შესახებ.

გამოაღწია რა ამ რაზმმა ბანაკიდან, იმავდროულად კიოს-ფაშას აცნობეს რუსთა მთელი ბანაკის სამხრეთისაკენ (არზრუმისაკენ) გადაადგილების თაობაზე. მან იმნამსვე უკან დაიხია — სოლან-ლულის მივება იქით. ეს გადაადგილება ძალიან სწრაფად ხდებოდა. თურქმა ქვეითებმა შეუჩერებლად ათეულობით ვერსი გაიარეს და ჰასან-ყა-ლესთან (დედაქალაქიდან 30 ვერსის დაშორებით) შეჩერდნენ.

ამდენად, მურავიოვის რაზმმა თურქი ჯარისკაცები ვერსად იპოვა. უკანდაბრუნებულს ბანაკი კარანტინის ჯაჭვში მოქცეული დახვდა. მონინა აღმდგე უკვე შორს იყო, ახალციხის საპირისპირო მხარეს.

თურქი სამხედრო მეთაურის უმოქმედობა და შეცდომებმა რუსთა კორპუსს საშუალება მისცა, დრო მოეგო. შავი ჭირი მიცხრა, პასკევიჩმა ახალი ლაშქრობის ბრძანება გასცა.

საფიქრალიც არაფერი იყო. იერიში არზრუმზე უნდა მიეტანათ. უპირველეს ყოვლისა, უნდა ეზრუნათ ყარსის დაცვაზე. საამისოდ სამი პოლკი — ყირიმის ქვეითთა, ეგერთა 39-ე და მე-40 გარნიზონში რჩებოდა. მოქმედ კორპუსში კი ცხრა ქვეითთა ბატალიონი, ექვსი საცხენოსნო პოლკი და 48 ქვემეხი იყო — უმნიშვნელო ძალა არა მარტო არზრუმის, არამედ „რიგში მდგომი“ ახალციხის დასაპყრობად (რაც გადაჯაჭვული იყო საქართველოს სიმშვიდესთან).

ბაზრკელაბა იძენაბა

მას შემდეგ, რაც 1828 წლის 23 ივნისს რუსული კოლონების შტურმის შედეგად დედაც ყარსი, ახალი საომარი მოქმედებების დაწყებამდე თითქმის თვე გავიდა. ეს მთელმა რიგმა სერიოზულმა მიზეზებმა განაპირობა, რომელთაგან ზოგიც აუცილებლობით და ზოგიც შემთხვევითობით იყო გამოწვეული.

საქმე ისაა, რომ რუსულმა ჯარებმა ძლივსძივობით მოახერხეს თურქული სიმაგრეების აღება, მაგრამ გამარჯვების სიხარული მათ რუსულ ბანაკში არსებულმა უკიდურესმა გაჭირვებამ და მასზე დართულმა შავმა ჭირმა ჩააპნარათ.

ჯერ კიდევ ომის დაწყებისას დადიოდა ხმები, რომ ეს საშინელი ავადმყოფობა ცოტა ხნის წინათ თურქეთის არმიამ მძვინვარებდა და რომ არზრუმის საფაშოში ის ჯერაც გრძელდებოდა.

მაგრამ სიტუაცია არ ითმენდა და თანაც რუსეთის არმიას შეტევის ბრძანება უკვე მიღებული ჰქონდა. ამასთან, ყარსიდან დამაიმედებელი ინფორმაციები მოსდიოდათ. პასკევიჩს ატყობინებდნენ, რომ შვიდი თვის წინათ ციხესიმაგრეში მართლაც გაჩნდა ჭირი, მაგრამ ეს დაავადება მალევე ჩაცხრა და რომ მას შემდეგ შავი ჭირით არც ერთი ადამიანი არ მომკვდარა.

ასე რომ, ყარსის მოსახლეობის მხრიდან დაავადების გავრცელების საშიშროება მოსალოდნელი არ იყო. მაგრამ სამხედრო მდგომარეობამ ქალაქში დამხმარე ძალები არზრუმიდან მოიზიდა.

მათთან ერთად მოვიდა შავი ჭირიც.

როცა რუსული არმია გამარჯვებას ზეიმობდა და სიამაყით უყურებდა აღებულ სიმაგრეებსა და ათასობით თურქ ტყვეს, როცა ძლივამოსილი და დაუმარცხებელი არმიის ჯარისკაცს გული სიამაყით ევსებოდა, უცებ 26 ივნისს ბანაკში საშინელი ამბავი გავრცელდა — ერთ-ერთ დაჭრილ თურქს შავი ჭირი აღმოაჩნდა. ამ საშინელი ამბის წინაშე ყველაფერი შებარბაცდა, ყველასათვის ნათელი გახდა, რომ ეს საშინელება გვერდს არ აუქცევდა რუს ჯარისკაცებს. ბრძოლებში, განსაკუთრებით შეტაკებებისას, გამორიცხული იყო, არ შეხებოდნენ შავი ჭირით დაავადებულებს, რადგან ჯარისკაცები ხელჩართულ ბრძოლაში ებმებოდნენ თურქებთან, ართმევდნენ ცხენებს, იჭრებოდნენ მათ სახლებში, ისაკუთრებდნენ სხვადასხვა ნივთს... ბევრ მათგანს უკვე შეყრილი ჰქონდა ინფექცია. სიფრთხილის მიზნით სასწრაფოდ გამოცხადდა კარანტინი. თურქი ტყვეები კი 39-ე პოლკის მეთაურ-ყურეობით დაუყოვნებლივ გაგზავნეს გუმრებში.

რუსული კორპუსი გაირინდა განგაშის მოლოდინში, მაგრამ ლოდინი დიდხანს არ დასჭირვებიათ. 27 ივნისს გრენადერთა ქართულ პოლკში ერთ რიგით ჯარისკაცს შავი ჭირის სიმპტომები გამოაჩნდა. ავადმყოფი კარანტინში მოაქციეს. პასკევიჩმა კი სასწრაფო ზომები მიიღო ბანაკის სხვა, უფრო მოსა-

ისტორიული მემკვიდრეობა

საქართველოს ისტორიული მემკვიდრეობის დაცვა

გამოვიდა
სამხედრო-პოპულარული
ჟურნალის
«ისტორიული მემკვიდრეობა»
შავი ნოვაჩი

ჟურნალი დღევანდლობის აქტიურ საკითხებსაც ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც „ისტორიული მემკვიდრეობის“ ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევა მკითხველთა ყურადღებას, რადგან „ისტორიული მემკვიდრეობა“ საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. ჟურნალის რედაქტორია თამარ ქორიძე.

ისტორიული მემკვიდრეობა

ბაიბი ხსენსა, ბაიბი ხსენსა, ბაიბი ხსენსა, ბაიბი ხსენსა, ბაიბი ხსენსა

არასამთავრობო ორგანიზაცია — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ — გამოცდას ისტორიული მემკვიდრეობის დაცვის მიზნით. მისი მიზანია უნივერსალური გამოცხადების მიზნით. მისი მიზანია უნივერსალური გამოცხადების მიზნით. მისი მიზანია უნივერსალური გამოცხადების მიზნით.

ყველაზე, ყველაზე მდიდარი ამერიკელები

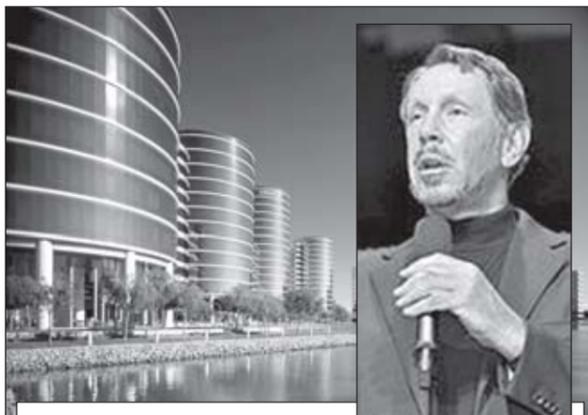
ჟურნალ „Forbes“-ის 2010 წლის რეიტინგის მიხედვით, ამერიკის ყველაზე მდიდარი 400 მოქალაქის საერთო ქონება ერთი წლის მანძილზე 8%-ით გაიზარდა. მათი საერთო კაპიტალი 1,37 ტრილიონი დოლარია, თუმცა ეს 2008 წლის რეკორდულ მაჩვენებელზე, 1,7 ტრილიონ დოლარზე, გაცილებით ნაკლებია.

ამერიკის ყველაზე მდიდარი მოქალაქის ტიტული კორპორაცია „Microsoft“-ის დამფუძნებელმა ბილ ბაიტსმა შეინარჩუნა. წინა წელთან შედარებით მისი ქონება 4 მილიარდი დოლარით გაიზარდა და 54 მილიარდს გაუტოლდა. კრიზისის დაწყებამდე, 2007 წელს ბილ ბაიტსის ქონება 59 მილიარდ დოლარად იყო შეფასებული. კორპორაცია „Microsoft“-ის დამფუძნებელი ზედინდელ მენეჯმენტდ მოექცა სათავეში უმდიდრესი ამერიკელების სიაში. ქველმოქმედებისა და შენობების სახით მთელი ამ დროის განმავლობაში მან 30 მილიარდი დოლარი დახარჯა და ამით პლანეტაზე ყველაზე ხელგამწილი სპონსორის ტიტულიც მოიპოვა.

ისევე, როგორც შარშან, მეორე ადგილი ახლაც ინვესტორ უორენ ბაფეტს ერგო. მისი კაპიტალი უკანასკნელი ერთი წლის მანძილზე 5 მილიარდი დოლარით გაიზარდა და 44 მილიარდი შეადგინა.

ქონება ზუსტად შარშანდელ მაჩვენებელზე შეინარჩუნა და 27 მილიარდით სიის მესამე ადგილი დაიკავა „Oracle Corporation“-ის დამფუძნებელმა და დირექტორმა ლორენს ელისონმა.

ყველაზე მდიდარი ამერიკელების სიის პირველ ათეულში ძველებურად არიან უოლტონისა და კონკრეტული ოჯახთა წარმომადგენლები, ათეულის ბოლოს კი ნიუ იორკის მერი მაიკლ ბლუმბერგი.

ახლოდღეობაში მილიარდების მილიარდების საიდუმლო შეჯიბრში სათამაშო ბიზნესის მეფემ შილდონადელსონმა გაიმარჯვა. ლას-ვეგასის უმსხვილესი აქციონერი 5,7 მილიარდით გამდიდრდა და 14,7-მილიარდის ქონებით მე-13 ადგილზე მოხვდა. პროცენტულად ყველაზე მეტად ტემპი „Facebook“-ის დამფუძნებლის მარკ ცუკერბერგის ბიზნესმა აკრიფა — ერთი წლის მანძილზე მისი ქონება გასამმაგდა და 6,9 მილიარდ დოლარს მიაღწია. ახლა მის ვირტუალურ იმპერიას, სულ მცირე, 24 მილიარდ დოლარად აფასებენ. 400 უმდიდრესი ამერიკელების სიის წლევანდელი უმთავრესი სახელე 16 ახალბედს შემომატებია. ყველაზე მეტი ახალი კაპიტალის მფლობელები, ძირითადად, გაზის სფეროს წარმომადგენლები არიან. მათ შორისაა ტარინს პაბუ-ლანც, რომელიც სიაში პირველად 3 მილიარდი დოლარით გამოჩნდა. კიდევ ერთმა ახალბედმა — ტომას კან-ლანმა 1,7 მილიარდი ინვესტიციების სფეროში იპოვა, დასტინ მოსკოვიტა და ედუარდო სპერინა სიაში კომპანია „Facebook“-ში თანამშრომლობის წყალობით მოხვდნენ. ორივე მათგანი ცუკერბერგის სტუდენტობის მეგობარია.

ინტერნეტ-აუქციონი eBay-ს ყველაზე უსნაური ლოტები

ვინაიდან ეს ინტერნეტ-აუქციონი მსოფლიო ქსელის უკლებლივ ყველა მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომია და მასში ნებისმიერი აზროვნების, შეგნების, ინტელექტისა და ცნობიერების ადამიანს შესვლით, ზუსტად ანალოგიური მრავალფეროვნებით ხასიათდება მისი ლოტებიც. პრაქტიკულად შეუძლებელია, უზარმაზარი მოცულობის ინფორმაციას მთლიანად გაეცნო და მასში ყველაზე უცნაური შემთხვევები გამოარჩიოს, მით უფრო, რომ პროცესი უწყვეტი და მუდმივად ცვალებადია, მაგრამ დროდადრო მაინც გამოიკვეთება ხოლმე შემთხვევები, რომლებზეც ფიქრობენ, რომ ყველაზე უცნაურ ხუთეულში საპატიო ადგილს იმსახურებს.

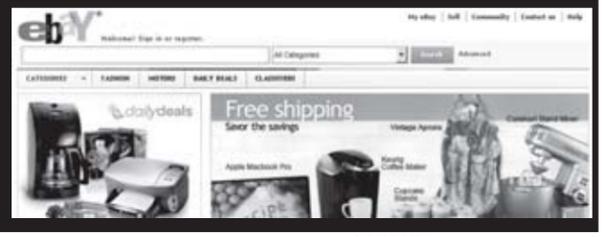
მეხუთე ადგილი
თუ ადამიანებმა მთვარეზე მინების გაყიდვა მოახერხეს, რატომ არ უნდა გაიყიდოს ინტერნეტი? ალბათ, სწორედ ამ მოტივით მოინდომა ანონიმმა გამყიდველმა მთელი მსოფლიო აბლაბუდა აუქციონზე მილიონ დოლარად გაეყიდა. ლოტს მყიდველი რომ გამოსჩენოდა, ეს საუკუნის აფიორა იქნებოდა.

მეოთხე ადგილი
უცხოპლანეტელების დეტექტორი — ამ უცნაური ინსტრუმენტის პროტოტიპი ბრაზილიაში შეიქმნა. მწარმოებლის თქმით, ეს არის ცოტათი გაუმჯობესებული მაგნიტომეტრი, რომელიც აფიქსირებს მფრინავი თევზების აქტივობას და რომლის ეფექტურობაც დადასტურდა, როცა უცხოპლანეტელები სან-პაულოს თავზე გამოჩნდნენ. ლოტი 135 ამერიკულ დოლარად გაიყიდა.

მესამე ადგილი
როგორც იქნა, ვიღაცამ საბოლოოდ აღმოაჩინა სიცოცხლის მთავარი აზრი და სიხარულით განათავსა აუქციონზე. ვინაიდან მყიდველები ჩვენ არ ვართ, ვერც სიცოცხლის არსს გავიგებთ, მაგრამ ანონიმმა მყიდველმა ეს უკვე იცის და თანაც მხოლოდ 326 დოლარის საფასურად.

მეორე ადგილი
კომპლექტი ვაპირებზე დამწყები მონადირეებისთვის იყო განკუთვნილი და მასში არბალეტი, ვერცხლის-თავიანი ისრები, ნაკურთხი წყლით სავსე ბოთლი და ქირურგიული ინსტრუმენტები შედიოდა. ნივთები მასიური ხისგან გამოთლილ ელეგანტურ ყუთში ეწყობა და 4550 დოლარად გაიყიდა.

პირველი ადგილი
მოჩვენებიანი ბოთლის გამყიდველმა ერთ მშვენიერ დღეს იპოვა ძველი ყუთი, რომელშიც ორი შუშის ბოთლი და დლიური იდო. ერთ-ერთი ბოთლი შემთხვევით გატყდა და მპოვნელი კვამლი გაეხვია. ბოთლი და დლიური სახლში წაიღო და მას შემდეგ აედევნა ის, რასაც „შავ ქმინ-ლებას“ უწოდებენ. ამ ისტორიამ ისე დააინტერესა აუქციონის მონაწილეები, რომ ლოტის ფასმა 90 მილიონ დოლარს მიაღწია. თუმცა ვინ შეიძინა ბოთლი და ენფიგენ თუ არა მას ზებუნებრივი ძალები, უცნობია.

ვინ ხატავს წრეებს გაყინულ გაიკალზე?

„საიდუმლოებით მოცული მოვლენა“ — ასე უწოდეს წრეებს, რომელიც გაყინულ ტბაზე საერთაშორისო კოსმოსური სადგურის ახლოს აღმოაჩინეს.

მეცნიერები ვარაუდობენ, რომ ამ საოცრების მიზეზი ტბის ფსკერიდან ამოსული მეთანია და არა უცხოპლანეტელების ცელქობა. წრეების დიამეტრი 4,4 კილომეტრს აღწევს. მეთანის გამოყოფამ, შესაძლოა, თბილი წყლის ნაკადები წარმოშვა. ეს ნაკადე-

ბი კი წრიულ მოძრაობას იწყებენ და მიაღწევენ რა ყინულის ზედაპირს, ადნობენ მას და წრიულ კვეთს აჩვენენ. მსოფლიოს ყველაზე ღრმა და მოცულობით ყველაზე დიდი ტბის ზედაპირზე ამგვარ წრეებს თანამგზავრები, უკვე მრავალი წელია, ფოტოსურათებზე აღბეჭდავენ.

მხატვარი ქათამი

ამერიკელმა ქათამმა, რომელსაც პატრონებმა სახელად სეიმონი დაარქვეს, მხატვრობის უზადლო ნიჭი გამოავლინა. მისი ნამუშევარი ინტერნეტ-აუქციონ „eBay“-ზე 535 დოლარად იყიდებოდა.

სეიმონი დედალია, მაგრამ რატომღაც მამაკაცის სახელი ქვია და, როგორც უკვე დავრწმუნდით, ეს მისი ცხოვრების ერთადერთი უცნაურობა არ არის. ნახატი, რომელსაც „ფიერფერკი“ ჰქვია, ყვითელი, ნივთი და ნარინჯისფერი საღებავებითაა შესრულებული. ავტორის „ხელმოწერა“ კი რატომღაც

ცისფერია. ეს სეიმონის პირველი ნამუშევარია, მაგრამ მასზე შეჩერებას არ აპირებს და საშობაოდ ერთდროულად რამდენიმე ნამუშევარს წარმოადგენს. სეიმონი სხვა 33 ქათამთან ერთად ცხოვრობს, მაგრამ მისი საქათმის მეზობლები მხატვრობისადმი მიდრეკილებას არ ამჟღავნებენ.

საქართველო

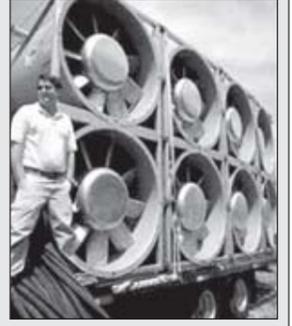
გზურთ, გაგზიხაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

5 ყველაზე ექსტრემალური მოწყობილობა კლანტაზე

მსოფლიოში არსებობს ტექნიკური მოწყობილობები, რომლებიც ამჟამად ყველაზე პოპულარულ კოლეიდერზე არანაკლებ საინტერესოა. უბრალოდ, კოლეიდერს ყველაზე მეტად გაუმართლა (ან პირიქით) და მასმედიის ყურადღების ცენტრში მოექცა. ამან კი აღნიშნული მოწყობილობის მშენებლობას, ამუშავებასა და გამოყენებას ზიანი უფრო მეტი მოუტანა, ვიდრე სარგებელი. მაგრამ დედამიწაზე არსებობს კიდევ არაერთი ტექნიკური გიგანტი, რომლებიც მასობრივი ყურადღების ცენტრში ვერ მოექცნენ, მაგრამ არანაკლებ სამუშაოს ასრულებენ მეცნიერების განვითარების თვალსაზრისით.

ქარიშხლის სიქულატორი

ეს საშინელი დანადგარი საშუალებას იძლევა, მეცნიერები ქარიშხალს არ ელოდონ და, როცა უნდათ, თავად შექმნან ის. მთელი დატვირთვით მუშაობისას ვენტილატორები წუთში 1800 ბრუნს ასრულებენ და წარმოქმნიან ჰაერის ნაკადს, რომლის სიჩქარეც საათში 160 კილომეტრს აღწევს.

ძრავების გასაგრძელებლად 5000 გალონი წყლის მოცულობის რეზერვუარი გამოიყენება.

ჰაერის ნაკადის შემზღუდვად მილის დახმარებით მეცნიერები ამ სიჩქარეს საათში 210 კილომეტრამდეც უპრობლემოდ ზრდიან, ეს კი უკვე, საფირა-სიმპსონის შკალის მიხედვით, მესამე კატეგორიის ქარიშხლის სიძლიერეს უტოლდება. ეს მონსტრი ფლორიდის უნი-

ვერსიტეტში „ბინადრობს“ და, გარდა ზემოხსენებული ქარიშხლებისა, 80 სმ/თ ინტენსივობის ნალექიანობის წარმოქმნაც შეუძლია. ამისთვის 1,5-მეტრიანი რვა ვენტილატორი და ძლიერი წყლის ტურბინები გამოიყენება. დანადგარის დაახლოებით 6000 ცხენის ძალის შესაბამისი

სუპერ-კ

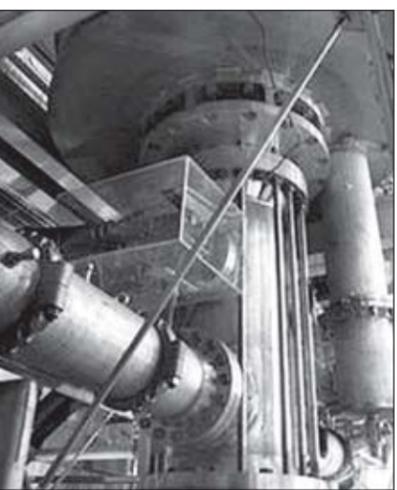

ეს დედამიწაზე ყველაზე დიდი და ყველაზე მგრძობიარე მოწყობილობაა ნეიტრონებზე დასაკვირვებლად. ამ მოწყობილობის წყალობით მეცნიერები აუცილებლად შეიტყობენ ირმის ნახტომში ახალი ვარსკვლავის დაბადების შესახებ. ის იაპონიის ცენტრალური ნაწილის ტერიტორიაზე მინის ქვეშ 1000 მეტრის სიღრმეზეა განთავსებული და 50.000 გალონი დისტილირებულ წყალს შეიცავს. მისი მთავარი დანიშნულება სხვადასხვა სახის ნეიტრონების განსაზღვრაა. მოწყობილობა ჩერენკოვის ეფექტის წყალობით მუშაობს, რომლის თანახმადაც სინათლის სიჩქარეზე მეტი სისწრაფით მოძრავი ნაწილაკი გამოსხივების განსაკუთრებულ სახეობას წარმოქმნის.

სუპერ-კ უფანგავი ფოლადის 40-მეტრიანი ცილინდრისა და მის ცენტრში განთავსებული შედარებით მომცრო ზომის დეტექტორების ბლოკისგან შედგება. სწორედ ამ მოწყობილობის საშუალებით დამტკიცდა, რომ მზე ნეიტრონებს გამოყოფს და განისაზღვრა მათი მასა, რომელიც მანამდე ნულოვნად ითვლებოდა. ახლა სუპერ-კ-ის მთავარი დანიშნულება ირმის ნახტომში ახალი ვარსკვლავების პოვნაა. ამგვარი ვარსკვლავის აფეთქებას თავისი გამა-გამოსხივების წყალობით დედამიწაზე სიცოცხლის განადგურება შეუძლია. როდესაც ასეთი კატასტროფა მოსალოდნელია, ვარსკვლავი ნეიტრონების მთელ ფიქრვერეს აფრქვევს, ისინი კი სხვა ყველაფერზე სწრაფად მოძრაობენ გალაკტიკაში და სუპერ-კ-ს „თვალს“ ვერ დაემალებიან. შედეგად, დედამიწელებს რამდენიმე საათი გვექნება იმისათვის, რომ პლანეტის სავარაუდო დაღუპვამდე თავი ტრანსგალაქტიკურ ბუნეკრებს შევადაროთ, ან, რაც უფრო რეალურია, ვილოცოთ.

ჰიბრიდი ტესლა 45

როგორც გინესის რეკორდების წიგნი ირწმუნება, ეს დედამიწაზე ყველაზე მძლავრი მაგნიტია. ფლორიდის შტატის ძლიერი მაგნიტური ველის ეროვნულ ლაბორატორიაში ეს ჰიბრიდული მაგნიტი უწყვეტი და ძლიერი მაგნიტური ველის გენერირებას ახდენს. მიუხედავად იმისა, რომ არსებობს უფრო ძლიერი ველის წარმომქმნელი იმპულსური მაგნიტები, ეს 7 მეტრის სიგრძის 35-ტონიანი გიგანტი ტესლა 45 მუდმივ მაგნიტურ ველს წარმოქმნის. ეს დედამიწის მაგნიტური ველის სიმძლავრეზე მილიონჯერ მეტია და 20-ჯერ აღემატება შინაგანი ორგანოების სკანირებისთვის შექმნილ სამედიცინო ტომოგრაფიული აპარატების მაგნიტების სიმძლავრეს.

ესოდენ ძლიერი ველის წარმოსაქმნელად გამოიყენება ორი მაგნიტი, რომელთაგან ერთი, 11,5 ტესლა, ზეგამტარი დაახლოებითაა; მეორე კი, 33,5 ტესლა, — ჩვეულებრივი დაახლოებით. ისინი გარემორტყმულნი არიან გაგრილების სისტემით, რომელშიც დისტილირებული წყალი და ჰელიუმი მოძრაობს. ამ დროს სისტემის ტემ-

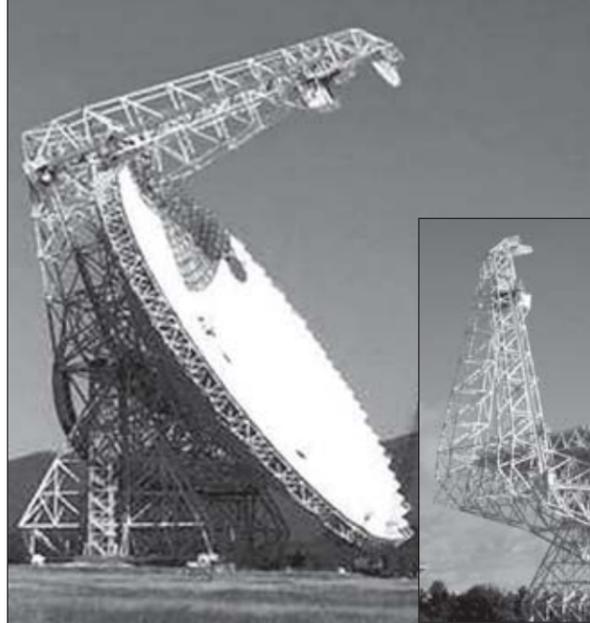
პერატურა მინუს 271 გრადუსს არ აღემატება, უფრო ზუსტად კი აბსოლუტურ ნულზე 1,8 გრადუსით მეტია. ამ მაგნიტის დახმარებით მეცნიერები ნივთიერებათა მოლეკულების ანალიზს ახორციელებენ და ხანდახან მათ ახალ თვისებებსაც შესძენენ ხოლმე.

ამავე მაგნიტის დახმარებით მიიღწევა ნებისმიერი ფიზიკოსის ოცნება — ზეგამტარიანობა ოთახის ტემპერატურაზე, რაც უდიდეს წინსვლას განაპირობებდა ელექტრონულ ტექნოლოგიებში. ჯერჯერობით უცნობია, დაეხმარება თუ არა კაცობრიობას ტესლა 45 ამ პრობლემის გადაჭრაში, მაგრამ ის, რომ იგი დედამიწაზე ყველაზე სასარგებლო მაგნიტია, არავინ დაობს.

ტელესკოპი «Green Bank»-ი

ოფიციალურად ეს დედამიწაზე ყველაზე დიდი მართვადი რადიოტელესკოპია, რომლის სიმაღლე 100 მეტრს, წონა კი 5 ათას ტონას აღწევს. მეტიც, ეს ყველაზე დიდი მოძრავი ობიექტია დედამიწაზე. ამ თევზის სიგრძე და სიგანე შესაბამისად 100 და 110 მეტრია და ხარვეზების შესამცირებლად უნიკალური არასწორი ფორმები აქვს. ის 2000-ზე მეტი ალუმინის ფირფიტისგან შედგება.

კონსტრუქტორებს ტელესკოპის გადაადგილება უძლიერესი ძრავის დახმარებით შეუძლიათ. იმის გამო, რომ ალუმინის ორი ათასი სექტორის ქვედა მხარეს სარკეებია დამონტაჟებული, შესაძლებელია 5 გრადუსის საზღვრებში ცის ნებისმიერი ნერტილის მიზანში ამოღება. ესოდენ დიდი და მგრძობიარე მოწყობილობისთვის ეს ძალიან ბევრია. ზონა, სადაც ტელესკოპია განთავსებულია, დაცულია ყველანაირი რადიოსიგნალებისგან და ამას თავად აშშ-ის მთავრობა აკონტროლებს. ამგვარი სიფრთხილე იმისთვისაა საჭირო, რომ გარეშე რადიოსიგნალებმა დაკვირვებებს ხელი არ შეუშალოს; ამგვარი მიდგომით დიდი ნაბიჯი გადაიდგა კოსმოსის ერთ-ერთ ყველაზე საინტერესო და საიდუმლოებით მოცული ობიექტების — პულსარების შესწავლის საქმეში.

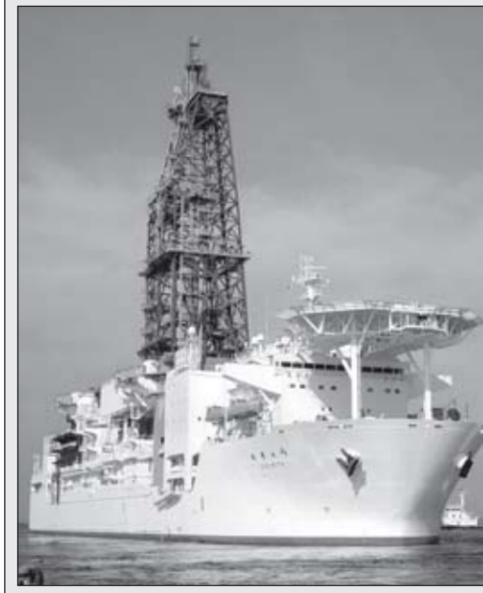

ამ ხომალდმა არა ერთი, არამედ ერთდროულად ორი მსოფლიო რეკორდი მოხსნა.

პირველ რიგში, ის მსოფლიოში ყველაზე დიდი საბურღი გემია, მეორეც განკუთვნილია დედამიწის ქერქის ყველაზე ღრმად გაბურღვისთვის. მართალია, სიღრმის მხრივ რეკორდი საბჭოთა ჭაბურღილებს ეკუთვნის, ვინაიდან მათმა სიღრმემ 12 კილომეტრს მიაღწია, მაგრამ „Chikyū“-ის უპირატესობა ისაა, რომ მას ოკეანის შეღვის ნებისმიერ ნერტილში შეუძლია გადაადგილება.

ბურღი «Chikyū»

მისი საბურღი მოწყობილობის სიმაღლე 120 მეტრს აღემატება, ბურღვის სიღრმე კი, სულ მცირე, 7 კილომეტრია. ბურღი სპეციალურად იაპონიის სანაპიროების მახლობლად დედამიწის ქერქის გათხელებისა და სეისმური აქტივობის მომატების შესასწავლად შეიქმნა. მეცნიერებს სურთ, გაიგონ, რატომაა, რომ ჩვეულებრივ ნელა მოძრავი ტექტონიკური ფენები ხანდახან აჩოჩქოლდება ხოლმე და მინისძვრების მიზეზი ხდება. იაპონიაში ეს პრობლემა უდავოდ აქტუალურია.

„Chikyū“ მსოფლიოში პირველი კვლევითი საბურღი ხომალდია, რომელიც ნავთობის საბურღი პლატფორმების მსგავსი პრინციპებით ბურღავს და იცავს ჭაბურღილებს. ამ დროს ჭაბურღილი ყველა მხრიდან შემოვარგულია პროცესის სტაბილიზაციისთვის აუცილებელი წნევის წყლით. გარდა ამ ყველაფრისა, გემი აღჭურვილია კომპიუტერულ კონტროლს დაქვემდებარებული მძლავრი მოწყობილობებით და წყალში ადგილმდებარეობის სტაბილიზებისთვის „GPS“ სიგნალებს იყენებს. რომ არა ეს სისტემები, მთელი სამუშაო საფრთხის ქვეშ იქნებოდა, რადგან გემის სულ რამდენიმე მეტრით ადგილიდან დაძვრა მთლიანად გაანადგურებდა ჭაბურღილს.

გზურთ, გაგზიონაროთ თქვენი მოსახრებები? დაგზიონაროთ: 34-32-95, ან მოგზიონაროთ: info@geworld.net

საქართველო

ყვალა ლაგაზი მონეტა

REVOLUCION MEXICANA-FERROCARRIL
AUSTRALIA 48 mm

ავსტრალიაში ჩატარებული მსოფლიო სამონეტო კონფერენციის მონაწილეებმა მსოფლიოში ყველაზე ლაგაზი მონეტა აარჩიეს. 2010 წლის გამარჯვებულად რევოლუციის ასი წლისთავისადმი მიძღვნილი მექსიკური ვერცხლის მონეტა აღიარეს.

ამ მონეტის ნომინალი 10 მექსიკური დოლარია. მის ერთ მხარეს შეიარაღებული მებრძოლები არიან გამოსახული, მეორე მხარეს კი — მექსიკის გერბი. მონეტის დიამეტრი 48 მილიმეტრია და 61 გრამზე მეტს იწონის. ის 999 სინჯის ვერცხლისგანაა დამზადებული.

ეს პირველი შემთხვევა არაა, როდესაც მექსიკური მონეტები ყოველწლიურ კონკურსში იმარჯვებენ. 2008 წელს ყველაზე ლაგაზი მონეტად აღიარეს მონეტა, რომლის ერთ მხარეს ავტოკეების კალენდარი იყო გამოსახული, მეორეზე — მექსიკის გერბი.

თურქული ხეყა ოჯახი კალაძეებზე აღიარეს

ახალ ზელანდიაში თურქი იმიგრანტი თავის ცოლზე თავდასხმაში დაადანაშაულებს და 1,5 ათასი ახალზელანდიური დოლარის (დაახლოებით 1,1 ათასი ამერიკული დოლარი) ოდენობის ჯარიმა დააკისრეს. ბრალდებული ირანელი, რომელიც უბრალოდ, ტრადიციულ ცეკვას ასრულებდა.

ინციდენტი 2010 წლის აგვისტოში მოხდა. პატარა სასადილოს გვერდით გამვლელმა უცნობმა პოლიციას აცნობა, რომ სასადილოში კაცი ქალს სცემდა. თურქი დააკავეს და ოჯახურ ძალადობაში დაადანაშაულებს. როგორც გაირკვა, კაცი თავის ცოლთან ერთად ცეკვავდა, თურქების ტრადიციული ცეკვის „კოლბასტის“ განუყოფელ ელემენტებს კი ქალისთვის ხელის კვრა, დარტყმა და სილის გაწვანა შეადგენს.

მიუხედავად ამ ყველაფრისა, მოსამართლეს თურქული ტრადიციები ვერაფრით დააჯერეს; ასე რომ, კაცს ცოლის ცემისთვის ჯარიმის გადახდა მოუწევს. თანხა ახალი ზელანდიის ერთ-ერთ ორგანიზაციას გადაერცხება და ოჯახური ძალადობის მსხვერპლი ქალების რეაბილიტაციას მოხმარდება.

სამი მილიონი პოპულოზი ფაქაზი

ფერმერმა დევიდ ბოუმენმა ბრიტანეთის ლინკოლნში საგრაფოში ერთბაშად სამი მილიონი გოგრა მოიწია. ბოუმენი აღნიშნავდა, რომ გასულ ზაფხულს ამინდი ცვალებადი იყო და ამის გამო ცოტა გაუჭირდა მოსავალზე ზრუნვა, სხვა სირთულეებს კი არ წაწყდომია.

ახლა ფერმერს უამრავი დროებითი მუშის დაქირავება სჭირდება, რათა ჰელოუინამდე, 31 ოქტომბრამდე, მთელი მოსავლის აღება მოასწროს. ამ დროში სამუშაოს მოსწრებისთვის დღეში 100 ათასი გოგრის მოჭრაა საჭირო. დასავლეთში გოგრა სწორედ ჰელოუინის დღესასწაულამდე რამდენიმე დღით ადრე ხდება ყველაზე პოპულარული.

ევროპის სტრატეგიული სისუსტე

ახლა მხოლოდ ზარმაცები არ გამოთქვამენ სინანულს იმ ღრმა უფსკრულის გამო, რომელიც ევროკავშირის ეკონომიკურ ძლიერებასა და მსოფლიოში მის პოლიტიკურ გავლენას შორის გაჩნდა. როდესაც 500-მილიონიანი მოსახლეობა გყავს და მთელი მსოფლიოს საერთო შიდა პროდუქტის 22%-ის მწარმოებელი ხარ, ალბათ, იმედი გაქვს და ელი, რომ შენს აზრს გაითვალისწინებენ. მაგრამ მიმდინარე წლის მაისში, როდესაც ევროკავშირის ესპანეთი ედგა სათავეები და მადრიდში აშშ-ევროკავშირის სამიტი იმართებოდა, ბარაკ ობამამ ამ სამიტში მონაწილეობაზე უარი განაცხადა და შედეგად ევროკავშირის პრესტიჟი ყველაზე დაბალ ნიშნულს ქვემოთ დაეცა. თეთრი სახლის მეთაურმა მაშინ განაცხადა, რომ უძველეს კონტინენტზე წელიწადში ერთხელ ჩასვლაც სავსებით საკმარისია.

უკეთესი მდგომარეობა ევროკავშირის არც რუსეთთან და ჩინეთთან დაკავშირებით აქვს. მოსკოვმაც და პეკინმაც, უკვე დიდი ხანია, პირდაპირი კავშირები დაამყარეს ევროპის ცალკეული სახელმწიფოების დედაქალაქებთან და ამ სახელმწიფოთა გაერთიანება, ფაქტობრივად, არაფერში დასტოვებიათ. უფრო მეტიც, ევროკავშირის ასეთი კონტაქტების შესახებ, როგორც წესი, საქმის კურსშიც კი აღარ აყენებენ.

გაეროში ერთადერთი სფერო, სადაც ევროკავშირი თავს მეტ-ნაკლებად მყარად გრძნობდა, კლიმატის ცვალებადობის შესახებ მოლაპარაკებები იყო. ახლა მან ამ სფეროშიც წარუმატებლობა განიცადა და დღითიდღე სულ უფრო ნაკლები ქვეყანა უჭერს მხარს ევროკავშირის პოზიციებს თვით დემოკრატიისა და ადამიანთა უფლებების დაცვის საკითხებში.

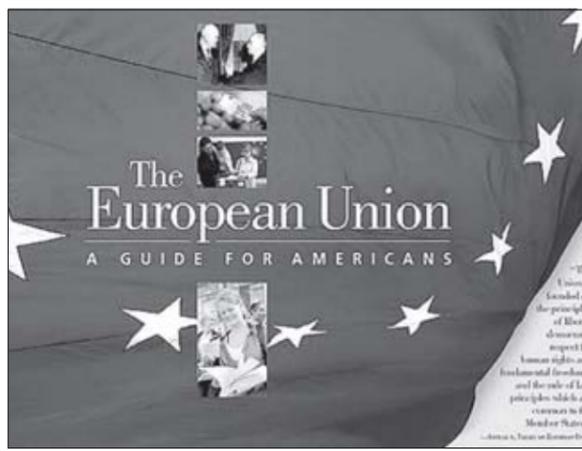
ყოველივე ზემოთქმულს, ცხადია, გარკვეული გამართლება აქვს. დასაწყისისათვის უნდა აღინიშნოს, რომ ევროკავშირი სახელმწიფო არ არის და ამის გამო არ შეიძლება უდიდესი ზესახელმწიფოების ლიგაში სრულყოფილიან მოთამაშედ ჩართვას ისახავდეს მიზნად. გარდა ამისა, ვაშინგტონი, მოსკოვი, პეკინი და დელი მარტივი ურთიერთობების საშუალებას არ იძლევიან. მათ თავიანთი წესები აქვთ. მაგრამ შეუძლებელია, რაიმე გამართლება მოეძებნოს მწარე სინამდვილეს, რომ ევროკავშირი ვერანაირად ახერხებს შეთანხმებების მიღწევას იმ განვითარებულ ქვეყნებთან, რომელთა პოლიტიკური და ეკონომიკური მოდელები ბევრად უფრო ახლოსაა ევროპულთან. საუბარია ბრაზილიაზე, თურქეთზე, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაზე. მართალია, თითოეულ ამ ქვეყანას გარკვეული თავისებურებებიც ახასიათებს, მაგრამ თავისებურებები, როგორც ვხედავთ, არც დღევანდელ ევროპას აკლია. სამაგიეროდ, ისინი საბაზრო ეკონომიკის მქონე დემოკრატიული ქვეყნები არიან. მიუხედავად ამისა, ყოველთვის, როდესაც საუბარია ბრაზილიაზე, თურქეთზე, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაზე, მართალია, თითოეულ ამ ქვეყანას გარკვეული თავისებურებებიც ახასიათებს, მაგრამ თავისებურებები, როგორც ვხედავთ, არც დღევანდელ ევროპას აკლია. სამაგიეროდ, ისინი საბაზრო ეკონომიკის მქონე დემოკრატიული ქვეყნები არიან. მიუხედავად ამისა, ყოველთვის, როდესაც საუბარია ბრაზილიაზე, თურქეთზე, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაზე, მართალია, თითოეულ ამ ქვეყანას გარკვეული თავისებურებებიც ახასიათებს, მაგრამ თავისებურებები, როგორც ვხედავთ, არც დღევანდელ ევროპას აკლია.

დურისად უთავაზოლოდ მოძიებას და მათი გადავირების ახსოვსტურ უსწარმობას ავლენს, რაც უფრო მეტად უნდოვლოებას იწვევს, ვიდრე დაინტერესებას.

საქმის არსი ისაა, რომ როდესაც ევროპის დედაქალაქების უმრავლესობაში დაინახეს, ზემოხსენებული ქვეყნების ლიდერები ბრიუსელის მიმართ მისი უგულვებლყოფის პირველ ნიშნებს ავლენენ, სტრატეგიული მოთმინების ფიალაც მომენტალურად აივსო.

შეეჯახნენ რა ამგვარ ვითარებას, ევროპის ლიდერებმა ერთი შეხედვით რაღაც ზომების მიღებაზე დაიწყეს ფიქრი. ევროპული საბჭოს თავმჯდომარის, ბელგიელ ჰერმან ვან რომპოუს ინიციატივით, ისინი

დღითიდღე სულ უფრო ნაკლები ქვეყანა უჭერს მხარს ევროკავშირის პოზიციებს დემოკრატიისა და ადამიანთა უფლებების დაცვის საკითხებში

პირველადიკრიბებიან „სტრატეგიული“ პერსპექტივის თვალსაზრისით ევროკავშირის საგარეო პოლიტიკის განსახილველად, ანუ, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, პრობლემების ჩამოყალიბების, პრიორიტეტების განსაზღვრისა და მათი განხილვისათვის. მიზანი იმის გარკვევაა, თუ რომელ ქვეყნებზე შეუძლია დაყრდნობა ევროკავშირის ამ მრავალპოლარულ მსოფლიოში.

ამრიგად, ტრადიციები ირღვევა. ევროსაბჭოს სხდომებზე აქამდე, როგორც წესი, მინარსს მოკლებული დასკვნების გრძელ ჩამონათვალს კითხულობდნენ და საქმე ამით მთავრდებოდა. ახლა კი, როგორც იქნა, მოინვიეს მთავრთა კრება, რომელიც რეალურად არსებული პრობლემების განხილვით დაკავდება. ეს სასიხარულო სიახლეა, ვინაიდან შეკრება ევროპის საგარეო ქმედებათა სამსახურის მუშაობის დაწყებას დაემ-

ების მათთან ერთად განხილვას აპირებს. ელჩები სამუშაოს პრიორიტეტულ მიმართულებებზე კონკრეტულ ინსტრუქციებს მიიღებენ.

ეს ყოველივე მშვენიერია, მაგრამ კეთილგონიერების მოხმობა საჭირო. ეკონომიკურ ძლიერებასა და პოლიტიკურ გავლენას შორის განიხილვით დაკავდება. ეს სასიხარულო სიახლეა, ვინაიდან შეკრება ევროპის საგარეო ქმედებათა სამსახურის მუშაობის დაწყებას დაემ-

მოსურნა ევროპელთა ურჩევს, უფრო მეტად და ღელვას თავი დაანებონ, რაღაან, თუ ეკონომიკა კვლავ უძრავი იქნება მდგომარეობაში დარჩება და მოსალოდნელია კვლავ განსახილველად, ანუ, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, პრობლემების ჩამოყალიბების, პრიორიტეტების განსაზღვრისა და მათი განხილვისათვის. მიზანი იმის გარკვევაა, თუ რომელ ქვეყნებზე შეუძლია დაყრდნობა ევროკავშირის ამ მრავალპოლარულ მსოფლიოში.

გამოდის, რომ ახლანდელი ტენდენციის შენარჩუნების შემთხვევაში დაახლოებით ორი ათწლეულის შემდეგ ევროპის ეკონომიკაც და მოსახლეობის რაოდენობაც მისი ამჟამინდელი პოლიტიკური გავლენის დონემდე დაეცემა და აღარც უფსკრული იქნება სადარდებელი. სწორედ აქ იმალება ევროკავშირის საბჭოს ახლანდელი საგანგებო სხდომის პარადოქსულობა. სწორედ მაშინ, როდესაც ევროპა ფიქრობს, როგორი მოქმედება ჯობია საგარეო პოლიტიკაში, მსოფლიოში ევროპის პრესტიჟი უფრო მეტად და მოკიდებული მის მიერ შიდა პრობლემების, კერძოდ კი ეკონომიკის უძრავობის, მოსახლეობაში მობადობის შემცირების, სოციალური სფეროების შეზღუდვისა და ქსენოფობიური დამოკიდებულების ზრდის საკითხების გადაჭრაზე.

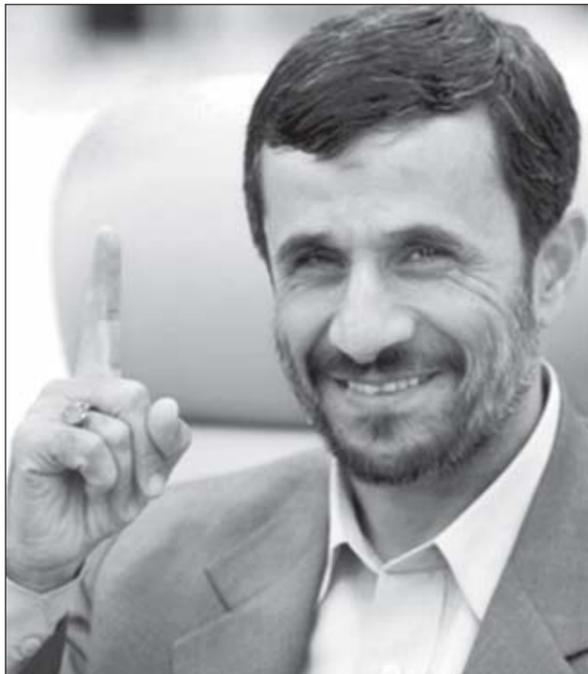
უფსკრულის დაქვეა არც ისე იოლი საქმეა, განსაკუთრებით იმ სისტემის ფარგლებში, როგორც კალაუფლავა სხვადასხვა დონეზე გეოგრაფიულად დასახლებულ უამრავ სტრატეგიულ შორისა დახლავილი

ზეისსეელენიფორ დიდი თაგაშისთვის ეგზალტაცია

ირანის ირგვლივ უცნაური სიტუაცია ყალიბდება. რაც უფრო მკაცრდება გაეროსა და აშშ-ის სანქციები ამ ქვეყნის მიმართ, მით უფრო თავდაჯერებულად ჟღერს მისი ხელმძღვანელის განცხადებები. თეირანში დარწმუნებულნი არიან, რომ დასავლეთი სპარსეთის ყურეში ცეცხლთან თამაშს არ დაინებებს. ირანი უკვე ხედავს საკუთარ თავს ენერგეტიკული ზესახელმწიფოს როლში.

გაეროს გენერალური ასამბლეის სხდომასთან დაკავშირებით ნიუ-იორკში მყოფმა ირანის პრეზიდენტმა მაჰმუდ ახმადინეჯადმა არა მხოლოდ 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერაქტებთან კავშირში დადასტურებული ამერიკის ხელისუფლება, არამედ თავისი ქვეყანა და ამერიკა თანასწორად ცამოაცხადა. მისი თქმით, ახლა მსოფლიოში სულ ორი ზესახელმწიფოა, რომელთაც მოვლენებზე კარდინალური ზეგავლენის მოხდენა შეუძლიათ, ესენია აშშ და ირანი. მაგრამ აშშ-მა გლობალური მნიშვნელობის ისეთ ამოცანებს ვერ გაართვა თავი, როგორც ერაყი და ავღანეთი. გამოდის, რომ ირანი რჩება ერთადერთ ზესახელმწიფოდ, რომელმაც მსოფლიოში ალიარება „შევიდობის, მეგობრობისა და სამართლიანობის პოლიტიკით“ (თეირანის მიერ სამხედრო ძლიერების დემონსტრაციული ზრდა და ისრაელის მიმართ მუდმივი საომარი რიტორიკა არ ითვლება) მოიპოვა. ირანის ბირთვული პროგრამა კი ამ პირობებში მხოლოდ ის მიზეზია, რომელსაც ვაშინგტონი იყენებს: ამერიკამ იცის, რომ ირანი არ მიიღებს ბირთვული იარაღის შექმნისკენ. ირანის ლიდერის აზრით, აშშ, უზარალოდ, ერთადერთი კლიერი კონსერვატივის ჩამოშორებას ცდილობს, თანაც, ახმადინეჯადის მტკიცებით, — არაფეაქტიური სანქციებით.

ხოლო ექსპორტში 24%-დან 15%-ზე ჩამოვიდა. ახლა სამხრეთ კორეაც საკუთარი წილის დაკარგვის საფრთხის წინაშე დგას, დაახლოებით ერთი თვის წინათ ის აშშ-ის ზენოლის შედეგად სანქციებს შეუერთდა. რუსეთმა უკანასკნელ მომენტში უარი განაცხადა თეირანისათვის სარაკეტო კომპლექს „C-300“-ის მიწოდებაზე და შესაბამისად, წამყვანი პარტნიორების საპატიო სიიდან ამომლის კანდიდატი გახდა. განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ირანი იმ ქვეყნებს ანიჭებს, რომლებიც მასთან ენერ-

ახმადინეჯადის აზრით, აშშ ერთადერთი კლიერი კონსერვატივის ჩამოშორებას ცდილობს, თანაც — არაფეაქტიური სანქციებით

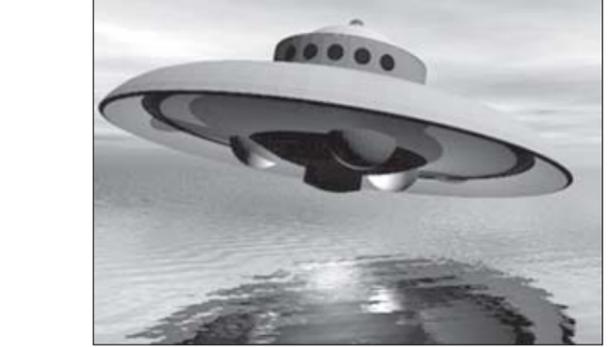
გეტიკულ კავშირებს ამყარებენ და ავითარებენ. პირველი რიგში ასეთ სახელმწიფოდ ჩინეთი მოიაზრება. მან, ირანის შეფასებით, ამ ქვეყნის ნავთობ-გაზის სექტორში 40 მილიარდამდე დოლარი დააბანდა. კერძოდ, ჩინური „Sinopec“-ი ირანის ერთ-ერთ უდიდეს ნავთობგაზის საბადოს „იადავან-მინდ“ კი ხშირად შეტყევეთი ხასიათის საფუძველზე პოლიტიკა დგას. როგორც ექსპერტები აღნიშნავენ, ბოლო დროს თეირანი საგარეო-საგარეო ურთიერთობებში საკუთარ გავლენას ირანის მთავარობის მიზანია, ქვეყნის ეკონომიკური კავშირები იმ პარტნიორებზე გადაანაწილოს, რომლებიც აშშ-ის სანქციების რეჟიმს მხარს არ უჭერენ. 2009 წლის მონაცემებით, ირანის უმსხვილესი საგარეო ეკონომიკური პარტნიორები ჩინეთი, რუსეთი, ინდოეთი, თურქეთი, სამხრეთი კორეა, არაბეთის გაერთიანებული ემირატები და სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა იყვნენ. ირანის საგარეო საქონელბრუნვაში მათი წილი უფრო მეტი იყო, ვიდრე თითქმის 50%-ს აღწევდა. ამავე დროს ევროკავშირის ქვეყნების (რომლებიც, როგორც ცნობილია, მხარს უჭერენ ამერიკულ სანქციებს) წილი უკანასკნელ წლებში მნიშვნელოვნად შემცირდა. ირანის იმპორტში 2005 წელს ეს მაჩვენებელი 41%-ს შეადგენდა, 2009 წელს კი — 27%-მდე დაეცა,

ნეული იქნა შეთანხმება თურქმენეთთანაც, თუმცა ამ შემთხვევაში ირანი იმ გაზის იმპორტიორი გამოდის, რომელიც მის ჩრდილოეთ რეგიონებს ხმარდება. გამოიცხადდა არაა, რომ მომავალში ტრანზიტის საკითხიც დადგეს, თურქ-მენულ-ირანული გაზსადენის პირველი ნაწილი ხომ უკვე ამოქმედდა, ხოლო მომავალი წლის იანვრიდან მეორე ნაწილიც ამოქმედდება, რაც იმას ნიშნავს, რომ მილის გამტარიანობა წელიწადში 16 მილიარდ კუბურ მეტრს გაუტოლდება. აზერბაიჯანმა, რომელიც ირანის ჩრდილოეთ რეგიონებს გაზს ატარებს ანკარა-თურქეთის მილიარდს შეადგენს.

თეირანმა დაადასტურა, რომ აზერბაიჯანისა და სპარსეთის ყურის დამაკავშირებელი ნავთობსადენის მშენებლობას აპირებს, გარდა ამისა, გაზსადენის (ირანი-სომხეთი) საქართველოში გაგრძელებას გეგმავს და, შესაძლოა, უფრო მორსაც, აღმოსავლეთ ევროპამდე. პარტნიორები ჰყავს სხვა რეგიონებშიც, მაგალითად ვენესუელა. ამერიკასთან დაპირისპირების ფონზე თეირანსა და კარაკასს მშენებელი ენერგეტიკული ალიანსი უყარა საზღვრულად გაფორმდა შეთანხმება ირან-თურქეთის 600-კილომეტრიანი გაზსადენის ასაშენებლად. ირანი ერთობლივად გაზსადენის აშენებას პაპის-ტანინანაც აპირებს. იენის-ში მხარეებმა უკვე მოანერგეს გაზის შესაბამის შეთანხმებას, რომლის ბიუჯეტი 7,5 მილიარდ დოლარს შეადგენს. დაახლოებით იმავე პერიოდში გაზის მიწოდების თაობაზე მიღ-

ირანის ლიდერის აზრით, აშშ, უზარალოდ, ერთადერთი კლიერი კონსერვატივის ჩამოშორებას ცდილობს, თანაც — არაფეაქტიური სანქციებით

ბირთვულ ობიექტებს უსოკლანტალები უთვალთვალავენ

ამერიკის ჯარის შვიდი გადამდგარი ოფიცერი ირანში მდებარე „ცივი ომის“ წლებში ბირთვულ ობიექტებს უცხოპლანეტელები უთვალთვალავენ. მათ ტერიტორიაზე ამოუცნობი მფრინავი ობიექტები ჩნდებოდა. როგორც ერთ-ერთი თვითმხილველი, კაპიტანი რობერტ სალასი ირანში მდებარე, 1967 წელს, როდესაც ზაზის ტიპის თავზე დიდი, ოვალური, მანათობელი, ნითელი ობიექტი გამოჩნდა, საბრძოლო მზადყოფნაში მყოფი ყველა რაკეტა მწყობრიდან გამოვიდა. ამ დრომდე მას ამის შესახებ ლაპარაკი აკრძალული ჰქონდა და არც ხელმძღვანელობისგან მიუღია რაიმე ახსნა-განმარტება. მსგავს ამბებს ყველანაირი დანარჩენი სამხედროებიც, ოღონდ შემთხვევის ადგილი და დრო სხვადასხვაა. ამოუცნობი მფრინავი ობიექტების შესახებ არაერთი ნიგნის ავტორი რობერტ ხასტინგსი ირანში მდებარე, რომ უცხოპლანეტელები საბჭოთა ბირთვულ რაკეტებსაც „სტუმრობდნენ“ ხოლმე.

გაეროს გენერალური ასამბლეის სხდომასთან დაკავშირებით

ავსტრალიაში მალაქუსლიანი ფეხსაცმლით სირბილის ტრადიციული შეჯიბრი გაიმართა და მასში კენბერელმა კვარტეტმა გაიმარჯვა. გოგონებმა 80-მეტრიანი დისტანცია ერთ წუთს და ოთხ წამს დაფარეს და ამით შეჯიბრის არსებობის ისტორიაში საუკეთესო შედეგი აჩვენეს. მათი მიღწევა გინესის რეკორდების წიგნში დაფიქსირდა. გოგონებმა ჯილდოს სახით ათი ათასი ავსტრალიური დოლარი (დაახლოებით 9,5 ათასი ამერიკული დოლარი) მიიღეს და ამ თანხით ტაილანდში აპირებენ მოგზაურობას. ლონს-ძიება საქველმოქმედო ხასიათისა იყო და მკერდის კიბოს წინააღმდეგ ბრძოლისთვის სახსრების მოგროვებას ისახავდა მიზნად. სულ 20 ათასამდე დოლარი მოგროვდა. შეჯიბრში ასამდე ქალი და ერთადერთი მამაკაცი მონაწილეობდა.

გასეირნება ვეშაპით

ავსტრალიელმა მოზარდმა სამხრეთული ვეშაპის ზურგზე შემომჯდარმა ისეირნა. ამ ამბის თვითმხილველებმა უმაღლესი მადლობა გაუთხარეს და ცვის დეპარტამენტის წარმომადგენლებს და როგორც გაირკვა, ბავშვი სასწრაფოდ გადარჩა. სპეციალისტების მტკიცებით, ამ ვეშაპთან მიახლოება უკიდურესად სახიფათოა. მისი სიგრძე 18 მეტრამდე აღწევს და დაახლოებით 80 ტონას იწონის. მხოლოდ მისი კუდის მოქმედებას თავისუფლად შეუძლია ადამიანის სიცოცხლე შეინიროს. ავსტრალიაში მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით, მცურავები, სერფერები და ყველა, ვისაც რაიმე ფორმით მოუწევს ამ ვეშაპის სიახლოვეს ყოფნა, ვალდებულია, სულ მცირე 30-მეტრიანი დისტანცია შეინარჩუნოს. ამრიგად, გარდა იმისა, რომ საკუთარ სიცოცხლეს სერიოზული საფრთხე შეუქმნა, ბავშვმა თავისი ქვეყნის კანონმდებლობაც დაარღვია. ავსტრალიაში ცხოველების შეწუხებისთვის ჯარიმა 10 ათას ავსტრალიურ დოლარს შეადგენს და ჯერჯერობით არავინ იცის, ამ თანხის გადახდა თუ ასცდება ვეშაპით „მოსეირნე“ მოზარდს.

საინფორმაციო
ანალიტიკური
სააგენტო

უნივერსალური წყალი „ისიდა“

მათთვის, ვისთვისაც კვირფასია ჯანმრთელობა

სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დღიური ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (J, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn).

ქ ი ო დ ი — ხელს უწყობს დედის ორგანიზმში ნაყოფის განვითარებას (დეფიციტი იწვევს კრეტინიზმს); მოქმედებს მოზარდის ნორმალურ განვითარებაზე; იცავს ადამიანს ჩიყვისგან; მოქმედებს გულსისხლძარღვთა და ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე.

F ფ ტ ო რ ი — მინერალიზაციის პროცესების ბიოკატალიზატორია. მისი დეფიციტი იწვევს მინერალიზაციის დარღვევას, კბილის კარიესს.

Mn მ ა ნ გ ა ნ უ მ ი — მოქმედებს ჰორმონებსა და ფერმენტებზე. მისი დეფიციტი იწვევს ინსულიარული აპარატის მოშლას, პოტენციის დაქვეითებასა და პათოლოგიურ სიმსუქნეს.

Ca კ ა ლ ც ი უ მ ი — მონაწილეობს ძვლის უჯრედების წარმოქმნაში. მოქმედებს სისხლის შედეგებაზე, ნერვული იმპულსების გადაცემაზე, ფერმენტული პროცესების აქტივობაზე.

K კ ა ლ ი უ მ ი — უზრუნველყოფს გულის კუნთის მუშაობასა და მის ბუნებრივ აქტივობას, ხელს უწყობს მეხსიერების გაუმჯობესებას.

Mg მ ა გ ნ ი უ მ ი — ამაგრებს ჩონჩხის ძვლებს, კბილის მინაქარს. ხელს უწყობს თირკმელების, ღვიძლის, გულისა და ტვინის ნორმალურ ფუნქციონირებას.

Na ნ ა ტ რ ი უ მ ი — ფიზიოლოგიური (უჯრედგარეთ) სითხის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია. არეგულირებს სისხლის წნევას და იცავს სისხლის ბუფერობას.

Zn ზ ი ნ კ ი — შედის თითქმის ყველა უჯრედის შემადგენლობაში, არეგულირებს მოზარდი ორგანიზმის ნორმალურ განვითარებასა და სქესობრივ მომწიფებას.

საპარტო მინერალიზაცია შეადგენს 350 მგ/ლიტრზე, რაც უზრუნველყოფს გულის კუნთის ნორმალურ მუშაობას, ტვინის ქერქისა და ქერქქვეშა ცენტრების აქტივობას, თირკმლის ნორმალურ ფუნქციონირებას, ზრდის ღვიძლის დეტოქსიკაციურ ფუნქციას და ინარჩუნებს ძვლოვანი ქსოვილების ნორმალურ შემადგენლობას.

სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარისი რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩიყვი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ.

„ისიდა“ გამოზნულია ოჯახური მოხმარებისთვის, ისხმება ხელის ტუმბოთი აღჭურვილ 20-ლიტრიან ბალონებში.

მსაკველავა დააკავთ თბილისში: 899-16-30-21.

890-26-15-15 (ოფისი); კასთაუმი: 890-11-50-99; 895-91-24-14.

მედიანიუსი

ს ა ი ნ ფ ო რ მ ა ტ ი ო ს ა ა გ ე ნ ტ ო

<http://www.medianews.ge>

pirveli.com.ge

პირველი

ს ა ი ნ ფ ო რ მ ა ტ ი ო ს ა ა გ ე ნ ტ ო

www.fact.ge

ACM Group

თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი

«დონ პასკუალეს» და «აიდას» ნაჩვენებებს

თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი 9 ოქტომბერს, 19 საათზე, გინვეტ კონსერვატორიის დიდ დარბაზში, სადაც საკონცერტოდ შესრულდება გაეტანო დონიცეტის ოპერა „დონ პასკუალე“. მთავარ პარტიებს შეასრულებენ — **გორა და-თუსანი-ჯილაური**, **გიორგი მახარაძე**, **ნიკოლოზ ლაგვილაძე**, **ნინო ჩაჩუა**, **გორა გაბიაშვილი**.

10 ოქტომბერს, 19 საათზე კი, ოპერის თეატრის გუნდი, ორკესტრი და სოლისტები ეროვნულ მუსიკალურ ცენტრში (დავით აღმაშენებლის გამზ. №127) საკონცერტო ვერსიით წარმოადგენენ ჯუზეპე ვერდის „აიდას“. სცენა დაეთმობათ **ირინე რატიანს**, **თაიშურაზ გუგუშვილს**, **ელენა პუტილოვას**, **ელდარ ბანაძეს**, **ლევან იმედაშვილს**, **ტარიელ ჭიჭინაძეს**, **მარიკა მარტიძეს**, **თამაზ საბინაძეს**.

„დონ პასკუალეს“ და „აიდას“ წარუძღვება იტალიელი დირიჟორი **ჯანლუკა მარჩინო**.

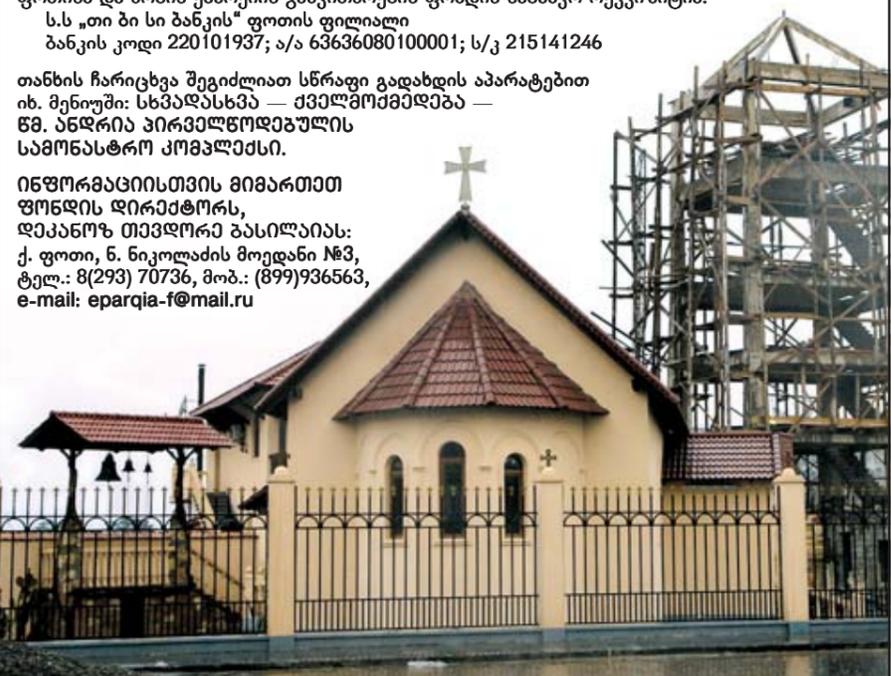
წვიდა ანდრია პიკველნოდულის სამონასტრო კომპლექსის საბაკლო

ს.ს „გაართიანებული ტელეკომი“	602602
შპს „ახტალი“	700818
შპს „მათიკომი“	200320
შპს „ჯიოსელი“	700305
შპს „ბილიანი“	200333

ფოთისა და ხობის ეპარქიის განვითარების ფონდის საბანკო რეკვიზიტია:
ს.ს „თი ბი სი ბანკის“ ფოთის ფილიალი
ბანკის კოდი 220101937; ა/ა 63636080100001; ს/კ 215141246

თანხის ჩარიცხვა შეგიძლიათ სწრაფი გადახდის აპარატებით
იხ. მენიუში: სხვადასხვა — ძველმომქმედა —
წმ. ანდრია პიკველნოდულის
სამონასტრო კომპლექსი.

ინფორმაციისთვის მიმართეთ
ფონდის დირექტორს,
დეკანოზ თევდორე ბასილიას:
ქ. ფოთი, ნ. ნიკოლაძის მოედანი №3,
ტელ.: 8(293) 70736, მობ.: (899)936563,
e-mail: eparqia-f@mail.ru

საქართველო ესტუბრით ჩვენს საიტს <http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არამაზ სანაბლიძე, ზონდო მკინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანაშვილი
ვებრედაქტორი გორა ხაჭაძე
რეალიზაციის მენეჯერი ღაბუნია ბუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძე,
გაზეთის ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 34-32-95; e-mail: info@geworld.net